

Estadística Econòmica

**Evolució
de les principals
macromagnituds de
l'economia catalana
1987-92**

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
i Finances
**Direcció General
de Programació Econòmica**

Generalitat de Catalunya
**Institut d'Estadística
de Catalunya**

© Generalitat de Catalunya
Institut d'Estadística de Catalunya
1a. edició: Barcelona, novembre 1993
Tiratge: 1000 exemplars
Impressió: Institut d'Estadística de Catalunya
ISBN: 84-393-2708-0
Dipòsit legal: B-38822-1993

Presentació

Conèixer amb rigor i puntualitat l'evolució de les principals macromagnituds de l'economia catalana és, sens dubte, un objectiu important per a l'estadística oficial de la Generalitat. El caràcter de síntesi de les principals macromagnituds (com ara el valor afegit brut o la renda familiar disponible), la pluralitat de les fonts d'informació implicades i la consistència dels seus resultats en el temps, fa que el procés d'ajust d'aquestes estimacions es pugui allargar d'una forma considerable. Per aquesta raó, l'Oficina d'Estadística de les Comunitats Europees, l'EUROSTAT, ha fixat un llarg període, fins a quatre anys, per publicar les estimacions definitives de l'economia dels països de la Comunitat Europea. Com és lògic, abans d'aquesta data límit es van fer estimacions no definitives. Aquesta circumstància ha fet habitual l'obtenció de resultats que són «primeres estimacions», «avanços» i «estimacions provisionals».

Per a la nostra economia, des de la Generalitat de Catalunya, comptem amb una doble aproximació a les macromagnituds. D'una banda, en els primers mesos de l'any tenim una aproximació al creixement de l'economia catalana segons la variació del valor afegit, que estima la Direcció General de Programació Econòmica; aquesta estimació té la virtut de ser extremament puntual. D'altra banda, a la tardor tenim una segona aproximació, en aquest cas de l'Institut d'Estadística de Catalunya, que perd en puntualitat allò que guanya en l'articulació dels resultats, que passen a ser facilitats en pessetes corrents i pessetes constants i, a més del valor afegit, incorporen altres magnituds com la renda familiar disponible o el consum privat. Aquesta segona aproximació és la que presentem a continuació.

Gràcies a aquestes darreres estimacions, es poden identificar els trets més característics de l'evolució de l'economia catalana el 1992. És prou conegut que la situació és de crisi, després de l'etapa de creixement important de què vam gaudir des de mitjan dels vuitanta. De fet aquesta crisi, almenys en el sector industrial, es remunta a l'any 1991, en què en termes reals la indústria ja va decreixer (-0,4% el 91 i -1,2% el 92). Aquesta evolució negativa el 1992 va afectar també, i amb molta intensitat, el sector de la construcció (-3,5%), mentre que els serveis van tenir un comportament discret, amb un increment del 2,4%, aproximadament la meitat del de l'any 1991. Per la seva banda, la producció agrària va ser molt millor que la dels anys anteriors (20,4%).

En conjunt, l'economia catalana va augmentar molt lleugerament la seva producció en termes reals: el valor afegit es va incrementar només en un 1%. La demanda interna es va afeblir molt notablement, de forma que el consum familiar només va augmentar un 2,1%, mentre que la renda disponible de les famílies va tenir un increment d'un 1,9%, afectada per la disminució de la massa salarial, evolució que queda lluny del ritme d'anys anteriors. L'aspecte més preocupant ha estat però l'evolució de l'ocupació: l'any 92 es van perdre a Catalunya seixanta mil llocs de treball. En aquest context, els aspectes positius del 1992 van ser el comportament acceptable del sector exterior, amb unes exportacions que van augmentar un 14% malgrat la sobrevaloració de la pesseta durant la major part de l'any 92, i també la millora de la productivitat aparent del treball (3,8%), conseqüència natural del dur ajust que està afectant l'economia productiva.

Un segon resultat, que destaca d'una manera significativa, són els tres indicadors globals de l'economia catalana en comparació a l'espanyola. Per a 1992 (índex Espanya = 100) el producte interior brut (PIB) per càpita per a Catalunya és de 121,3, mentre que la renda bruta disponible familiar és de 115,4. La interpretació d'aquestes dades mostra que, si bé l'economia catalana produeix un 21,3% més de riquesa que l'espanyola, la incidència dels impostos personals i de les prestacions socials determina que el diferencial en termes de renda disponible de les famílies quedi reduït a un 15,4%.

Un resultat complementari es deriva de corregir l'índex de renda disponible a partir del diferent cost de la vida a Catalunya respecte del d'Espanya. Aquest índex queda situat en 110 i, per tant, podem concloure que el nivell de vida a Catalunya és un 10% superior a l'espanyol, la meitat del diferencial que s'estima a partir de les dades de PIB. D'aquesta manera queda reflectida la incidència de la redistribució territorial de la renda mitjançant impostos i prestacions, i també la incidència en termes de capacitat adquisitiva que té el diferent cost de la vida a Catalunya en relació amb el d'Espanya. Aquest doble component fa que el diferencial de l'economia catalana respecte del de l'espanyola passi del 21,3% al 10%.

Per acabar cal ressenyar que aquest treball és fruit de la col.laboració entre l'Institut d'Estadística de Catalunya i la Direcció General de Programació Econòmica, del Departament d'Economia i Finances. L'Institut d'Estadística ha fet les estimacions de les macromagnituds i ha seleccionat les informacions de fonts alienes. Per la seva banda, la Direcció General de Programació Econòmica ha fet l'anàlisi dels principals resultats que es pot trobar a la primera part d'aquesta publicació.

Barcelona, novembre de 1993

Macià Alavedra i Moner
Conseller d'Economia i Finances

Presentació	3
Índex	5
Anàlisi dels principals resultats	
1. L'economia catalana durant el 1992.	11
2. L'economia europea i espanyola durant el 1992.	22
1. Informació de síntesi	
1.1 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Valors absoluts.	29
1.2 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Taxes de variació.	30
2. Macromagnituds: valor afegit brut	
2.1.1 Valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors. Valors a preus corrents.	33
2.1.2 Valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors. Estructura percentual.	33
2.1.3 Valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors. Taxes de variació a preus constants.	33
2.2.1 Valor afegit brut a preus de mercat. Per components i sectors. Valors a preus corrents.	34
2.2.2 Valor afegit brut a preus de mercat. Per components i sectors. Estructura percentual.	35
2.3.1 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per sectors. Valors a preus corrents.	36
2.3.2 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per sectors. Índex total Catalunya=100.	36
2.3.3 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per sectors. Taxes de variació a preus constants.	36
3. Macromagnituds: renda bruta disponible i consum de les famílies	
3.1.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Valors en preus corrents.	39
3.1.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Índex base 1986=100.	39
3.1.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Taxes de variació a preus constants.	39
3.2.1 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components. Valors a preus corrents.	40
3.2.2 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components. Ponderació de components.	40
3.3.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita. Valors a preus corrents.	41
3.3.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita. Índex base 1986=100.	41
3.3.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita. Taxes de variació a preus constants.	41
4. Mercat de treball	
4.1.1 La població en relació amb l'activitat. Valors absoluts.	45
4.1.2 La població en relació amb l'activitat. Taxes significatives.	45
4.1.3 La població en relació amb l'activitat. Taxes de variació.	45
4.2.1 Població ocupada. Per sectors. Valors absoluts.	46
4.2.2 Població ocupada. Per sectors. Estructura percentual.	46
4.2.3 Població ocupada. Per sectors. Taxes de variació.	46
4.3.1 Població assalariada. Per sectors. Valors absoluts.	47
4.3.2 Població assalariada. Per sectors. Taxes de salarització.	47
4.3.3 Població assalariada. Per sectors. Taxes de variació.	47

4.4.1 Població assalariada. Per tipus de contracte. Valors absoluts.	48
4.4.2 Població assalariada. Per tipus de contracte. Estructura percentual.	48
4.4.3 Població assalariada. Per tipus de contracte. Taxes de variació.	48
4.5.1 Població assalariada. Per sector contractant. Valors absoluts.	49
4.5.2 Població assalariada. Per sector contractant. Estructura percentual.	49
4.5.3 Població assalariada. Per sector contractant. Taxes de variació.	49

5. Preus i salaris

5.1.1 Índex de preus al consum. General i per grups. Taxes de variació de la mitjana anual.	53
5.1.2 Deflactor del valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors. Índex base 1986=100.	53
5.1.3 Deflactor del comerç amb l'estranger. Índex base 1986=100.	53
5.2.1 Salaris per ocupat. Per sectors. Valors absoluts.	54
5.2.2 Salaris pactats en convenis col·lectius. Per sectors. Taxes de variació.	54

6. Sector exterior

6.1.1 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Valors a preus corrents.	57
6.1.2 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Estructura percentual.	57
6.2.1 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques. Valors a preus corrents.	58
6.2.2 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques. Estructura percentual.	58
6.3.1 Comerç amb l'estranger. Per divisions i principals agrupacions CNAE. Valors a preus corrents.	59
6.3.2 Comerç amb l'estranger. Per divisions i principals agrupacions CNAE. Estructura percentual.	60
6.4.1 Inversió estrangera. Per divisions CNAE i procedència dels inversors. Valors a preus corrents.	61
6.4.2 Inversió estrangera. Per divisions CNAE i procedència dels inversors. Estructura percentual.	61

7. Macromagnituds de l'economia espanyola

7.1 Principals macromagnituds de l'economia espanyola. Valors absoluts.	65
7.2 Principals macromagnituds de l'economia espanyola. Taxes de variació.	66
7.3 Valor afegit brut a preus de mercat. Espanya. Per sectors. Valors a preus corrents.	67
7.4 Valor afegit brut a preus de mercat. Espanya. Per sectors. Taxes de variació a preus constants.	67
7.5 Valor afegit brut a preus de mercat. Espanya. Per sectors. Índex total Espanya=100.	67
7.6 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Espanya. Valors a preus corrents.	68
7.7 Població ocupada. Espanya. Per sectors. Valors absoluts.	68
7.8 Índex de preus al consum. General i per grups. Espanya. Taxes de variació de la mitjana anual.	68
7.9 Salaris per ocupat. Espanya. Per sectors. Valors absoluts.	69
7.10 Comerç exterior. Per grups de destinació. Espanya. Valors a preus constants.	69

8. Macromagnituds de l'economia de la Comunitat Europea

8.1 Principals macromagnituds econòmiques de la Comunitat Europea. Valors absoluts.	73
8.2 Principals macromagnituds econòmiques de la Comunitat Europea. Taxes de variació. ..	74

9. Gràfics comparatius de l'economia de Catalunya, Espanya i Comunitat Europea.

9.1 Valor afegit brut pm. Taxes de variació a preus constants.	77
9.2 Renda bruta disponible familiar. Taxes de variació a preus constants.	77
9.3 Valor afegit brut per càpita. Segons paritat de poder de compra.	78
9.4 Valor afegit brut pm per càpita. Taxes de variació a preus constants.	78
9.5 Renda bruta disponible familiar per càpita. Segons paritat de poder de compra.	79
9.6 Renda bruta disponible familiar per càpita. Taxes de variació a preus constants.	79
9.7 Valor afegit brut pm per ocupar. Segons paritat de poder de compra.	80
9.8 Valor afegit brut pm per ocupat. Taxes de variació a preus constants.	80

9.9	Consum de les famílies per càpita. Segons paritat de poder de compra.	81
9.10	Consum de les famílies per càpita. Taxes de variació a preus constants.	81
9.11	Població activa. Taxes de variació.	82
9.12	Població activa. Taxa d'activitat.	82
9.13	Població ocupada. Taxes de variació.	83
9.14	Població ocupada. Taxes d'ocupació.	83
9.15	Població desocupada. Taxes de variació.	84
9.16	Població desocupada. Taxa d'atur.	84
9.17	Índex de preus al consum. Taxa de variació de la mitjana anual.	85
9.18	Deflactor del valor afegit brut. Taxa de variació.	85
9.19	Exportacions. Taxes de variació a preus corrents.	86
9.20	Importacions. Taxes de variació a preus corrents.	86

Annexos:

Annex 1: definició de conceptes i fonts	87
Annex 2: notes metodològiques	97

Anàlisi dels principals resultats

---

1. L'economia catalana durant el 1992

L'any 1992 l'economia catalana, com la del seu entorn econòmic més proper, presenta una desacceleració notable que s'agreuja al llarg de l'any i que, segons les darreres dades disponibles, s'estén als primers mesos del 1993 de manera encara més acusada.

El creixement del valor afegit brut (VAB) de l'economia catalana en el 1992 és d'un 1%, taxa força distant de les assolides en els darrers sis anys i que indica clarament la debilitat de l'activitat econòmica que els resultats del 1991 ja començaven a posar de manifest.

Amb tot, cal dir que l'abast d'aquesta situació no era previsible durant una bona part de la primera meitat del 1992. En efecte, d'una banda les expectatives de recuperació de l'economia internacional i, d'altra banda, l'eufòria per la celebració dels Jocs Olímpics, van generar fins ben bé l'estiu un clima d'optimisme sobre el redreçament de l'economia. Aquestes expectatives es van veure frustrades per la constatació de la manca d'empenta de l'economia internacional i també pels escassos resultats de l'esdeveniment olímpic en els sectors del comerç i del turisme.

En aquesta primera meitat de l'any continua l'efecte expansiu del consum, impulsat pel clima d'optimisme que es veu esperonat, també, per la reducció dels tipus impositius de l'impost sobre la renda de les persones físiques. Ja en la segona meitat de l'any, el consum privat comença a cedir a partir d'un augment (en el mes de juliol) de la imposició personal directa, amb un efecte reductor de la renda familiar disponible que ja estava afectada pel creixent deteriorament de l'economia. Finalment el resultat anual, pel que fa al consum, va situar-se en un increment real del 2,1%, la meitat del de l'any anterior. Aquesta davallada del consum es correspon amb una disminució molt significativa de la renda familiar disponible, la qual només es va incrementar en un 1,9%.

El context depressiu que pateix l'economia s'agreuja amb l'elevació dels tipus d'interès (que ja inicialment eren força alts), a partir del mes de maig. Les pressions contra la pesseta es contraresten amb intervencions directes del Banc d'Espanya i amb pujades dels tipus d'interès, que deprimeixen l'activitat i el consum. La inversió, però, és la que evidencia més aquesta tònica depressiva, que empitjora notablement al llarg de l'any i que es constata en el creixent nombre de suspensions de pagaments i de fallides, i en la progressiva reducció de l'ocupació.

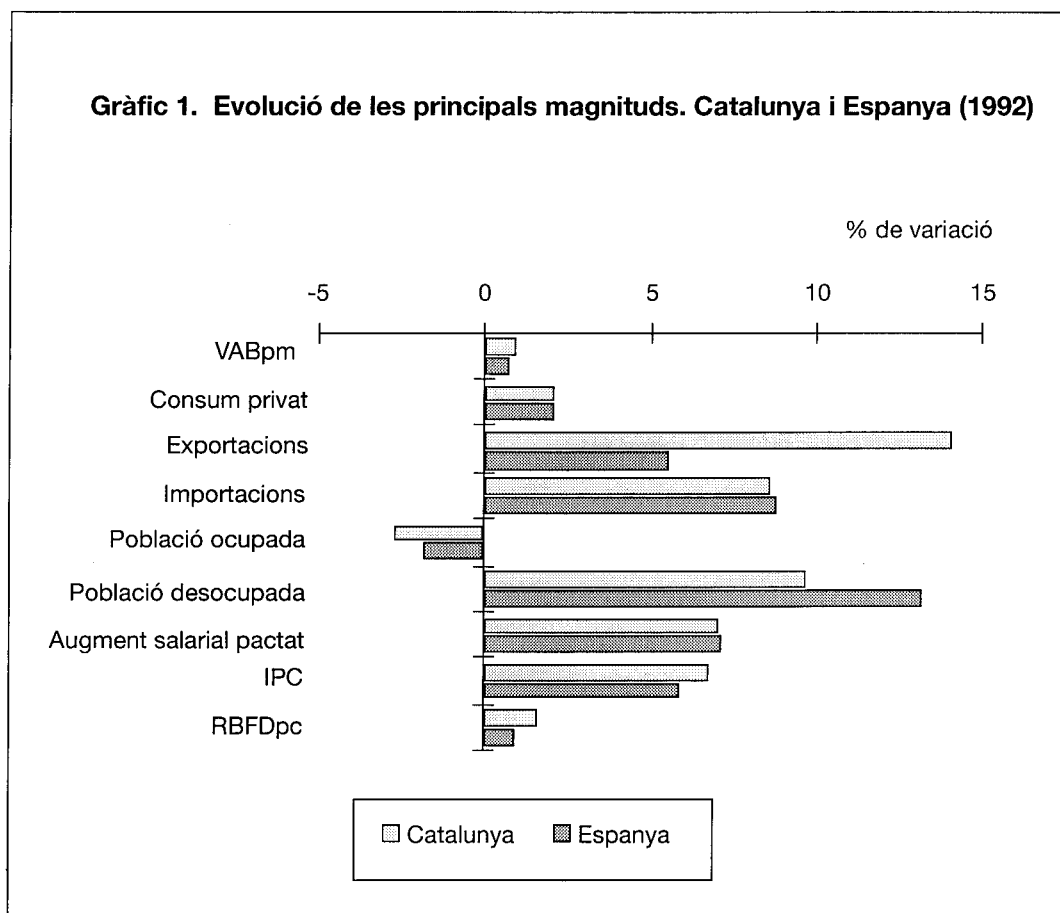
El mercat de treball és el principal exponent d'aquesta situació, amb una caiguda anual mitjana de l'ocupació del 2,7% després de sis anys de creació neta de llocs de treball. Els sectors industrial i de la construcció en són els més perjudicats.

El ritme de creixement dels salaris pactats en convenis col·lectius se situa el 1992 en un 7,1%, percentatge lleugerament inferior a l'assolit el 1991. La poca intensitat de la moderació salarial posa de manifest la rigidesa i la lentitud de transmissió dels mecanismes de funcionament del mercat de treball a Catalunya. En un context en què la població ocupada disminueix els salaris haurien de respondre més ràpidament amb una inflexió a la baixa, la qual cosa possibilitaria una caiguda més suau de l'ocupació.

L'índex de preus al consum (IPC) del 1992, mesurat en mitjana anual, se situa en el 6,8%, tres dècimes per damunt del valor de l'any anterior i un punt superior a l'IPC del conjunt de l'economia espanyola. Comparant l'evolució dels salaris pactats amb l'IPC s'observa que en el 1992 es produeix un increment del 0,3% en el poder adquisitiu dels salaris.

La marcada diferència en l'evolució dels preus entre els béns i serveis més protegits, i el conjunt de sectors industrials, està afectant negativament aquests últims. En efecte, l'augment de costos que el canvi de preus relatius comporta a la indústria no es pot fer repercutir en uns preus de productes industrials que cada cop estan més exposats a la competència internacional, de manera que els marges empresarials

se'n ressenteixen directament. Aquesta diferent dinàmica queda reflectida en les trajectòries divergents dels deflactors de la indústria i dels serveis durant els últims anys. Concretament, des de l'any 1986 el preu dels serveis ha augmentat un 60% mentre que els preus industrials ho han fet només en un 25%.

L'evolució del deflactor de les exportacions durant el 1992, que baixa 1,4 punts respecte a l'any anterior, posa de manifest que, dins de l'àmbit dels mercats exteriors, els preus tenen un comportament moderat que contrasta amb l'augment creixent dels costos empresarials.

Les dues devaluacions de la pesseta han permès el relaxament de les tensions en el sector comercial exterior que, en els darrers anys, s'ha vist abocat a una contínua penetració d'importacions, afavorides per l'expansió de la demanda interna. En el 1992 les exportacions catalanes a l'estranger s'incrementen en un 12,6% i les importacions en un 6,2%.

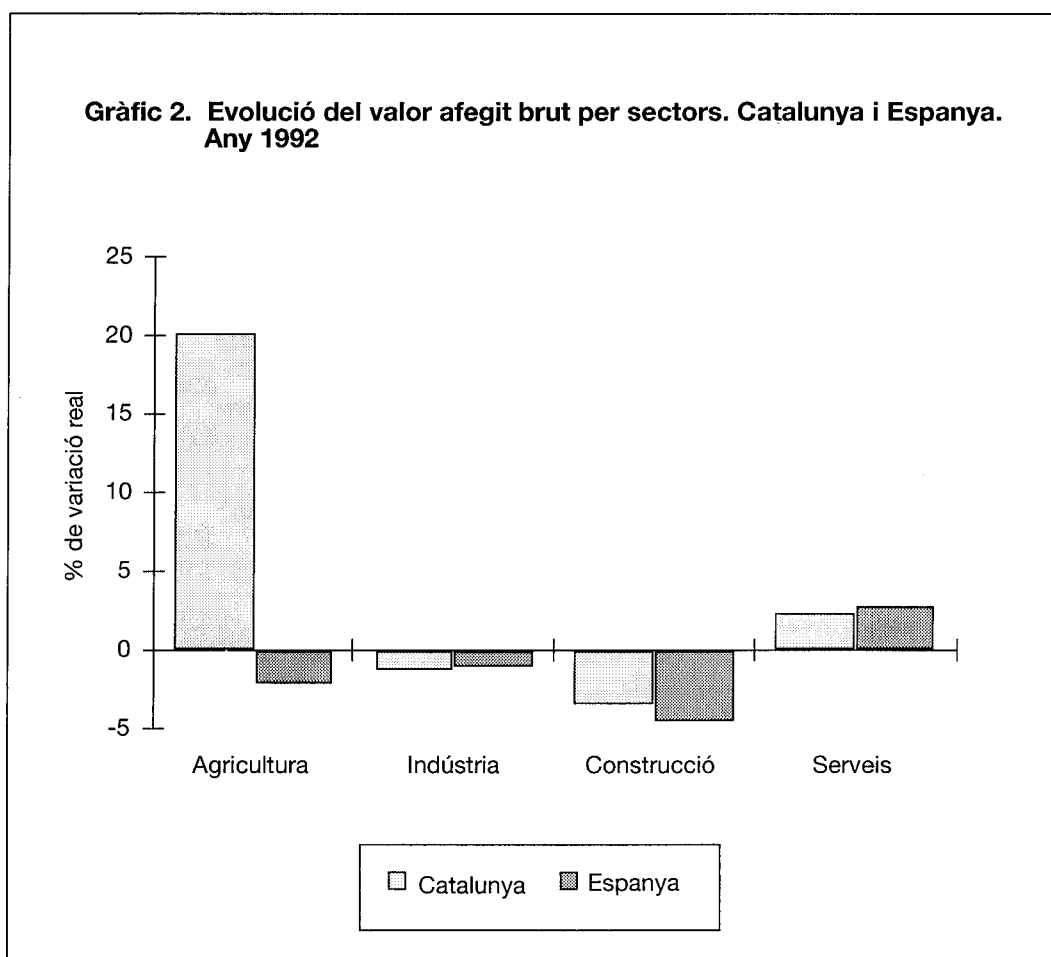
L'aportació del sector turístic no ha estat la prevista, en especial l'any de la celebració dels Jocs Olímpics. Les expectatives d'augment de preus i l'elevada paritat de la pesseta han tingut un cert efecte negatiu sobre el turisme, sobretot en les zones més tradicionals de turisme estival. Finalment, el nombre de visitants estrangers durant l'any 1992 ha experimentat una reducció del 3,3% respecte del 1991.

El comportament de la inversió estrangera directa durant el 1992 també reflecteix el clima d'incertesa que domina l'economia mundial. Els fluxos de capital procedents de l'exterior es redueixen en un 43,1% després del creixement continu dels darrers anys. La inversió directa en el sector serveis és la més afectada, mentre que la inversió industrial encara manté un dèbil creixement positiu.

Valor afegit brut per al conjunt dels sectors

L'any 1992 l'evolució de l'economia catalana segueix una pauta de comportament que, en termes generals, és força similar a la del conjunt espanyol. En termes globals, el creixement del valor afegit brut català, amb un 1%, se situa lleugerament per sobre del del conjunt espanyol, xifrat en un 0,8%. No obstant això, la composició sectorial d'aquest creixement evidencia la superior incidència de la desacceleració econòmica a Catalunya, que s'ha anat confirmant amb cada davallada del cicle econòmic: el 1992 el valor afegit brut no agrari creix en un 0,6%, mentre que a Espanya s'incrementa en un 1%.

Els resultats sectorials que es mostren al gràfic 2 reflecteixen les diferències en l'evolució de cada sector a Catalunya i a Espanya, i es pot observar que el creixement diferencial positiu de l'economia catalana es deu bàsicament al sector agrari, sector molt vinculat a factors climàtics i que ha tingut un creixement especialment alt a Catalunya el 1992. En el sector industrial, que és on es concentra una bona part de la base econòmica de Catalunya, s'observa una reducció semblant en les dues economies. En la construcció, els resultats en el conjunt espanyol són pitjors que a Catalunya malgrat la caiguda que experimenta aquest sector en tots dos àmbits. Finalment, el comportament del sector serveis a Catalunya és lleugerament pitjor que el del conjunt espanyol.

El sector agrari

El sector agrari català presenta durant el 1992 un creixement real força elevat, contràriament al que succeeix en l'àmbit agrari espanyol. L'augment del valor afegit brut a preus de mercat en termes constants s'estima en un 20,4%, enfront d'una caiguda del 2,1% a Espanya. Aquesta evolució es basa principalment en l'augment de la producció agrícola, que creix un 26,6% gràcies a la bonança climàtica que ha

permès de recuperar amb escreix el volum de les collites, que havien estat particularment fluïxes en els anys anteriors. Els millors resultats han estat els de la fruita fresca, els fruits secs i l'oli d'oliva.

La producció ramadera s'ha mantingut estable, amb un creixement del 0,5% si bé cal destacar l'increment de la producció de porquí després de dos anys de disminució. D'altra banda, la producció forestal, afavorida per les línies d'ajut establertes per a la reforestació i per a la substitució de conreus vegetals per superfície forestal comercial, presenta un creixement del 8,4%.

Malgrat els bons resultats assenyalats, la sobreproducció en alguns productes agrícoles ha comportat grans excedents i, per tant, una important baixada de preus en els mercats. Això ha tingut un efecte perjudicial sobre les rendes agràries, que només augmenten un 5% en termes corrents segons les dades del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca. Conseqüentment, la renda agrària global en valors constants decau, encara que en relació amb el nombre d'ocupats creix un 2% a causa de la reducció de la població ocupada.

El sector industrial

L'activitat industrial s'inicia el 1992 amb una atonia que va empitjorant al llarg de l'any. S'estima que el valor afegit brut a preus de mercat ha caigut un 1,2%, taxa que implica uns resultats equivalents als obtinguts per al conjunt espanyol, on la indústria experimenta una disminució de l'1,1%. Cal remarcar que l'inici de la crisi industrial es confirma ja l'any 1991, quan aquest sector va experimentar una caiguda en el seu VAB real d'un 0,4% a Catalunya.

Probablement l'aspecte més negatiu ha estat l'evolució de l'ocupació industrial, que ha experimentat una destrucció neta de llocs de treball del 5,7%. Aquest fet posa de manifest un agreujament del procés recessiu que s'havia iniciat l'any anterior amb una caiguda de l'ocupació industrial del 4,4%.

L'ajust que es produeix en el sector industrial l'any 1992 té unes característiques significativament més acusades en l'ocupació que no pas en la producció. En la comparació entre Catalunya i el conjunt espanyol s'observa que l'ocupació industrial catalana cau de forma molt més elevada en relació amb la reducció del producte, amb la qual cosa l'evolució de la ràtio «valor afegit per ocupat», concepte equivalent a la productivitat aparent del treball, augmenta de forma considerable a Catalunya, un 4'8%, encara que també creix en l'àmbit espanyol.

L'indicador més positiu del sector industrial al llarg del 1992 prové del comportament del sector exterior. Aquesta evolució té força importància si es té en compte que l'elevada apreciació de la pesseta durant bona part de l'any no ha facilitat gens aquests resultats a causa de la constant pèrdua de competitivitat que comportava l'elevat tipus de canvi de la pesseta. La moderació de preus que reflecteix el deflactor de les exportacions ha d'haver compensat parcialment aquesta pèrdua de competitivitat de la moneda, si bé aquest fet pot haver repercutit en una pèrdua de marge empresarial a causa del creixement de costos que s'ha produït en aquest període.

La debilitat de la demanda interna ha actuat com un factor impulsor de les exportacions industrials. L'any 1992 aquestes exportacions presenten un resultat força favorable amb un creixement del 12,4%, superior al de l'any anterior i molt per sobre dels resultats de l'exportació industrial espanyola. Quant a les importacions, s'observa una desacceleració important, molt vinculada a la debilitat de l'activitat interna.

El sector de la construcció

L'evolució del sector de la construcció ha estat durant els darrers anys un dels factors impulsors del creixement de l'economia catalana, a causa dels efectes que desencadena aquesta activitat sobre la resta de l'economia. Per aquesta mateixa raó, la davallada de l'activitat en la construcció l'any 1992 té una incidència en l'economia particularment significativa.

El valor afegit brut de la construcció ha tingut en termes nominals un creixement d'un 1,6%. Això representa, atès que l'increment de preus va situar-se en un 5,3%, una disminució en termes reals d'un 3,5%. Aquesta dinàmica reflecteix un canvi de tendència respecte l'any anterior on el creixement va ésser del 4,9%. Malgrat tot, cal dir que la caiguda de l'activitat a Catalunya no ha assolit uns nivells tan elevats com

al conjunt espanyol (-4,4%). La diferent evolució del sector per a l'economia catalana i espanyola queda corroborat per les dades d'ocupació (-3,5% i -6,1% respectivament).

El sobtat canvi en l'evolució del sector es deu en bona part a l'acabament de les obres olímpiques i també a la variació d'expectatives econòmiques, que ha incidit de forma molt negativa en l'evolució de l'activitat en aquest sector. El 1992 l'activitat en obra civil, que ha estat la principal impulsora del sector en els darrers anys, s'ha reduït sense que la construcció residencial hagi pres el relleu com s'esperava en els primers mesos de l'any.

En el subsector de la construcció residencial, el balanç de l'any mostra un creixement del 2,8% del nombre d'habitatges iniciats que contrasta amb la caiguda del 10,7% experimentada l'any 1991. Tanmateix, el comportament global d'aquest subsector presenta dues parts ben diferenciades: en el primer semestre hi va haver un creixement notable del nombre de visats de noves construccions que en la segona part de l'any es va transformar en una disminució de projectes nous, de forma paral·lela al deteriorament de les expectatives generals de l'economia. Tot i això, dins d'aquest clima no gaire esperançador a mitjà termini, cal destacar el fort augment (103%) de l'inici d'habitatges de protecció oficial nous, promoguts pel nou Pla de l'habitatge.

El sector serveis

Pel que fa al sector serveis s'estima que l'any 1992 es va produir un creixement del 2,4% del seu valor afegit, amb un deteriorament progressiu de l'activitat al llarg de l'exercici, en especial a partir de la segona meitat de l'any. Amb tot, cal dir que el dèbil creixement de l'economia catalana durant el 1992 se sustenta en aquest sector i en el sector agrari ja que, com s'ha vist abans, els altres sectors productius han evolucionat amb taxes negatives.

La gran quantitat d'activitats i la diversitat del sector terciari dificulten l'obtenció d'indicadors representatius. Això no obstant, gran part dels que són disponibles assenyalen un canvi de tendència a la baixa en el segon semestre. L'evolució de la població ocupada permet una aproximació global prou acurada que confirma la tendència poc dinàmica del sector, amb una caiguda de l'ocupació del 0,6%, fet que no es produïa des del 1983.

L'evolució del sector turístic és una de les causes dels discrets resultats del sector serveis a Catalunya. La importància del turisme en l'economia catalana es xifra al voltant del 10%-12% del producte interior brut, amb un pes superior al que té en l'economia espanyola. La incidència del sector turístic en el conjunt d'activitats terciàries és, per tant, molt significativa.

Es pot dir que la temporada turística en general no ha estat positiva i encara menys si es consideren les expectatives que s'havien generat a l'entorn dels Jocs Olímpics. El nombre de visitants estrangers s'ha reduït d'un 3,3% en relació amb l'any anterior, fet que contrasta amb el creixement del 3,4% que experimenta el turisme al conjunt espanyol.

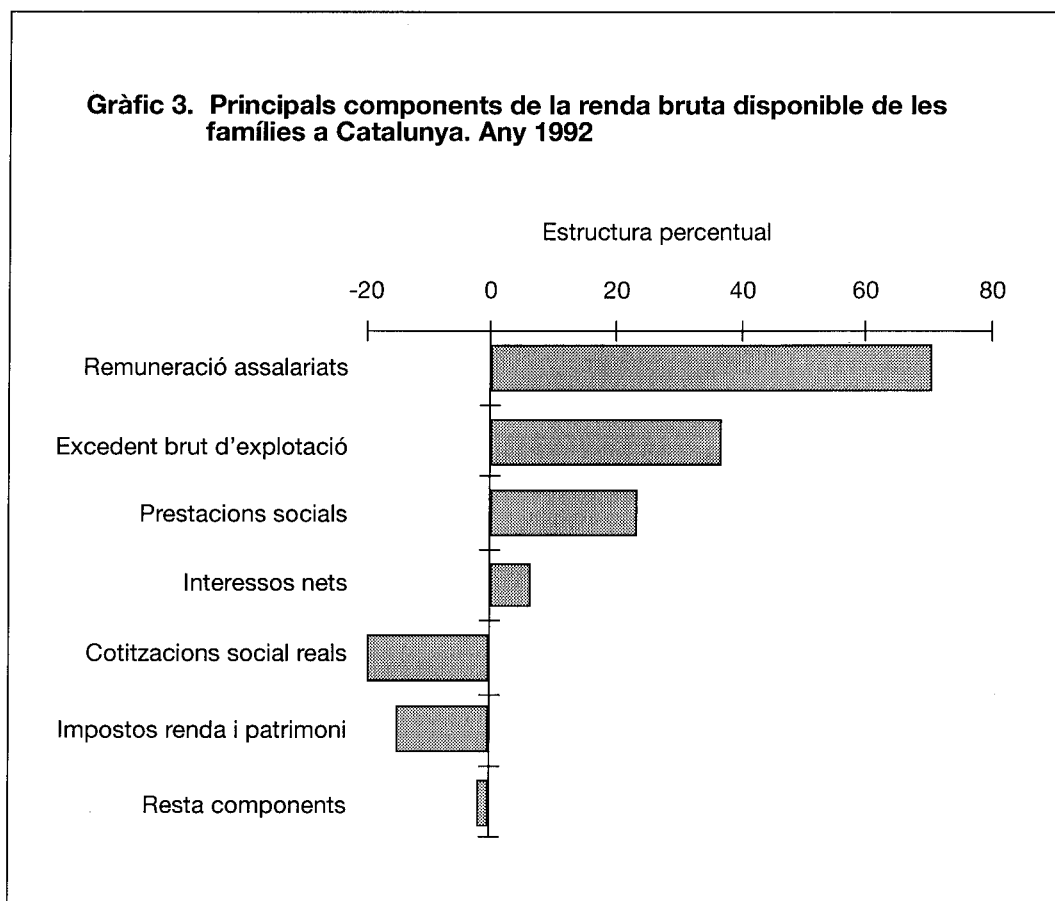
Hi ha diversos factors que poden haver incidit en aquesta evolució del sector turístic a Catalunya durant el 1992. Entre ells hi ha el clima depressiu de l'economia mundial i, en especial, de l'economia comunitària. D'altra banda, la temporada estival, que és la més important a Catalunya, s'ha vist afectada per una climatologia adversa i per la vaga dels camioners francesos que va bloquejar el principal accés turístic a Catalunya durant la primera setmana de juliol; coincidint justament amb l'inici de les vacances de molts turistes. De tota manera, és probable que el factor més decisiu hagi estat la fortalesa de la paritat de la pesseta i les expectatives d'encariment dels preus generades pels Jocs Olímpics. L'esdeveniment olímpic, si bé va fer augmentar el turisme a Barcelona, el va reduir en les zones del litoral que tenen un turisme d'estiu més tradicional i les conseqüències per al sector han estat importants.

Renda disponible i consum de les famílies

Durant l'any 1992 la renda bruta disponible de les famílies experimenta un creixement de l'1,9% en termes reals, que representa una important reducció respecte l'evolució dels dos anys anteriors (5%). La desacceleració de les remuneracions dels assalariats, induïda per la caiguda de l'ocupació, s'ha compensat parcialment amb un increment de l'excedent brut d'explotació de les famílies i, especialment, amb l'efecte

redistributiu de l'actuació de les administracions públiques. Les prestacions socials experimenten un increment del 13,1% en termes corrents. D'aquesta evolució cal remarcar tant l'increment del capítol d'"altres prestacions socials" com les prestacions per desocupació, vinculades a l'evolució de l'atur. Finalment, les prestacions per jubilació experimenten un increment d'un punt en la seva participació en la renda bruta disponible familiar.

Des d'una perspectiva de diversos anys, les prestacions socials, juntament amb els impostos sobre la renda i el patrimoni, són els components de la renda familiar que han guanyat pes de manera constant en el període 1986-1992. En aquest temps han guanyat 5,8 punts i 4,2 punts respectivament dins l'estructura de la renda a Catalunya.

Pel que fa a la contribució de les famílies al finançament del sector públic, cal remarcar l'increment en 0,5 punts de les cotitzacions socials reals i la disminució en una dècima de punt de l'efecte dels impostos sobre la renda i el patrimoni en la renda bruta familiar disponible.

L'any 1992 es caracteritza per la important desacceleració del consum de les famílies, que ha tingut un increment del 2,1%. Aquest increment és baix si es compara amb l'evolució que havia tingut aquest agregat en els anys anteriors, amb taxes a l'entorn del 5%. El consum alimentari s'ha incrementat en termes reals en un 0,5%.

El mercat de treball

La recessió que pateix l'economia catalana ha afectat de manera negativa les principals magnituds del mercat de treball. En primer lloc, cal constatar el descens de la taxa d'activitat, que ha passat del 52,5% al 51,4% al 1992. Amb la crisi, les expectatives de trobar feina han baixat i, per tant, es frena el procés

d'apropament de la taxa d'activitat catalana a la mitjana comunitària. D'altra banda, el segment de població jove catalana que, potencialment, es pot incorporar al món laboral, comença a baixar a les darreries del 1991 com a conseqüència del descens de la natalitat de mitjan dels anys setanta. Aquestes dues circumstàncies fan que la població activa catalana presenti un creixement negatiu durant el 1992, amb un descens de l'1,2%.

La disminució de l'ocupació se situa en el 2,7% i representa una pèrdua global de 59.700 llocs de treball. El sector industrial experimenta la reducció més important de l'ocupació en termes relatius amb un descens del 5,7%, si bé tots els grans sectors productius redueixen el nombre de llocs de treball: el sector agrari un -2,6%, el de la construcció un -3,5% i el dels serveis un -0,6%.

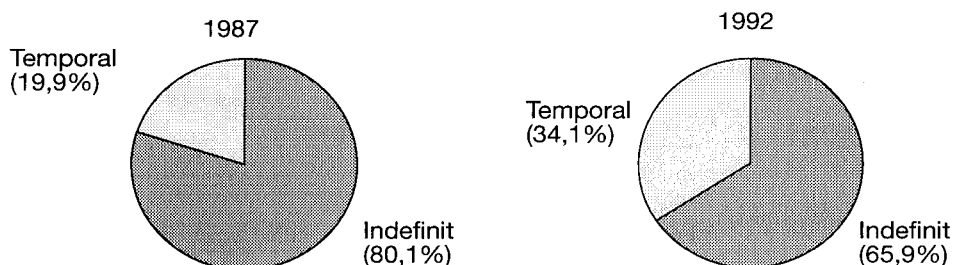
L'ajust en el mercat de treball ha estat més important en el col·lectiu de població assalariada, on hi ha hagut una caiguda del 4,6% al llarg del 1992. Per sectors és destacable que, a excepció de la indústria on la disminució dels assalariats és similar a la dels ocupats, a la resta de sectors la reducció de la població assalariada duplica pràcticament la de la població ocupada.

Al llarg del 1992 el descens de la població assalariada s'ha estès al sector privat i al sector públic, si bé amb una intensitat diferent. El descens del nombre d'assalariats en el sector privat de l'economia arriba fins al 5,1% i en el sector públic la reducció és de l'1,8%.

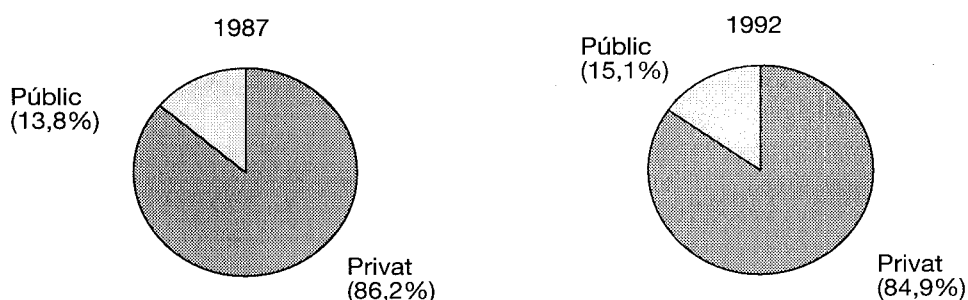
Per tipus de contracte de la població assalariada, s'observa un canvi de tendència respecte als darrers anys, amb una evolució més negativa de la contractació temporal, que cau un 6,5%, mentre que la contractació indefinida es redueix un 3,6%. Aquesta evolució és inversa a l'experimentada a tot l'Estat, on l'ajust de l'ocupació està tenint una incidència relativa superior en la contractació indefinida.

Gràfic 4.

Població assalariada per tipus de contracte (% sobre el total)

Població assalariada per sector contractant (% sobre el total)

La forta caiguda experimentada en el nombre d'ocupats no s'ha traslladat amb la mateixa intensitat al nombre de desocupats i això es deu al descens de la població activa. Aquest és un fet diferencial respecte de la resta d'Espanya, on l'augment de la població activa (encara que petit) combinat amb la pèrdua d'ocupació, ha comportat un increment més elevat de la taxa d'atur. Al final del 1992 la taxa d'atur a Catalunya és del 15,7% i se situa cinc punts per sota de la del conjunt de l'Estat. La taxa mitjana d'atur del 1992 a Catalunya assoleix el 13,6%.

L'anàlisi de la tipologia de l'atur, segons les dades que es desprenen de la situació al final del 1992, afecta persones d'edat mitjana: el 57% dels qui no tenen feina estan compresos entre els 25 i els 54 anys. Respecte a la durada de l'atur, el segment de menys de sis mesos de durada és el més important (36% de l'atur), tot i que cal recordar que hi ha 92.000 persones que fa dos anys, o més, que no tenen feina.

Evolució dels preus i dels salaris

El creixement de l'índex de preus al consum (IPC) a Catalunya durant el 1992 és del 6,8% en termes de mitjana anual, un punt percentual per sobre de la variació mitjana espanyola. Aquesta evolució es pot considerar moderadament favorable ateses les diverses circumstàncies que han pressionat a l'alça els preus dels béns i dels serveis. Algunes d'aquestes circumstàncies són els dos augments dels tipus impositius de l'impost sobre el valor afegit (IVA) —els mesos de gener i d'agost—, l'augment dels impostos especials i la doble depreciació de la pesseta.

Amb tot, cal dir que, malgrat que la mitjana dels preus del 1992 a Catalunya respecte als del 1991 presenta un creixement notable, l'evolució acumulada dels dotze darrers mesos mostra signes d'un cert redreçament d'aquesta tendència. El comportament més moderat dels preus es deu a la desacceleració de la demanda interna i al comportament favorable dels preus dels aliments.

Tot i això, resten encara importants rigideses per corregir abans de poder garantir la continuïtat d'aquesta desacceleració en un futur, en especial pel que fa a la divergent evolució dels preus dels productes industrials i dels serveis.

Els grups de despesa que mostren una evolució dels preus més elevada durant el 1992 són els serveis mèdics i l'habitatge, amb taxes de l'11,1% i 10,6%, respectivament. El grup genèric d'"altres despeses", juntament amb els transports i la cultura se situen a continuació, amb taxes de creixement del 9,8%, el 8,4% i el 7,2%, respectivament. Finalment, on el comportament dels preus de consum ha estat més favorable és en el vestit i el calçat, el parament de la llar i l'alimentació.

Durant l'any 1992 els salaris pactats en convenis col·lectius a Catalunya augmenten un 7,1%. Les diferències d'increment salarial entre sectors es redueixen significativament en aquest any. De tota manera, i per tercer any consecutiu, el sector de la construcció mostra un increment superior a la resta de sectors de l'economia, la qual cosa confirma la manca de flexibilitat dels mecanismes de fixació de preus en el mercat de treball ja que aquest sector ha estat el que ha perdut més assalariats en termes relatius.

El sector exterior

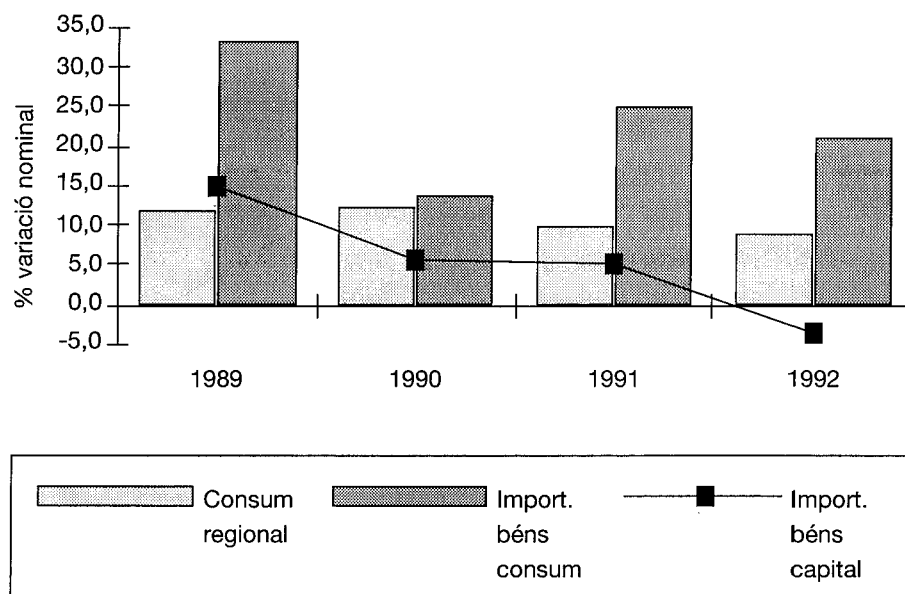
El comerç amb l'estranger

Malgrat l'existència d'un context econòmic internacional deprimit i l'elevada paritat de la pesseta durant gran part de l'any, l'evolució de les exportacions catalanes ha estat favorable amb un creixement nominal del 12,6% (per sobre de l'augment experimentat l'any 1991) i clarament superior al creixement de les exportacions en el conjunt de l'Estat.

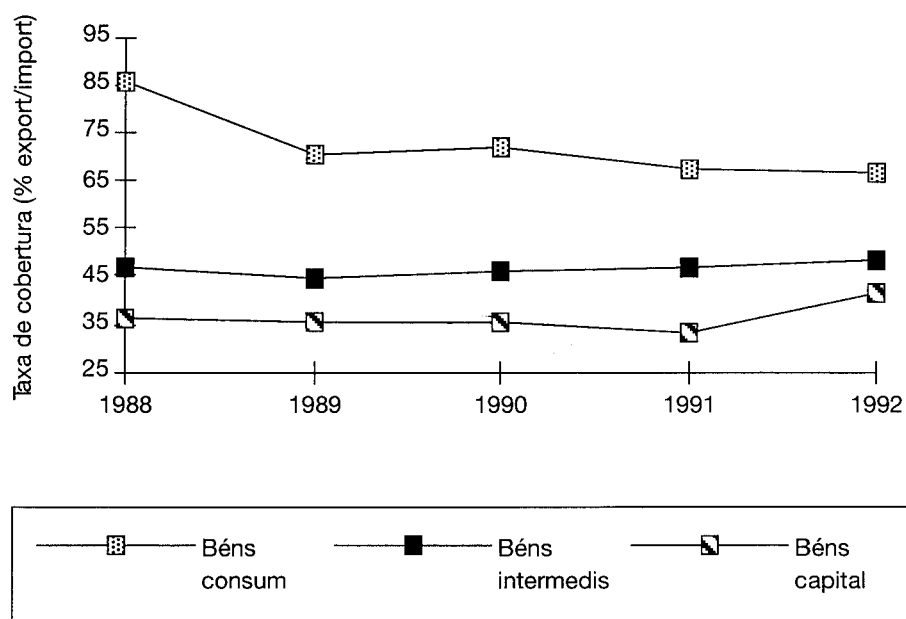
El deteriorament de l'activitat interior ha estat el principal factor incentivador de les exportacions, ja que l'apatia de la demanda interna pot haver impulsat els productors a vendre fora. Pel que fa a les importacions, s'observa una contínua desacceleració al llarg de tot l'any 1992, que es tanca amb un creixement nominal del 6,2%. Aquesta taxa és inferior en 2,3 punts al creixement de les importacions de l'any 1991 i també és inferior al creixement assolit el 1992 en l'àmbit estatal.

Destaca l'evolució diferenciada que experimenten els components de les exportacions, ja que tant els béns de consum com els béns de capital mostren un dinamisme força més elevat que no pas els béns intermedis, grup on, precisament, es concentra la major part de les vendes a l'exterior. El creixement dels dos primers grups ha estat del 19,2%, enfront del 7,4% de creixement experimentat pel tercer.

Gràfic 5. Evolució del consum regional i de les importacions de béns de consum a Catalunya

Gràfic 6. Evolució de la taxa de cobertura de les importacions catalanes per grups de destinació

Pel que fa a les importacions per grups de destinació, cal remarcar el creixement del 21,2% de les adquisicions de béns de consum, valor que contrasta amb l'increment del 9,4% del consum de l'economia catalana en el 1992. Aquesta evolució confirma la manca de competitivitat dels productes interiors, que es deu, entre altres raons a la sobrevaloració de la pesseta. Les importacions de béns intermedis creixen un 3,2%, però les importacions de béns de capital disminueixen un 3,8%; això és un reflex de la caiguda de la inversió que, com al conjunt espanyol, mostra un preocupant descens.

Des del punt de vista sectorial, les exportacions de vehicles automòbils i de peces de recanvi han estat les més dinàmiques, tot i el context de debilitat en què s'ha mogut el sector a Europa. El creixement d'aquestes exportacions respecte al 1991 ha estat del 31,2% i el pes sobre el total d'exportacions del 1992 és del 20,7%.

Pel que fa a les importacions, durant el 1992 hi ha també un notable creixement del comerç de vehicles automòbils i de peces de recanvi, que augmenta un 39,4%. Això és el resultat del fet que les plantes de muntatge catalanes es troben molt lligades a les d'altres països i, per tant, un increment de les exportacions es tradueix en un augment de les compres d'inputs de l'exterior. Les importacions del conjunt d'indústries tèxtils, cuir, calçat i vestits mostren també un notable creixement, del 15,3%. Altres importacions destacables pel seu augment relatiu són les de productes agraris i pesquers que creixen un 10,8%. En sentit contrari, en el sector de construcció de maquinària, les importacions cauen un 1% a causa del comportament negatiu de la inversió al llarg del 1992.

Pel que fa a l'anàlisi geogràfica del comerç exterior, cal destacar que durant l'any 1992 els països comunitaris han continuat essent els principals destinataris de les exportacions a l'exterior, amb un pes relatiu del 71,2% del total. La contribució més important al creixement de les exportacions durant el 1992 prové de França, Alemanya, Itàlia i Portugal. Quant a les importacions, un 62,7% prové de la Comunitat Europea (CE). Els principals subministradors són Alemanya, amb un 19,6% del total, i França, amb un pes del 14%. El creixement de les compres a aquests dos països durant el 1992 ha estat del 5,8% i del 7,7%, respectivament.

La inversió estrangera

L'evolució de la inversió estrangera no és aliena al marc d'incertesa en què es mou l'economia a nivell internacional. L'any 1992 hi ha un canvi de tendència en els fluxos de capital adreçats a Catalunya, que es redueixen significativament respecte de l'any anterior (-43,1%); cal fer notar que aquesta disminució és més forta que l'experimentada en el conjunt espanyol (-16,8%). Això no obstant, cal tenir en compte que aquestes dades presenten un cert biaix ja que, com a conseqüència de la llibertat de moviment de capitals, s'ha produït un canvi normatiu quant a l'obligació de verificació de les inversions. Aquest canvi consisteix, entre altres coses, a augmentar fins a 500 milions de pessetes l'import de l'operació d'inversió estrangera subjecta al tràmit de verificació administrativa prèvia. Així doncs, operacions que abans s'havien de verificar ara queden exemptes d'aquest tràmit i, per tant, no es recullen en les xifres del 1992.

El fet que els fluxos de capital estranger adreçats a Catalunya disminueixin més que els adreçats a Espanya té com a conseqüència que el pes de la inversió estrangera directa a Catalunya respecte al d'Espanya passi del 43% l'any 1991 al 29% l'any 1992.

Des del punt de vista sectorial, cal destacar que el 1992 hi ha un canvi significatiu respecte a l'any anterior, ja que la inversió estrangera torna a adreçar-se preferentment a la indústria, contràriament al que va succeir l'any 1991. El sector d'indústria química és el que experimenta un creixement més gran i el que té un pes relatiu més elevat dins el total. Globalment, la inversió estrangera industrial té un comportament positiu, tot i que moderat, amb un increment del 9,6%.

La inversió estrangera adreçada als serveis representa el 40% del total i és on la reducció dels fluxos de capital estranger es fa més notòria, amb una caiguda del 67,1%. El sector d'institucions financeres i d'assegurances és el més afectat per aquesta reducció, si bé cal matisar que durant el 1991 va experimentar un augment considerable a causa d'un canvi en la normativa mercantil que va provocar una reestructuració de les filials estrangeres a Catalunya. Per aquest motiu, es pot considerar que la comparació entre els dos anys no és un reflex fidel de la tendència de la inversió estrangera adreçada al sector d'institucions financeres i d'assegurances.

Pel que fa a la distribució geogràfica de la inversió provinent de l'exterior, es pot observar que els països de la CE perden un cert pes en la seva quota (del 72,3% del 1991 passen al 67% del 1992), tot i que continuen essent els principals inversors de capital estranger a Catalunya. Els Estats Units guanyen pes relatiu i el Japó en perd.

2. L'economia europea i espanyola durant el 1992

Evolució econòmica de la Comunitat Europea

En el transcurs del 1992, la situació d'atonía econòmica s'estén als països industrialitzats considerats en conjunt. Dins del marc de la Comunitat Europea s'ha comprovat que l'activitat econòmica tendia a debilitar-se en la majoria de països. D'aquesta manera, el creixement del producte interior brut comunitari per al conjunt de l'any ha estat d'un moderat 1,1%, amb una clara tendència a la baixa en el segon semestre.

Els països que ja abans havien entrat en una fase recessiva, com el Regne Unit, no han experimentat signes clars de recuperació durant el 1992. D'altra banda, els països que creixien a un ritme moderat però positiu han augmentat la seva debilitat. Aquest és el cas d'Itàlia, Bèlgica, Dinamarca i Grècia. A França es produeix una caiguda considerable del producte interior brut en el quart trimestre, però en el conjunt de l'any, i gràcies al bon comportament del sector exterior, el creixement ha estat superior al del 1991. A l'antiga Alemanya occidental, el creixement del producte interior brut (1,1%) va ser molt inferior al d'anys anteriors. En el segon semestre es van experimentar creixements de signe negatiu, motivats per l'acció conjunta d'una política monetària restrictiva i d'un deteriorament generalitzat de la confiança que incideix, bàsicament, en la inversió i en el consum. En canvi, a l'antiga Alemanya de l'est, els esforços de reestructuració comencen a donar fruit i el 1992 s'assoleix un creixement positiu del producte que fa que el creixement de l'Alemanya unificada se situï prop del 2%.

En aquest entorn de debilitat de la demanda interna i externa, es produeix un greu deteriorament del mercat laboral en el conjunt de la CE que fa que, per primera vegada en cinc anys, hi hagi una disminució del nivell d'ocupació.

Pel que fa a l'evolució dels preus, durant l'any 1992 es produeix una reducció de les taxes d'inflació a tots els països, amb l'única excepció de l'antiga Alemanya occidental.

Els dèbils ritmes d'activitat i la moderació de preus no s'han traduït, en general, en una millora significativa dels comptes exteriors. A Itàlia, el dèficit corrent se situa a l'entorn de l'1,4% del producte interior brut (PIB), a Alemanya en l'1,3% i al Regne Unit arriba al 2% malgrat el feble creixement i la devaluació de la lliura. L'excepció la protagonitza França, que va tenir un superàvit tant en la balança comercial com en la corrent.

Un fet que ha incidit en el futur econòmic dels països de la CE ha estat la combinació de polítiques econòmiques adoptada per Alemanya, que ha condicionat el marge de maniobra de la resta de països per mitjà de l'estabilitat canviària imposada pel Sistema Monetari Europeu (SME). El compromís canviari ha comportat el manteniment de tipus d'interès elevats, cosa que ha agreujat les tendències recessives internes.

El fet que la política monetària ofereixi un escàs marge d'actuació ha propiciat que en els països més afectats per la desacceleració econòmica es posin en marxa polítiques fiscals expansives per tal de reactivar les seves economies. Això, juntament amb l'efecte dels estabilitzadors automàtics, ha donat lloc a un augment generalitzat dels dèficits públics. A Itàlia, el dèficit públic supera els objectius i arriba al 10% del PIB. Al Regne Unit, el resultat d'una política fiscal força expansiva és un desequilibri dels comptes públics de més del 6% del PIB. França experimenta un fort augment del dèficit en relació amb l'any anterior i se situa en el 3,8%. Finalment, a Alemanya, aquesta magnitud té un comportament estable i se situa a l'entorn del 3,2% del PIB.

A partir del mes de setembre es produeix un dels fets més destacables de l'evolució recent de l'economia comunitària: la crisi del SME. El resultat negatiu del referèndum celebrat a Dinamarca per a la ratificació del Tractat de Maastricht, marca l'inici d'un període d'inestabilitat que constitueix la crisi més greu del SME

des de la seva constitució. Des d'aleshores i fins al final de l'any s'han produït cinc reajustaments de paritats, dues monedes han abandonat el mecanisme de canvis (la lliura anglesa i la lira italiana) i hi ha hagut moltes intervencions dels bancs centrals per intentar mantenir el sistema. La pesseta també ha estat afectada de forma negativa, de manera que abans d'acabar l'any la moneda espanyola es va devaluar dues vegades: en un 5% al setembre i en un 6% al novembre. Les turbulències en els mercats de canvis no s'expliquen només pel resultat negatiu del referèndum danès, hi ha altres elements importants com les qüestions de política econòmica plantejades en alguns països i que són conseqüència directa de resultats econòmics molt diferents. Tot això succeeix amb el teló de fons de la combinació de polítiques econòmiques adoptada per Alemanya per afrontar els problemes de la reunificació i en un context d'expectatives variables molt influïdes per les qüestions plantejades en el projecte d'Unió Econòmica i Monetària a Europa.

Taula 1. Evolució econòmica dels països industrialitzats

	Producció real (a)		Preus al consum (b)		Balança de pagaments per compte corrent (c)		Superàvit(+) o dèficit públic (d)		Taxa d'atur (e)	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992
Estats Units	-1,2	2,1	4,2	3,0	-0,1	-1,0	-3,4	-4,4	6,7	7,3
Japó	4,1	1,5	3,3	1,7	2,2	3,2	3,3	2,0	2,1	2,1
CE	1,4	1,1	5,1	4,3	-0,5	-0,6	-4,5	-5,2	8,8	9,5
Alemanya (f)	3,8	1,1	3,5	4,0	-1,2	-1,3	-3,2	-3,2	4,2	4,5
França	1,0	1,8	3,1	2,8	-0,5	0,2	-1,9	-3,8	9,5	10,1
Itàlia	1,4	0,5	6,5	5,3	-1,8	-1,4	-10,2	-10,1	10,2	10,2
Regne Unit	-2,1	-0,6	5,8	3,7	-1,1	-1,9	-2,7	-6,2	9,1	10,8
Espanya	2,3	1,0	5,9	5,9	-3,2	-3,3	-4,9	-4,4	16,3	18,0
Holanda	2,2	1,5	3,9	3,7	3,2	3,0	-3,9	-4,0	7,0	6,7
Bèlgica	1,4	0,8	3,2	2,4	1,7	1,8	-7,6	-7,6	7,5	8,2
Luxemburg	3,1	2,2	3,1	3,1	—	—	-0,8	-0,4	1,6	1,9
Dinamarca	1,2	1,2	2,4	2,1	1,1	1,8	-2,2	-3,0	8,9	9,5
Irlanda	2,5	2,8	3,2	3,1	6,0	7,8	-2,2	-3,0	16,2	17,8
Portugal	2,4	1,8	11,3	8,9	-1,1	-0,2	-6,7	-5,7	4,1	4,8
Grècia	1,8	1,5	19,5	15,8	-2,2	-2,9	-15,4	-13,6	7,7	7,7

Fonts: FMI, OCDE, CE i Banc d'Espanya

(a) Taxes de variació de Japó i d'Irlanda: PNB, de la resta: PIB. A l'Alemanya unificada el creixement del PIB el 1992 va ser del 2%

(b) Taxes de creixement en mitjanes anuals

(c) Percentatges sobre PNB/PIB. Les dades de Bèlgica inclouen Luxemburg

(d) Percentatges sobre PNB/PIB. Capacitat(+) o necessitat(-) de finançament de les Administracions Públiques

(e) Eurostat

(f) Les dades de producció, de preus al consum i d'atur corresponen a l'antiga República Federal.

Les dades de Balança de Pagaments i de dèficit públic corresponen al conjunt d'Alemanya.

Evolució econòmica a Espanya

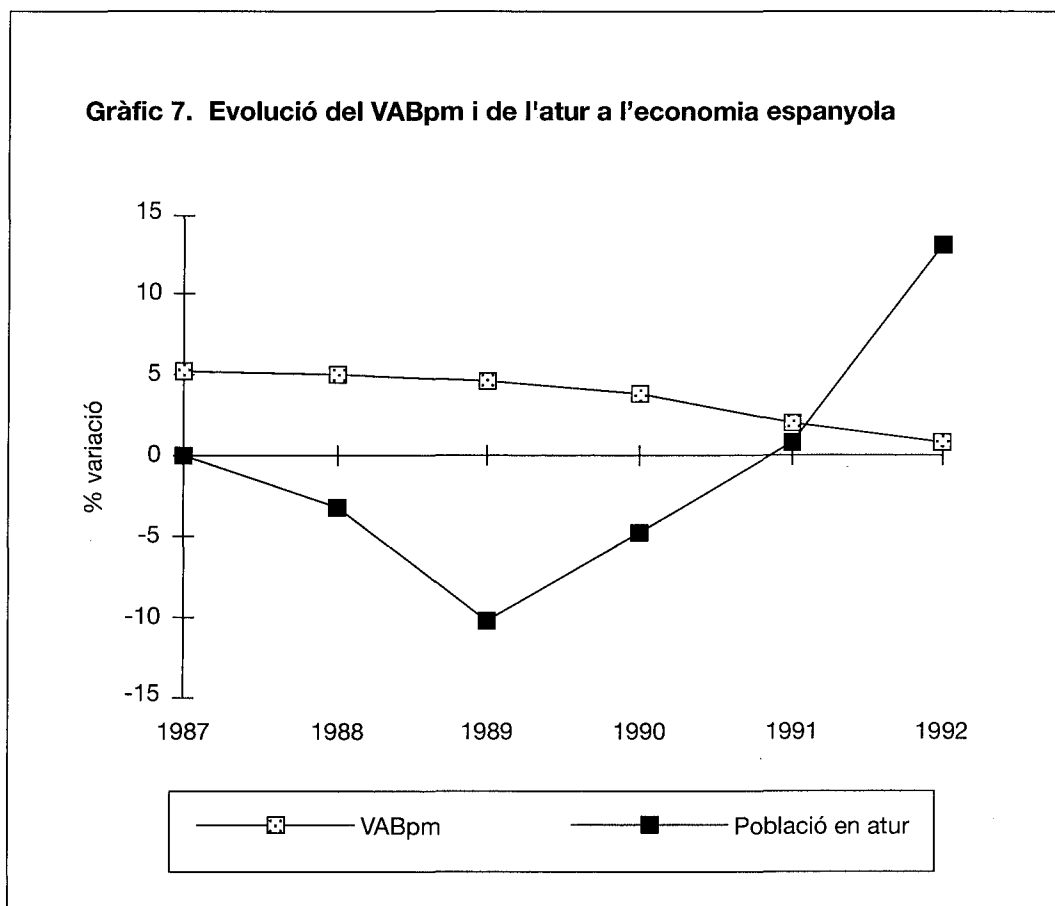
Al llarg de l'any 1992 la tònica dominant ha estat el progressiu deteriorament de l'activitat econòmica però, malgrat aquest clima d'atonía, els desequilibris acumulats durant la fase expansiva prèvia no es corregeixen: es continua amb un biaix inflacionista, amb un elevat dèficit públic i amb un considerable desequilibri exterior.

Segons les primeres estimacions de l'Institut Nacional d'Estadística, el creixement del PIB durant el 1992 és de l'0,8%, 1,4 punts per sota del creixement de l'any anterior. Així doncs, durant el 1992 s'accentua el procés de desacceleració de la demanda agregada, que arriba a tenir variacions negatives en el darrer trimestre de l'any. D'entre els components de la demanda destaca l'evolució del consum privat, que limita el ritme de desacceleració. La demanda externa també representa un element de contenció de la tendència recessiva del PIB, sobretot en la darrera part de l'any en què es combina una reducció en el ritme d'augment de les importacions amb un impuls de les exportacions, en part gràcies a la devaluació de la pesseta. En sentit contrari cal esmentar l'evolució de la inversió, que té un signe negatiu al llarg de tot l'any.

El dèbil pols de l'activitat econòmica afecta de manera directa l'ocupació. En el conjunt de l'any hi ha un descens de l'1,9% en el nombre d'ocupats. L'any 1992 es tanca amb 423.000 llocs de treball nets menys

que l'any anterior, dos terços dels quals es perden en el darrer trimestre. El nombre de desocupats supera els tres milions en el quart trimestre i la taxa d'atur se situa en el 20,1% de la població activa.

Per sectors, a la indústria i a la construcció és on es produeixen les pèrdues més importants de llocs de treball. En el sector serveis, i referit al conjunt de l'any, l'augment de l'ocupació és molt moderat però positiu, malgrat que en el quart trimestre l'evolució és negativa.

L'ajust en el mercat de treball, que ha estat ràpid i de gran magnitud, es concentra en els treballadors amb contracte indefinit, tot i els elevats costos d'acomiadament. La rigidesa en el mercat de treball es fa palesa pel fet que, malgrat la important pèrdua de llocs de treball, els salaris no mostren una inflexió a la baixa. Durant el 1992 l'increment salarial pactat en convenis col·lectius ha estat del 7,2%, 0,7 dècimes menys que l'any anterior. Aquesta dinàmica salarial ha tingut una incidència força negativa en la competitivitat dels productes espanyols en els mercats internacionals.

Pel que fa als preus, cal dir que l'índex de preus al consum (IPC) té un creixement mitjà del 5,9%, la mateixa taxa de variació que un any abans. Aquesta poca intensitat en la moderació del procés inflacionista torna a posar de manifest el caràcter dual de la inflació a Espanya. Els preus dels serveis creixen fins a taxes més elevades que no pas els dels productes industrials (8,8% i 4,5%, respectivament). Això es pot deure al diferent efecte d'una pressió elevada dels costos laborals i fiscals en uns mercats amb diferents graus de competència o d'obertura.

Cal dir també que els canvis impositius que es produeixen al llarg de l'any tenen efectes sobre quasi tots els components de l'IPC. L'impacte sobre l'índex general s'estima en 1,3 punts percentuals, aproximadament.

Quant al sector exterior, malgrat la millora en el ritme de creixement de les exportacions i la moderació de les importacions en la darrera part de l'any, cal recordar que l'economia espanyola continua tenint un dèficit comercial dels més elevats del món. El pes d'un elevat dèficit exterior i el manteniment d'un biaix inflacionista són elements que es converteixen en una restricció sobre les possibilitats de creixement estable de l'economia espanyola.

En el conjunt de l'any, les exportacions de béns i serveis augmenten d'un 6,4% en termes reals. Entre els seus components, destaquen la desacceleració de les exportacions de béns (tot i que al final de l'any presenten un bon ritme de creixement) i la forta recuperació dels ingressos per turisme, que augmenten d'un 6,6%, també en termes reals.

Les importacions de béns i serveis creixen un 6,8%, que correspon a un augment, en termes reals, del 5,5% de les compres de béns a l'exterior i a un 17,1% de la importació de serveis. La desacceleració de la demanda contribueix a la disminució en el ritme de creixement de les importacions de béns, que s'accentua a mesura que avança l'any. Amb tot, el dèficit comercial continua incrementant-se en termes reals i per al conjunt de l'any representa un 7,3% del PIB.

Quant a la inversió estrangera, les dades del Registre de Caixa del Banc d'Espanya mostren que l'entrada neta de capital estranger a Espanya ha disminuït per segon any consecutiu, de manera que es confirma la tendència descendent iniciada el 1991. En termes relatius, la més perjudicada ha estat la inversió immobiliària, que experimenta un descens del 34,8%. La inversió en cartera també mostra una reducció del 19,4% i la inversió directa presenta un retrocés del 17,7%. Aquesta última és la que té un descens més important en termes absoluts, motivat principalment per l'augment de les desinversions.

A l'hora de valorar l'evolució econòmica, cal fer esment de la política econòmica adoptada el 1992. En el terreny de la política pressupostària, al començament de l'exercici s'eleva els tipus de l'IVA i les cotitzacions de la Seguretat Social i es pretén compensar aquest augment impositiu amb una baixa de les tarifes de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF). Tanmateix, els desfavorables resultats de l'evolució del dèficit públic, que feien preveure un elevat dèficit per al conjunt del 1992, motiven un canvi d'orientació de la política fiscal. Les mesures correctores s'adopten en dues fases: el mes d'abril es modifica la regulació de les prestacions per desocupació i el juliol es revisen a l'alça les retencions de l'IRPF i es produeix un nou augment de l'IVA. Les mesures adoptades permeten frenar l'impuls creixent del dèficit, que se situa en el 4,4% del PIB, la qual cosa representa una lleugera reducció en relació amb l'any anterior. Aquesta reducció no és suficient, però, per contenir el creixement del volum de l'endeutament públic (total dels passius de les administracions públiques) que, en relació amb el PIB, augmenta de més de 3,1 punts. A més, aquest enduriment de la política fiscal incideix en un context de clara atonia de l'activitat i exerceix una pressió addicional sobre l'economia.

Quant a l'actuació de les autoritats monetàries, ha estat marcada per l'evolució dels mercats canviaris i per la situació de la pesseta en el SME. A principi d'any es dissenya una política que pretén mantenir un to rigorós per contenir l'alça dels costos i el possible impacte de l'IVA sobre els preus. Aquesta política implica el manteniment d'uns tipus d'interès elevats.

Durant el primer semestre, la tònica dels mercats canviaris manté unes pautes d'estabilitat, però arran del rebuig danès al Tractat de la Unió Monetària i de la incertesa oberta per la convocatòria d'un referèndum a França, s'inicia una fase d'instabilitat en el SME que representa un canvi en les coordenades de la política monetària espanyola. La pesseta es desplaça cap al centre de la banda de fluctuació i els tipus d'interès prenen una tendència més alcista.

La crisi canviària, juntament amb la constatació del deteriorament dels desequilibris de l'economia espanyola, contribueixen a minar la confiança en el sosteniment de la paritat de la pesseta. Les autoritats monetàries volien mantenir la pesseta dins del sistema de canvis del SME fent ús de tots els instruments al seu abast, però no van poder evitar que la moneda espanyola experimentés dues devaluacions, una, del 5%, el setembre i l'altra, del 6%, el novembre. Les incerteses sobre la Unió Monetària i sobre el manteniment de les paritats vigents en el SME van actuar com a factors externs a l'hora d'explicar les devaluacions però, a més, hi ha també factors d'ordre intern, atès que la paritat d'una moneda en un sistema de tipus de canvi fixos només és sostenible quan es manté una línia de convergència nominal amb els països més estables de l'àrea.

1. Informació de síntesi

1.1 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Valors absoluts. (*)

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Valor Afegit Brut pm (1)	6 176,1	6 943,7	7 903,5	8 806,3	9 655,6	10 385,6
Remuneració d'assalariats (1)	3 069,7	3 444,9	3 897,1	4 460,9	4 914,2	5 231,6
VAB pm per ocupat (2)	3 239,1	3 527,2	3 742,8	4 017,3	4 343,6	4 800,6
VAB pm per càpita (2)	1 029,6	1 154,3	1 310,0	1 455,6	1 591,1	1 706,5
Renda disponible familiar (1)	4 364,8	4 853,9	5 366,6	6 063,4	6 764,8	7 363,0
Consum privat (1)	4 053,5	4 474,4	5 014,9	5 648,0	6 209,0	6 773,3
Renda disponible per càpita (2)	727,6	806,9	889,5	1 002,2	1 114,7	1 209,9
Consum privat per càpita (2)	675,7	743,8	831,2	933,6	1 023,1	1 113,0
Població de dret (3)	5 998,6	6 015,4	6 033,2	6 050,0	6 068,7	6 085,8
Població activa (3)	2 405,8	2 432,6	2 463,4	2 510,5	2 533,0	2 503,5
Població ocupada (3)	1 906,7	1 968,6	2 111,7	2 192,1	2 223,0	2 163,3
Població assalariada (3)	1 460,6	1 515,4	1 655,6	1 741,5	1 747,1	1 666,7
Població desocupada (3)	499,0	464,0	351,7	318,4	310,1	340,2
Índex preus al consum (4)	138,6	145,0	155,1	167,1	177,9	190,0
Índex regional de preus relatius (5)	102,6	102,4	102,6	103,5	104,0	104,9
Deflactor del VAB pm (6)	105,4	111,1	119,3	127,5	136,6	145,4
Exportacions (1)	953,6	1 097,7	1 208,7	1 336,7	1 460,4	1 643,7
Importacions (1)	1 731,8	2 119,9	2 518,8	2 701,3	2 931,7	3 119,6

Unitats:

(1) Milers de milions de PTA.

(2) Milers de PTA.

(3) Milers de persones.

(4) Mitjana anual. Índex 1983=100.

(5) Índex Espanya=100.

(6) Índex 1986=100.

Fonts:

Valor afegit brut pm, remuneració d'assalariats, consum privat:

1987-1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

Població de dret: Institut d'Estadística de Catalunya.

Població activa, ocupada, assalariada, desocupada: Enquesta de població activa. INE.

Índex de preus al consum: INE.

Índex regional de preus relatius: Institut d'Estadística de Catalunya.

Comerç amb l'estranger: Departament de Duanes.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, etc.) es troba ressenyat a les taules específiques corresponents.

1.2 Principals macromagnituds de l'economia catalana.

Taxes de variació. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Valor Afegit Brut pm (1)	5,9	6,6	6,1	4,2	2,3	1,0
Valor Afegit Brut cf (1)	:	5,0	5,0	4,2	2,5	1,0
VAB pm per ocupat (1)	0,1	3,2	-1,1	0,4	0,9	3,8
VAB pm per càpita (1)	5,6	6,3	5,7	3,9	2,0	0,7
PIB pm per càpita (1)	6,5	6,4	5,8	3,6	2,0	1,1
Renda disponible per càpita (1)	5,2	6,0	3,0	4,6	4,5	1,6
Consum privat per càpita (1)	5,9	5,2	4,4	4,3	2,9	1,8
VAB pm (2)	18,3	18,5	18,8	18,7	18,8	18,9
VAB pm per ocupat (2)	108,9	110,6	109,1	107,6	106,5	108,0
VAB pm per càpita (2)	117,8	119,4	121,2	120,7	120,8	121,3
PIB pm per càpita (2)	117,8	119,4	121,2	120,7	120,8	121,3
Renda disponible per càpita (2)	113,1	113,4	112,9	113,1	113,7	115,4
Renda disponible per càpita corregida(3)	110,2	110,7	110,0	109,3	109,3	110,0
VAB pm (4)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	:
VAB pm per ocupat (4)	102,4	103,4	101,1	100,4	102,2	:
VAB pm per càpita (4)	82,0	83,9	86,7	87,6	90,3	:
PIB pm per càpita (4)	83,8	85,8	88,7	89,4	92,6	:
Renda bruta disponible per càpita (5)	76,6	78,0	78,4	79,4	:	:
Taxa d'activitat (6)	52,2	52,2	52,4	52,7	52,5	51,4
Taxa d'atur (7)	20,7	19,1	14,3	12,7	12,2	13,6
Població ocupada	5,8	3,2	7,3	3,8	1,4	-2,7
Població assalariada	4,6	3,8	9,2	5,2	0,3	-4,6
Índex preus al consum	5,9	4,6	7,0	7,7	6,5	6,8
Deflactor del VAB pm	5,4	5,5	7,3	6,9	7,1	6,5
Exportacions (1)	11,9	11,8	6,9	12,0	8,7	14,1
Importacions (1)	21,2	18,3	18,1	10,5	9,1	8,8
Taxa de cobertura (8)	55,1	51,8	48,0	49,5	49,8	52,7

(1) Taxes de variació a preus constants.

(2) Índex Espanya=100.

(3) Índex Espanya=100. Corregit per Índex regional de preus relatius.

(4) Índex Comunitat Europea=100.

(5) Índex CE-10=100. CE-10=Alemanya+Bèlgica+Dinamarca+Espanya +França+Holanda+Irlanda+Itàlia+Portugal+Regne Unit.

(6) Població activa / (població >= 16 anys).

(7) Població desocupada / població activa.

(8) Exportacions / importacions.

Fonts:

Valor afegit brut pm, PIB pm, consum privat, renda disponible, deflactor i comerç amb l'estranger: Institut d'Estadística de Catalunya.

Valor afegit brut cf: Direcció General de Programació Econòmica. Dept. d'Economia i Finances.

Població ocupada, taxa d'activitat i taxa d'atur: Enquesta de població activa. INE.

Índex de preus al consum: INE.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, etc.) es troba ressenyat a les taules específiques corresponents.

L'estimació del PIB pm es fa seguint el criteri establert per Eurostat a partir de la participació del valor afegit brut regional sobre l'estatal.

Les participacions i els índexs han estat calculats amb les variables corresponents valorades a preus corrents.

Per a les comparacions amb la CE s'ha utilitzat la paritat de poder de compra (PPC).

2. Macromagnituds: valor afegit brut

2.1.1 Valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors.

Valors a preus corrents.

Milions de PTA

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	142 206	136 231	172 359	158 570	151 934	158 585
Indústria	2 376 456	2 584 829	2 859 831	3 070 569	3 163 868	3 215 981
Construcció	393 433	480 645	620 434	729 228	835 160	848 838
Serveis	3 264 029	3 741 983	4 250 871	4 847 954	5 504 643	6 162 151
Total	6 176 124	6 943 688	7 903 495	8 806 322	9 655 604	10 385 555

2.1.2 Valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors.

Estructura percentual.

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	2,3	2,0	2,2	1,8	1,6	1,5
Indústria	38,5	37,2	36,2	34,9	32,8	31,0
Construcció	6,4	6,9	7,9	8,3	8,6	8,2
Serveis	52,8	53,9	53,8	55,1	57,0	59,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.1.3 Valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors.

Taxes de variació a preus constants. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	25,6	-4,2	8,2	-4,8	-4,3	20,4
Indústria	5,6	4,9	5,0	3,5	-0,4	-1,2
Construcció	9,2	12,9	16,4	5,5	4,9	-3,5
Serveis	4,9	7,7	5,3	5,0	4,3	2,4
Total	5,9	6,6	6,1	4,2	2,3	1,0

Fonts: 1987-1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats a la taula 5.1.2.

2.2.1 Valor afegit brut a preus de mercat. Per components i sectors.

Valors a preus corrents. (*)

Milions de PTA

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Remuneració d'assalariats	30 595	27 516	27 933	27 173	33 756	34 048
Excedent brut d'explotació	114 988	118 218	155 196	131 398	118 178	124 537
Impostos nets de subvencions	-3 377	-9 503	-10 770			
Total agricultura	142 206	136 231	172 359	158 570	151 934	158 585
Remuneració d'assalariats	1 183 225	1 291 377	1 447 868	1 585 572	1 657 353	1 692 061
Excedent brut d'explotació	1 122 060	1 223 881	1 316 558	1 484 997	1 506 515	1 523 921
Impostos nets de subvencions	71 171	69 571	95 405			
Total indústria	2 376 456	2 584 829	2 859 831	3 070 569	3 163 868	3 215 981
Remuneració d'assalariats	225 416	277 246	360 320	423 455	478 458	484 001
Excedent brut d'explotació	160 859	194 482	251 533	305 773	356 702	364 836
Impostos nets de subvencions	7 158	8 917	8 581			
Total construcció	393 433	480 645	620 434	729 228	835 160	848 838
Remuneració d'assalariats	1 630 437	1 848 777	2 061 024	2 424 669	2 744 637	3 021 467
Excedent brut d'explotació	1 610 897	1 885 297	2 179 353	2 423 285	2 760 006	3 140 684
Impostos nets de subvencions	22 695	7 909	10 494			
Total serveis	3 264 029	3 741 983	4 250 871	4 847 954	5 504 643	6 162 151
Remuneració d'assalariats	3 069 673	3 444 916	3 897 145	4 460 869	4 914 203	5 231 577
Excedent brut d'explotació	3 008 804	3 421 878	3 902 640	4 345 453	4 741 401	5 153 978
Impostos nets de subvencions	97 647	76 894	103 710			
Total Catalunya	6 176 124	6 943 688	7 903 495	8 806 322	9 655 604	10 385 555

Fonts: 1987-1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) L'excedent brut d'explotació, pels anys 1990-1992, inclou els impostos lligats a la producció nets de subvencions.

2.2.2

Valor afegit brut a preus de mercat. Per components i sectors. Estructura percentual. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Remuneració d'assalariats	21,5	20,2	16,2	17,1	22,2	21,5
Excedent brut d'explotació	80,9	86,8	90,0	82,9	77,8	78,5
Impostos nets de subvencions	-2,4	-7,0	-6,2			
Total agricultura	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	49,8	50,0	50,6	51,6	52,4	52,6
Excedent brut d'explotació	47,2	47,3	46,0	48,4	47,6	47,4
Impostos nets de subvencions	3,0	2,7	3,3			
Total Indústria	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	57,3	57,7	58,1	58,1	57,3	57,0
Excedent brut d'explotació	40,9	40,5	40,5	41,9	42,7	43,0
Impostos nets de subvencions	1,8	1,9	1,4			
Total Construcció	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	50,0	49,4	48,5	50,0	49,9	49,0
Excedent brut d'explotació	49,4	50,4	51,3	50,0	50,1	51,0
Impostos nets de subvencions	0,7	0,2	0,2			
Total Serveis	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	49,7	49,6	49,3	50,7	50,9	50,4
Excedent brut d'explotació	48,7	49,3	49,4	49,3	49,1	49,6
Impostos nets de subvencions	1,6	1,1	1,3			
Total Catalunya	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Fons: 1987-1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) L'excedent brut d'explotació, pels anys 1990-1992, inclou els impostos lligats a la producció nets de subvencions.

2.3.1 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per sectors. Valors a preus corrents.

Milers de PTA

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	1 417,5	1 462,8	1 812,1	1 916,6	1 866,6	1 999,8
Indústria	3 435,9	3 666,9	3 798,8	3 964,1	4 272,2	4 607,4
Construcció	2 760,9	3 031,6	3 488,6	3 826,5	4 060,8	4 278,4
Serveis	3 358,3	3 697,4	3 914,7	4 237,0	4 605,1	5 188,3
Total	3 239,1	3 527,2	3 742,8	4 017,3	4 343,6	4 800,6

2.3.2 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per sectors. Índex total Catalunya=100.

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	43,8	41,5	48,4	47,7	43,0	41,7
Indústria	106,1	104,0	101,5	98,7	98,4	96,0
Construcció	85,2	85,9	93,2	95,3	93,5	89,1
Serveis	103,7	104,8	104,6	105,5	106,0	108,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.3.3 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per sectors. Taxes de variació a preus constants. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	36,1	3,2	6,0	9,5	-2,7	23,6
Indústria	1,1	2,9	-1,6	0,6	4,1	4,8
Construcció	-8,7	1,5	3,8	-1,6	-2,8	0,1
Serveis	-1,7	3,4	-1,8	-0,3	-0,2	3,1
Total	0,1	3,2	-1,1	0,4	0,9	3,8

Fonts: 1987-1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

Ocupació: Enquesta de població activa. INE.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats a la taula 5.1.2.

3. Macromagnituds: renda bruta disponible i consum de les famílies

---

3.1.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Valors a preus corrents.

Milions de PTA

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Renda bruta disponible de les famílies	4 364 849	4 853 879	5 366 637	6 063 395	6 764 834	7 362 958
Consum privat	4 053 536	4 474 393	5 014 869	5 648 044	6 208 999	6 773 282
consum alimentari	1 002 376	1 051 233	1 140 710	1 241 284	1 303 671	1 357 740
consum no alimentari	3 051 160	3 423 160	3 874 159	4 406 760	4 905 328	5 415 542
Taxa mitjana de consum (%)	92,9	92,2	93,4	93,1	91,8	92,0

3.1.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Índex base 1986=100.

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Renda bruta disponible familiar	111,8	124,3	137,4	155,3	173,2	188,6
Consum regional	112,5	124,1	139,1	156,7	172,3	187,9
consum alimentari	107,0	112,2	121,8	132,5	139,2	145,0
consum no alimentari	114,4	128,3	145,2	165,2	183,9	203,0

3.1.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Taxes de variació a preus constants. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Renda bruta disponible de les famílies	5,5	6,3	3,3	4,9	4,8	1,9
Consum regional	6,2	5,5	4,7	4,6	3,3	2,1
consum alimentari	1,6	0,8	0,9	1,8	1,0	0,5
consum no alimentari	7,6	6,9	6,1	5,2	3,2	1,9

Fonts: Renda bruta disponible de les famílies, consum:

1987–1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990–1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir de l'índex de preus al consum per a Catalunya. El consum alimentari i no alimentari s'ha deflactat amb els seus índexs específics.

3.2.1 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components.

Valors a preus corrents.

Milions de PTA

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Remuneració d'assalariats	3 068 636	3 435 925	3 875 187	4 401 305	4 896 012	5 210 308
Excedent brut d'explotació	1 568 728	1 810 251	2 010 836	2 217 993	2 444 164	2 708 679
Prestacions socials	908 958	1 004 967	1 131 993	1 304 618	1 547 907	1 749 127
jubilació	262 151	287 362	318 420	365 350	414 722	460 087
desocupació	146 619	153 890	172 230	208 983	273 302	314 937
altres prestacions socials	500 188	563 715	641 343	730 285	859 883	974 103
Interessos efectius nets	285 148	299 433	327 734	366 484	440 049	467 811
Cotitzacions socials reals	- 840 577	- 921 210	-1 062 605	-1 198 703	-1 319 698	-1 476 839
Impostos sobre renda i patrimoni	- 546 280	- 652 602	- 828 204	- 921 882	-1 037 748	-1 122 407
Altres components	-79 764	- 122 885	-88 304	- 106 420	- 205 853	- 173 720
Renda bruta disponible familiar	4 364 849	4 853 879	5 366 637	6 063 395	6 764 834	7 362 958

3.2.2 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components.

Ponderació dels components.

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Remuneració d'assalariats	70,3	70,8	72,2	72,6	72,4	70,8
Excedent brut d'explotació	35,9	37,3	37,5	36,6	36,1	36,8
Prestacions socials	20,8	20,7	21,1	21,5	22,9	23,8
jubilació	6,0	5,9	5,9	6,0	6,1	6,2
desocupació	3,4	3,2	3,2	3,4	4,0	4,3
altres prestacions socials	11,5	11,6	12,0	12,0	12,7	13,2
Interessos efectius nets	6,5	6,2	6,1	6,0	6,5	6,4
Cotitzacions socials reals	-19,3	-19,0	-19,8	-19,8	-19,5	-20,1
Impostos sobre renda i patrimoni	-12,5	-13,4	-15,4	-15,2	-15,3	-15,2
Altres components	-1,8	-2,5	-1,6	-1,8	-3,0	-2,4
Renda bruta disponible familiar	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Fonts: 1987-1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç

(1E) Primera estimació.

3.3.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita.

Valors a preus corrents.

Milers de PTA

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Renda bruta disponible per càpita	727,6	806,9	889,5	1 002,2	1 114,7	1 209,9
Consum per càpita	675,7	743,8	831,2	933,6	1 023,1	1 113,0
consum alimentari per càpita	167,1	174,8	189,1	205,2	214,8	223,1
consum no alimentari per càpita	508,6	569,1	642,1	728,4	808,3	889,9

3.3.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita.

Índex base 1986=100.

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Renda bruta disponible per càpita	111,5	123,6	136,3	153,5	170,8	185,3
Consum per càpita	112,1	123,4	137,9	154,9	169,8	184,7
consum alimentari per càpita	106,7	111,6	120,8	131,0	137,2	142,5
consum no alimentari per càpita	114,0	127,6	144,0	163,3	181,2	199,5

3.3.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita.

Taxes de variació a preus constants. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Renda bruta disponible per càpita	5,2	6,0	3,0	4,6	4,5	1,6
Consum per càpita	5,9	5,2	4,4	4,3	2,9	1,8
consum alimentari per càpita	1,3	0,6	0,6	1,5	0,6	0,3
consum no alimentari per càpita	7,3	6,6	5,8	4,9	2,9	1,6

Fonts: Renda bruta disponible de les famílies, consum:

1987–1989. Contabilidad regional de España. Base 1985. INE.

1990–1992. Institut d'Estadística de Catalunya.

Població: Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir de l'índex de preus al consum per a Catalunya. El consum alimentari i no alimentari

4. Mercat de treball

4.1.1 La població en relació a l'activitat. Valors absoluts. (*)

Milers de persones

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Població de dret	5 998,6	6 015,4	6 033,2	6 050,0	6 068,7	6 085,8
Població activa	2 405,8	2 432,6	2 463,4	2 510,5	2 533,0	2 503,5
Població ocupada	1 906,7	1 968,6	2 111,7	2 192,1	2 223,0	2 163,3
Població assalariada	1 460,6	1 515,4	1 655,6	1 741,5	1 747,1	1 666,7
Població desocupada	499,0	464,0	351,7	318,4	310,1	340,2

4.1.2 La població en relació a l'activitat. Taxes significatives.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Taxa d'activitat (1)	52,2	52,2	52,4	52,7	52,5	51,4
Taxa d'ocupació (2)	41,4	42,3	44,9	46,0	46,1	44,4
Taxa salarització (3)	76,6	77,0	78,4	79,4	78,6	77,0
Taxa d'atur (4)	20,7	19,1	14,3	12,7	12,2	13,6

4.1.3 La població en relació a l'activitat. Taxes de variació.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Població de dret	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Població activa	4,8	1,1	1,3	1,9	0,9	-1,2
Població ocupada	5,8	3,2	7,3	3,8	1,4	-2,7
Població assalariada	4,6	3,8	9,2	5,2	0,3	-4,6
Població desocupada	1,4	-7,0	-24,2	-9,5	-2,6	9,7

Fonts: Població de dret: Institut d'Estadística de Catalunya.

Altres variables: Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'Enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes trimestrals a excepció de la població de dret.

(1) Població activa / (població >= 16 anys).

(2) Població ocupada / (població >= 16 anys).

(3) Població assalariada / població ocupada.

(4) Població desocupada / població activa.

4.2.1 Població ocupada. Per sectors.

Valors absoluts. (*)

Milers de persones

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	100,3	93,1	95,1	82,7	81,4	79,3
Indústria	691,6	704,9	752,8	774,6	740,6	698,0
Construcció	142,5	158,5	177,8	190,6	205,7	198,4
Serveis	971,9	1 012,1	1 085,9	1 144,2	1 195,3	1 187,7
Total	1 906,7	1 968,6	2 111,7	2 192,1	2 223,0	2 163,4

4.2.2 Població ocupada. Per sectors.

Estructura percentual.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	5,3	4,7	4,5	3,8	3,7	3,7
Indústria	36,3	35,8	35,7	35,3	33,3	32,3
Construcció	7,5	8,1	8,4	8,7	9,3	9,2
Serveis	51,0	51,4	51,4	52,2	53,8	54,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.2.3 Població ocupada. Per sectors.

Taxes de variació.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	-7,7	-7,2	2,1	-13,0	-1,6	-2,6
Indústria	4,4	1,9	6,8	2,9	-4,4	-5,7
Construcció	19,7	11,3	12,2	7,2	7,9	-3,5
Serveis	6,7	4,1	7,3	5,4	4,5	-0,6
Total	5,8	3,2	7,3	3,8	1,4	-2,7

Font: Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'Enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes trimestrals.

4.3.1 Població assalariada. Per sectors. Valors absoluts. (*)

Milers de persones

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	27,6	23,3	21,6	19,4	22,5	21,3
Indústria	631,0	640,0	687,5	702,5	671,0	629,2
Construcció	101,7	117,5	136,8	145,6	155,1	145,2
Serveis	700,3	734,6	809,7	874,0	898,5	871,0
Total	1 460,6	1 515,4	1 655,6	1 741,5	1 747,1	1 666,7

4.3.2 Població assalariada. Per sectors. Taxes de salarització. (**)

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	27,5	25,0	22,7	23,5	27,6	26,9
Indústria	91,2	90,8	91,3	90,7	90,6	90,1
Construcció	71,4	74,1	76,9	76,4	75,4	73,2
Serveis	72,1	72,6	74,6	76,4	75,2	73,3
Total	76,6	77,0	78,4	79,4	78,6	77,0

4.3.3 Població assalariada. Per sectors. Taxes de variació.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	-13,0	-15,5	-7,3	-10,1	15,7	-5,0
Indústria	3,7	1,4	7,4	2,2	-4,5	-6,2
Construcció	22,5	15,6	16,4	6,4	6,6	-6,4
Serveis	4,1	4,9	10,2	7,9	2,8	-3,1
Total	4,6	3,8	9,2	5,2	0,3	-4,6

Font: Mercat de treball. Ampliació dels resultats anuals de l'Enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes trimestrals.

(**) Taxa de salarització= població assalariada / població ocupada.

4.4.1 Població assalariada. Per tipus de contracte. Valors absoluts. (*) (**)

Milers de persones

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Amb contracte indefinit	1 175,1	1 152,6	1 209,5	1 179,0	1 139,2	1 098,6
Amb contracte temporal	291,9	361,0	444,8	561,6	607,1	567,6
Total	1 468,8	1 515,4	1 655,6	1 741,5	1 747,1	1 666,7

4.4.2 Població assalariada. Per tipus de contracte. Estructura percentual.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Amb contracte indefinit	80,0	76,1	73,1	67,7	65,2	65,9
Amb contracte temporal	19,9	23,8	26,9	32,2	34,7	34,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.4.3 Població assalariada. Per tipus de contracte. Taxes de variació.

Tant per cent

	1988	1989	1990	1991	1992
Amb contracte indefinit	-1,9	4,9	-2,5	-3,4	-3,6
Amb contracte temporal	23,7	23,2	26,3	8,1	-6,5
Total	3,2	9,2	5,2	0,3	-4,6

Font: Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'Enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes trimestrals. Les dades de 1987 són mitjanes dels tres últims trimestres de l'any.

(**) El total de població assalariada inclou els no classificats. Per aquest motiu la població assalariada no coincideix amb l'agregació d'ambdós tipus de contractació.

4.5.1 Població assalariada. Per sector contractant. Valors absoluts. (*)

Milers de persones

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Sector privat	1 266,4	1 310,7	1 426,8	1 490,1	1 491,4	1 415,6
Sector públic	202,3	204,7	228,8	251,4	255,8	251,1
Total	1 468,7	1 515,4	1 655,6	1 741,5	1 747,2	1 666,7

4.5.2 Població assalariada. Per sector contractant. Estructura percentual.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Sector privat	86,2	86,5	86,2	85,6	85,4	84,9
Sector públic	13,8	13,5	13,8	14,4	14,6	15,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.5.3 Població assalariada. Per sector contractant. Taxes de variació.

Tant per cent

	1988	1989	1990	1991	1992
Sector privat	3,5	8,9	4,4	0,1	-5,1
Sector públic	1,2	11,8	9,9	1,8	-1,8
Total	3,2	9,3	5,2	0,3	-4,6

Font: Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'Enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes trimestrals. Les dades de 1987 són mitjanes dels tres últims trimestres de l'any.

5. Preus i salaris

5.1.1 Índex de preus al consum. General i per grups. Taxes de variació de la mitjana anual.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Alimentació	5,3	4,0	7,5	6,9	4,0	3,6
Vestit i calçat	11,0	8,0	5,1	5,4	4,9	4,4
Habitatge	4,5	4,7	9,4	10,6	7,3	10,6
Parament llar	4,9	3,5	4,0	5,9	6,2	4,7
Serveis mèdics	7,0	6,5	5,8	9,1	15,5	11,1
Transports	5,8	3,5	6,9	8,4	9,4	8,4
Cultura	4,4	4,9	4,3	5,8	6,4	7,2
Altres despeses	8,7	5,7	7,2	8,8	9,5	9,8
Índex general	5,9	4,6	7,0	7,7	6,5	6,8

Font: Índex de preus al consum. INE.

5.1.2 Deflactor del valor afegit brut a preus de mercat. Per sectors. Índex base 1986=100.

	1987	1988	1989 (P)	1990 (A)	1991 (A)	1992 (1E)
Agricultura	89,7	89,7	104,9	101,3	101,4	87,9
Indústria	103,8	107,7	113,4	117,7	121,8	125,3
Construcció	104,1	112,7	125,0	139,3	152,1	160,2
Serveis	107,5	114,5	123,4	134,0	145,9	159,5
Total	105,4	111,1	119,3	127,5	136,6	145,4

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

5.1.3 Deflactor del comerç amb l'estranger. Índex base 1988=100.

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Exportacions	97,2	100	103,1	101,8	102,3	100,9
Importacions	96,6	100	100,6	97,7	97,2	95,0

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

5.2.1 Salaris per ocupat. Per sectors.

Valors absoluts.

Milers de PTA

	1989	1990	1991	1992
Indústria	1 680,7	1 831,6	2 022,2	2 180,8
Construcció	1 399,4	1 452,8	1 632,9	1 631,8
Serveis	1 747,6	1 892,3	1 969,4	2 067,5
Total	1 678,3	1 813,3	1 965,6	2 079,0

Font: Enquesta de salaris. INE.

5.2.2 Salaris pactats en convenis col·lectius. Per sectors.

Taxes de variació.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991 (P)	1992 (P)
Agricultura	6,5	5,6	7,9	8,3	7,1	6,6
Indústria	6,3	5,2	6,9	8,0	7,3	7,0
Construcció	5,5	6,0	5,2	8,7	8,3	7,3
Serveis	6,4	6,0	6,9	8,0	7,8	7,1
Total	6,3	5,7	6,7	8,1	7,7	7,1

Font: Departament de Treball. Generalitat de Catalunya.

(P) Provisional.

6. Sector exterior

6.1.1 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació.

Valors a preus corrents. (*)

Millions de PTA

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions					
Béns de consum	315 778	343 733	403 274	469 789	565 281
Béns intermedis	636 754	698 903	759 246	805 402	855 728
productes energètics	25 889	28 347	31 406	33 111	30 390
altres béns intermedis	610 865	670 556	727 840	772 291	825 338
Béns de capital	142 975	160 983	170 372	170 770	205 445
Total exportacions	1 097 726	1 208 729	1 336 682	1 460 439	1 643 743
Importacions					
Béns de consum	367 852	490 218	558 321	698 028	870 676
Béns intermedis	1 353 839	1 570 917	1 658 317	1 723 323	1 751 423
productes energètics	155 331	193 951	208 986	183 644	192 307
altres béns intermedis	1 198 508	1 376 966	1 449 331	1 539 679	1 559 116
Béns de capital	397 603	457 325	484 270	509 812	490 531
Total importacions	2 119 859	2 518 802	2 701 337	2 931 665	3 119 550

6.1.2 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació.

Estructura percentual. (*)

Tant per cent

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions					
Béns de consum	28,8	28,4	30,2	32,2	34,4
Béns intermedis	58,0	57,8	56,8	55,1	52,1
productes energètics	2,4	2,3	2,3	2,3	1,8
altres béns intermedis	55,6	55,5	54,5	52,9	50,2
Béns de capital	13,0	13,3	12,7	11,7	12,5
Total exportacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Importacions					
Béns de consum	17,4	19,5	20,7	23,8	27,9
Béns intermedis	63,9	62,4	61,4	58,8	56,1
productes energètics	7,3	7,7	7,7	6,3	6,2
altres béns intermedis	56,5	54,7	53,7	52,5	50,0
Béns de capital	18,8	18,2	17,9	17,4	15,7
Total importacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) La diferència entre total importacions / exportacions i la suma dels grups de productes prové dels productes no classificats.

(P) Provisional.

6.2.1 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques.

Valors a preus corrents. (*)

Milions de PTA

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions					
Comunitat Europea	703 024	812 770	947 810	1 037 292	1 170 472
Resta d'Europa	93 147	105 746	112 488	126 286	137 835
Resta del món	295 255	282 403	269 317	293 813	329 357
Total exportacions	1 097 726	1 208 729	1 336 682	1 460 439	1 643 743
Importacions					
Comunitat Europea	1 258 788	1 523 359	1 698 325	1 837 061	1 913 086
Resta d'Europa	173 729	209 547	205 010	214 653	207 938
Resta del món	684 749	785 180	796 982	878 149	996 724
Total importacions	2 119 869	2 518 909	2 701 337	2 931 665	3 119 550

6.2.2 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques.

Estructura percentual. (*)

Tant per cent

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions					
Comunitat Europea	64,0	67,2	70,9	71,0	71,2
Resta d'Europa	8,5	8,7	8,4	8,6	8,4
Resta del món	26,9	23,4	20,1	20,1	20,0
Total exportacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Importacions					
Comunitat Europea	59,4	60,5	62,9	62,7	61,3
Resta d'Europa	8,2	8,3	7,6	7,3	6,7
Resta del món	32,3	31,2	29,5	30,0	32,0
Total importacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) La diferència entre total exportacions / importacions i la suma de la classificació per àrees geogràfiques prové dels productes no classificats territorialment.

(P) Provisional.

6.3.1 Comerç amb l'estranger. Per divisions i principals agrupacions CNAE-74.

Valors a preus corrents.

Milions de PTA

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions					
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	37 497	36 643	29 762	31 968	17 395
Energia i aigua	26 002	29 130	31 420	31 805	28 768
Minerals no energ. i derivats. Ind. químiques	265 722	283 471	290 866	302 664	330 635
indústries químiques	214 526	227 426	233 204	240 041	255 625
Ind. transformadora dels metalls. Mec. precisió	434 629	502 594	572 955	661 465	772 827
construcció de maquinària	172 823	208 299	219 937	232 772	269 696
construcció de vehíc. autom. i peces de recanvi	163 313	185 283	214 408	259 865	341 369
Altres indústries manufactures	333 876	356 891	411 680	432 537	494 119
ind. de productes alimentaris, begudes i tabac	77 107	81 614	100 825	107 815	115 870
ind. tèxtils, cuir, calçat i altres confeccions	133 397	135 545	148 706	147 734	174 211
Total exportacions	1 097 726	1 208 729	1 336 683	1 460 439	1 643 743
Importacions					
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	58 609	72 019	80 961	86 176	157 607
Energia i aigua	152 381	187 039	206 604	183 052	196 865
Minerals no energ. i derivats. Ind. químiques	552 046	648 960	680 871	701 217	719 704
indústries químiques	415 340	469 752	498 352	516 409	543 911
Ind. transformadora dels metalls. Mec. precisió	831 781	990 596	1 061 423	1 189 673	1 257 422
construcció de maquinària	404 520	475 870	522 489	555 494	571 123
construcció de vehíc. autom. i peces de recanvi	124 139	147 154	130 073	163 307	241 651
Altres indústries manufactures	525 053	620 295	671 478	771 547	787 952
ind. de productes alimentaris, begudes i tabac	237 518	247 856	254 393	281 920	226 174
ind. tèxtils, cuir, calçat i altres confeccions	124 951	167 508	188 917	236 984	273 112
Total importacions	2 119 870	2 518 909	2 701 337	2 931 665	3 119 550

Font: Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

6.3.2 Comerç amb l'estranger. Per divisions i principals agrupacions CNAE-74.

Estructura percentual.

Tant per cent

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions					
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	3,4	3,0	2,2	2,2	1,1
Energia i aigua	2,4	2,4	2,4	2,2	1,8
Minerals no energ. i derivats. Ind. químiques	24,2	23,5	21,8	20,7	20,1
indústries químiques	19,5	18,8	17,4	16,4	15,6
Ind. transformadora dels metalls. Mec. precisió	39,6	41,6	42,9	45,3	47,0
construcció de maquinària	15,7	17,2	16,5	15,9	16,4
construcció de vehíc. autom. i peces de recanvi	14,9	15,3	16,0	17,8	20,8
Altres indústries manufactures	30,4	29,5	30,8	29,6	30,1
ind. de productes alimentaris, begudes i tabac	7,0	6,8	7,5	7,4	7,0
ind. tèxtils, cuir, calçat i altres confeccions	12,2	11,2	11,1	10,1	10,6
Total exportacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Importacions					
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	2,8	2,9	3,0	2,9	5,1
Energia i aigua	7,2	7,4	7,6	6,2	6,3
Minerals no energ. i derivats. Ind. químiques	26,0	25,8	25,2	23,9	23,1
indústries químiques	19,6	18,6	18,4	17,6	17,4
Ind. transformadora dels metalls. Mec. precisió	39,2	39,3	39,3	40,6	40,3
construcció de maquinària	19,1	18,9	19,3	18,9	18,3
construcció de vehíc. autom. i peces de recanvi	5,9	5,8	4,8	5,6	7,7
Altres indústries manufactures	24,8	24,6	24,9	26,3	25,3
ind. de productes alimentaris, begudes i tabac	11,2	9,8	9,4	9,6	7,3
ind. tèxtils, cuir, calçat i altres confeccions	5,9	6,7	7,0	8,1	8,8
Total importacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

6.4.1 Inversió estrangera. Per divisions CNAE-74 i procedència dels inversors. (*)

Valors a preus corrents.

Milions de PTA

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	1 466	32 530	2 906	1 079	1 691
Energia i aigua	2 349	43	90	—	—
Minerals no energ. i derivats ind. químiques	30 287	62 851	89 533	100 265	148 974
Ind. transformadores dels metalls. Mec. precisió	24 325	39 444	82 755	70 814	48 152
Altres indústries manufactureres	52 850	53 822	87 164	129 440	121 133
Construcció	1 354	1 935	6 803	7 735	11 950
Comerç, restauració i hotelaria. Reparacions	43 879	29 611	41 654	59 104	61 867
Transport i comunicacions	983	4 619	4 015	4 711	1 465
Inst. financeres, asseg., serv. emp. i lloguers	39 817	77 289	232 362	595 904	156 458
Altres serveis	3 987	4 405	575	3 223	1 559
Comunitat Europea	113 370	156 401	376 662	702 839	370 788
Països Baixos	42 431	34 181	20 077	422 375	181 921
França	15 121	50 117	66 989	158 725	52 600
Alemanya	29 861	43 413	184 702	34 588	43 675
Resta del món	87 928	150 149	171 195	269 436	182 460
Estats Units d'Amèrica	4 376	9 215	12 991	15 887	25 231
Japó	7 111	8 178	10 698	9 134	2 765
Total	201 298	306 550	547 857	972 275	553 248

6.4.2 Inversió estrangera. Per divisions CNAE-74 i procedència dels inversors. (*)

Estructura percentual.

Tant per cent

	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	0,7	10,6	0,5	0,1	0,3
Energia i aigua	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Minerals no energ. i derivats ind. químiques	15,0	20,5	16,3	10,3	26,9
Ind. transformadores dels metalls. Mec. precisió	12,1	12,9	15,1	7,3	8,7
Altres indústries manufactureres	26,3	17,6	15,9	13,3	21,9
Construcció	0,7	0,6	1,2	0,8	2,2
Comerç, restauració i hotelaria. Reparacions	21,8	9,7	7,6	6,1	11,2
Transport i comunicacions	0,5	1,5	0,7	0,5	0,3
Inst. financeres, asseg., serv. emp. i lloguers	19,8	25,2	42,4	61,3	28,3
Altres serveis	2,0	1,4	0,1	0,3	0,3
Comunitat Europea	56,3	51,0	68,8	72,3	67,0
Països Baixos	21,1	11,2	3,7	43,4	32,9
França	7,5	16,3	12,2	16,3	9,5
Alemanya	14,8	14,2	33,7	3,6	7,9
Resta del món	43,7	49,0	31,2	27,7	33,0
Estats Units d'Amèrica	2,2	3,0	2,4	1,6	4,6
Japó	3,5	2,7	2,0	0,9	0,5
Total	100	100	100	100	100

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

(P) Provisional.

(*) El països considerats són els més importants en termes d'inversió estrangera.

Institut d'Estadística de Catalunya-EPM

7. Macromagnituds de l'economia espanyola

7.1 Principals macromagnituds de l'economia espanyola. Valors absoluts. (*)

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Valor afegit brut pm (1)	33 831,1	37 533,7	42 038,5	46 978,2	51 418,6	54 990,8
Remuneració d'assalariats (1)	16 307,1	18 198,8	20 441,7	23 207,8	25 538,2	27 218,4
VAB pm per ocupat (2)	2 973,3	3 188,2	3 429,4	3 734,7	4 077,8	4 446,8
VAB pm per càpita (2)	873,8	967,1	1 081,0	1 205,8	1 317,6	1 407,0
Renda disponible de les famílies (1)	24 909,8	27 621,8	30 645,5	34 509,5	38 251,8	40 988,0
Consum privat nacional (1)	22 855,8	25 179,6	28 366,9	31 278,8	34 213,0	37 175,7
Renda disponible per càpita (2)	643,4	711,7	788,0	885,8	980,2	1 048,7
Consum privat per càpita (2)	590,3	648,8	729,4	802,9	876,7	951,1
Població de dret (3)	38 716,4	38 809,0	38 888,3	38 959,2	39 024,9	39 085,1
Població activa (3)	14 306,6	14 620,6	14 819,1	15 019,9	15 073,1	15 154,8
Població ocupada (3)	11 378,4	11 772,6	12 258,3	12 578,8	12 609,5	12 366,2
Població assalariada (3)	7 973,0	8 351,5	8 879,5	9 273,4	9 372,8	9 076,3
Població desocupada (3)	2 937,7	2 847,9	2 560,8	2 441,2	2 463,7	2 788,5
Índex preus al consum (4)	137,4	144,0	153,8	164,1	173,9	184,2
Deflactors del VAB pm (5)	105,2	111,2	119,1	128,3	137,4	145,8
Exportacions (1)	4 195,6	4 686,4	5 134,5	5 642,8	6 225,7	6 605,7
Importacions (1)	6 029,8	7 039,5	8 396,4	8 914,7	9 672,1	10 205,0

Unitats:

(1) Milers de milions de pessetes.

(2) Milers de pessetes.

(3) Milers de persones.

(4) Mitjana anual. Índex 1983=100.

(5) Índex 1986=100.

Fonts:

Valor afegit brut pm, remuneració d'assalariats, consum privat nacional, renda disponible de les famílies, població de dret: INE.

Població activa, ocupada, assalariada, desocupada: Enquesta de població activa. INE.

Índex de preus al consum: INE.

Comerç exterior: Departament de Duanes.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, etc.) es troba ressenyat a les taules específiques corresponents.

7.2 Principals macromagnituds de l'economia espanyola.

Taxes de variació. (*)

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Valor afegit brut pm (1)	5,3	5,0	4,6	3,7	2,2	0,8
VAB pm per ocupat (1)	0,7	1,5	0,5	1,1	1,9	2,8
VAB pm per càpita (1)	5,0	4,7	4,4	3,6	2,0	0,6
PIB pm per càpita (1)	5,3	4,9	4,5	3,4	2,1	0,6
Renda disponible per càpita (1)	2,9	5,5	3,7	5,3	4,4	1,0
Consum privat per càpita (1)	5,5	4,7	5,4	3,5	2,9	2,2
VAB pm (2)	8,5	8,6	8,7	8,8	9,0	:
VAB pm per ocupat (2)	94,0	93,4	92,6	93,4	96,0	:
VAB pm per càpita (2)	69,6	70,3	71,5	72,6	74,8	:
PIB pm per càpita (2)	71,1	71,8	73,2	74,1	76,7	:
Renda disponible per càpita (3)	67,7	68,8	69,4	70,2	:	:
Taxa d'activitat (4)	48,8	49,1	49,1	49,4	49,1	48,9
Taxa d'atur (5)	20,5	19,5	17,3	16,3	16,3	18,4
Població ocupada	4,6	3,5	4,1	2,6	0,2	-1,9
Població assalariada	4,2	4,7	6,3	4,4	1,1	-3,2
Índex preus al consum	5,3	4,8	6,8	6,7	5,9	5,9
Deflactor del VAB pm (6)	5,2	5,7	7,1	7,7	7,1	6,1
Exportacions (1)	7,6	6,8	4,5	12,7	12,0	5,5
Importacions (1)	26,0	18,4	16,6	9,9	11,7	8,8
Taxa de cobertura (7)	69,6	66,6	61,2	63,3	64,4	64,7

(1) Taxes de variació a preus constants.

(2) Índex Comunitat Europea=100.

(3) Índex CE-10=100. CE-10=Alemanya+Bèlgica+ Dinamarca+Espanya+França+Holanda+Irlanda+Itàlia+Portugal+Regne Unit.

(4) Població activa / (població >= 16 anys).

(5) Població desocupada / població activa.

(6) Índex 1986=100.

(7) Exportacions/ importacions.

Fonts:

Valor afegit brut pm, PIB pm per càpita, consum privat nacional, renda disponible de les famílies: INE.

Població ocupada, assalariada, taxa d'activitat, taxa d'atur: Enquesta de població activa. INE.

Índex de preus al consum: INE.

Deflactor del valor afegit brut pm: INE.

Comerç exterior: Departament de Duanes.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, etc.) es troba ressenyat a les taules específiques corresponents.

7.3 Valor afegit brut a preus de mercat. Espanya. Per sectors.

Valors a preus corrents.

Milers de milions de PTA

	1987	1988	1989	1990 (P)	1991 (P)	1992 (A)
Agricultura	1 969,6	2 128,6	2 179,6	2 329,9	2 231,9	2 072,5
Indústria	10 259,0	11 062,1	12 148,5	12 850,9	13 439,9	13 666,7
Construcció	2 486,7	3 021,8	3 764,2	4 567,9	5 106,8	5 056,7
Serveis	19 115,7	21 321,1	23 946,2	27 229,4	30 640,0	34 195,0
Total	33 831,1	37 533,7	42 038,5	46 978,2	51 418,6	54 990,8

Font: Contabilidad nacional de España. Base 1986.

7.4 Valor afegit brut a preus de mercat. Espanya. Per sectors.

Taxes de variació a preus constants.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990 (P)	1991 (P)	1992 (A)
Agricultura	11,6	3,3	-6,6	3,2	-1,9	-2,1
Indústria	4,7	4,5	3,6	1,6	0,3	-1,1
Construcció	8,3	10,1	13,5	10,1	3,7	-4,4
Serveis	4,6	4,8	5,2	4,0	3,3	2,8
Total	5,3	5,0	4,6	3,7	2,2	0,8

Font: Contabilidad nacional de España. Base 1986.

7.5 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Espanya. Per sectors.

Índex total Espanya=100.

	1987	1988	1989	1990 (P)	1991 (P)	1992 (A)
Agricultura	38,5	39,4	39,8	42,0	40,7	37,2
Indústria	125,6	123,7	122,2	115,5	114,0	109,6
Construcció	90,3	92,9	96,8	100,2	98,3	95,1
Serveis	107,7	106,9	105,3	105,7	105,8	108,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Contabilidad nacional de España. Base 1986.

Població ocupada: Enquesta de població activa. INE.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

7.6 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Espanya.

Valors a preus corrents.

Milers de milions de PTA

	1987	1988	1989	1990 (P)	1991 (P)	1992 (A)
Renda bruta disponible familiar	24 909,8	27 621,8	30 645,5	34 509,5	38 251,8	40 988,0
Consum privat nacional	22 855,8	25 179,6	28 366,9	31 278,8	34 213,0	37 175,7
consum alimentari	5 663,3	5 915,8	6 447,5	6 994,7	:	:
consum no alimentari	17 192,5	19 263,8	21 919,4	24 284,2	:	:
Taxa mitjana de consum (%)	91,8	91,2	92,6	90,6	89,4	90,7

Fonts: Renda bruta disponible de les famílies:

1987–1990: Contabilidad nacional de España. Base 1986. INE.

1991–1992: Cuentas financieras de la economía española. Banc d'Espanya.

Consum: 1987–1992: Contabilidad nacional de España. Base 1986.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

7.7 Població ocupada. Espanya. Per sectors.

Valors absoluts.

Milers de persones

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Agricultura	1 721,8	1 694,2	1 597,9	1 485,5	1 345,1	1 252,7
Indústria	2 747,0	2 803,9	2 898,0	2 978,1	2 890,2	2 804,2
Construcció	925,8	1 020,3	1 133,9	1 220,4	1 273,5	1 196,3
Serveis	5 970,9	6 254,2	6 628,5	6 894,8	7 100,7	7 113,0
Total	11 378,4	11 772,6	12 258,3	12 578,8	12 609,5	12 366,2

Font: Enquesta de població activa. INE.

7.8 Índex de preus al consum. Espanya. General i per grups.

Taxes de variació de la mitjana anual.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Alimentació	5,0	3,7	7,6	6,5	3,5	3,7
Vestit i calçat	9,2	7,6	5,1	5,0	5,3	5,1
Habitatge	3,4	5,8	7,8	7,8	7,2	6,5
Parament llar	4,6	3,7	4,4	5,1	5,1	5,4
Serveis mèdics	6,1	6,3	5,9	6,8	9,7	9,8
Transports	5,4	4,0	6,5	7,1	8,5	7,6
Cultura	4,5	4,9	4,2	5,3	6,2	7,6
Altres despeses	6,6	6,5	7,8	8,8	9,0	9,4
Índex general	5,3	4,8	6,8	6,7	5,9	5,9

Font: Índex de preus al consum. INE.

7.9 Salaris per ocupat. Espanya. Per sectors. Valors absoluts.

Milers de PTA

	1989	1990	1991	1992
Indústria	1 688,4	1 831,2	1 993,2	2 152,8
Construcció	1 315,2	1 453,2	1 581,6	1 693,2
Serveis	1 672,8	1 815,6	1 936,8	2 072,4
Total	1 633,2	1 772,4	1 906,8	2 050,8

Font: Enquesta de salaris. INE.

7.10 Comerç amb l'estranger. Espanya. Per grups de destinació. Valors a preus corrents.

Milers de milions de PTA

	1987	1988	1989	1990	1991	1992 (P)
Exportacions						
Béns de consum	1 640,6	1 733,8	1 878,1	2 145,1	2 487,6	2 743,1
Béns intermedis	2 099,5	2 368,9	2 550,1	2 727,9	2 922,0	2 937,6
productes energètics	221,1	169,9	195,5	239,8	248,0	167,7
altres béns intermedis	1 878,4	2 199,0	2 354,6	2 488,1	2 674,0	2 769,9
Béns de capital	471,9	570,7	691,3	769,8	816,1	924,9
Total exportacions	4 211,8	4 686,4	5 134,5	5 642,8	6 225,7	6 605,7
Importacions						
Béns de consum	1 085,8	1 437,6	1 756,9	1 956,2	2 341,9	2 846,2
Béns intermedis	3 833,9	4 116,2	4 881,9	5 088,1	5 344,2	5 533,1
productes energètics	970,6	788,5	977,6	1 021,1	1 033,7	1 009,7
altres béns intermedis	2 863,3	3 327,7	3 904,3	4 067,0	4 310,5	4 523,4
Béns de capital	1 131,7	1 479,9	1 751,3	1 870,4	1 986,1	1 825,7
Total importacions	6 051,4	7 039,5	8 396,4	8 914,7	9 672,1	10 205,0

Font: Departament de Duanes.

(P) Provisional.

8. Macromagnituds de l'economia de la Comunitat Europea

8.1 Principals macromagnituds econòmiques de la Comunitat Europea.

Valors absoluts.

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Valor afegit brut pm (1)	3 582,0	3 884,1	4 225,3	4 547,5	4 880,5	:
Remuneració d'assalariats (1)	1 948,0	2 092,2	2 255,8	2 449,6	2 630,2	:
VAB pm per ocupat (2)	28,4	30,2	32,4	34,0	36,4	:
VAB pm per capita (2)	11,3	12,2	13,2	14,1	15,1	:
PIB pm per capita (2)	11,8	12,8	13,8	14,8	15,7	:
Renda disponible familiar (1)(8)	2 634,1	2 832,2	3 080,5	3 353,9	:	:
Consum privat nacional (1)	2 318,7	2 504,7	2 717,2	2 910,5	3 119,9	:
Renda disponible per càpita (2)(8)	8,3	8,9	9,6	10,4	:	:
Consum per càpita (2)	7,3	7,9	8,5	9,0	9,6	:
Població de dret (3)	317 383	318 391	319 739	321 653	323 822	:
Població activa (3)	141 057	142 718	143 583	145 868	146 763	:
Població ocupada (3)	125 913	128 403	130 445	133 607	134 245	:
Població assalariada (3)	101 453	103 730	105 666	108 687	109 537	:
Població desocupada (3)	15 144	14 315	13 138	12 261	12 518	:
Índex preus al consum (4)	106,9	110,7	116,3	122,9	129,1	134,6
Deflactors del VAB (4)	105,6	110,1	116,0	120,7	127,5	:
Tipus de canvi PTA-ECU (5)	142,2	137,6	130,4	129,3	128,5	132,5
Tipus de canvi PTA-PPC (6)	111,2	112,6	114,5	117,7	117,3	116,0
Exportacions (Intra+Extra)(1)(7)	829,9	906,7	1 043,3	1 081,4	1 116,5	1 136,5
Importacions (Intra+Extra)(1)(7)	829,1	930,6	1 073,6	1 129,1	1 199,6	1 207,3
Exportacions (Extra) (1)(7)	339,3	362,9	413,0	419,8	423,5	435,7
Importacions (Extra) (1)(7)	340,1	387,9	446,7	462,7	494,0	487,7

(1) Milers de milions d'ECU.

(2) Milers d'ECU.

(3) Milers de persones.

(4) Índex 1985=100.

(5) Pessetes per ECU.

(6) Pessetes per paritat de poder de compra (PPC).

(7) Anys 1990, 1991 i 1992 inclouen Alemanya reunificada.

(8) CE-10=Alemanya+Bèlgica+Itàlia+Holanda+Regne Unit+ França+Dinamarca+Espanya+Portugal+Irlanda.

Font: Eurostat.

8.2 Principals macromagnituds econòmiques de la Comunitat Europea.

Taxes de variació.

Tant per cent

	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Valor afegit brut pm (1)	2,8	4,0	3,3	2,8	1,6	:
VAB pm per ocupat (1)	1,5	2,0	1,7	0,4	1,1	:
VAB pm per càpita (1)	2,2	3,7	2,9	2,2	1,0	:
PIB pm per càpita (1)	2,2	3,7	2,9	2,2	0,7	:
Renda disponible per càpita (2)	1,6	3,6	3,1	2,3	:	:
Consum privat per càpita (1)	3,3	3,8	2,6	2,5	1,1	:
Index preus al consum	3,3	3,6	5,1	5,7	5,0	4,3
Deflactor del VAB	2,4	4,3	5,4	4,1	5,6	:
Tipus de canvi PTA-ECU (3)	-3,4	3,2	5,2	0,8	0,7	-3,1
Tipus de canvi PTA-PPC (4)	-3,3	-1,3	-1,7	-2,8	0,3	1,1
Taxa d'activitat (5)	53,9	54,1	54,2	54,6	54,6	:
Taxa d'atur (6)	10,7	10,0	9,2	8,4	8,5	:
Població ocupada	1,2	2,0	1,6	2,4	0,5	:
Població assalariada	0,8	2,2	1,9	2,9	0,8	:
Exportacions (Intra+Extra CE) (7)	2,8	9,3	15,1	3,7	3,2	1,8
Importacions (Intra+Extra CE) (7)	4,2	12,2	15,4	5,2	6,2	0,6
Exportacions (Extra CE) (7)	-0,8	6,9	13,8	1,6	0,9	2,9
Importacions (Extra CE) (7)	1,6	14,1	15,2	3,6	6,8	-1,3
Taxa de cobertura (8)	99,8	93,6	92,5	90,7	85,7	89,3

(1) Taxes de variació a preus constants.

(2) CE-10=Alemanya+Bèlgica+Holanda+Itàlia+Regne Unit+França+Dinamarca+Espanya+Portugal+Irlanda.

(3) Signe (-) indica depreciació de la PTA respecte l'ECU.

(4) Signe (-) indica depreciació de la PTA respecte la paritat de poder de compra (PPC).

(5) Població activa / (població >= 14 anys).

(6) Població desocupada / població activa.

(7) Taxes de variació a preus corrents. Anys 1990, 1991 i 1992 inclouen Alemanya reunificada.

(8) Exportacions (Extra CE) / importacions (Extra CE).

Font: Eurostat.

9. Gràfics comparatius de l'economia de Catalunya, Espanya i Comunitat Europea

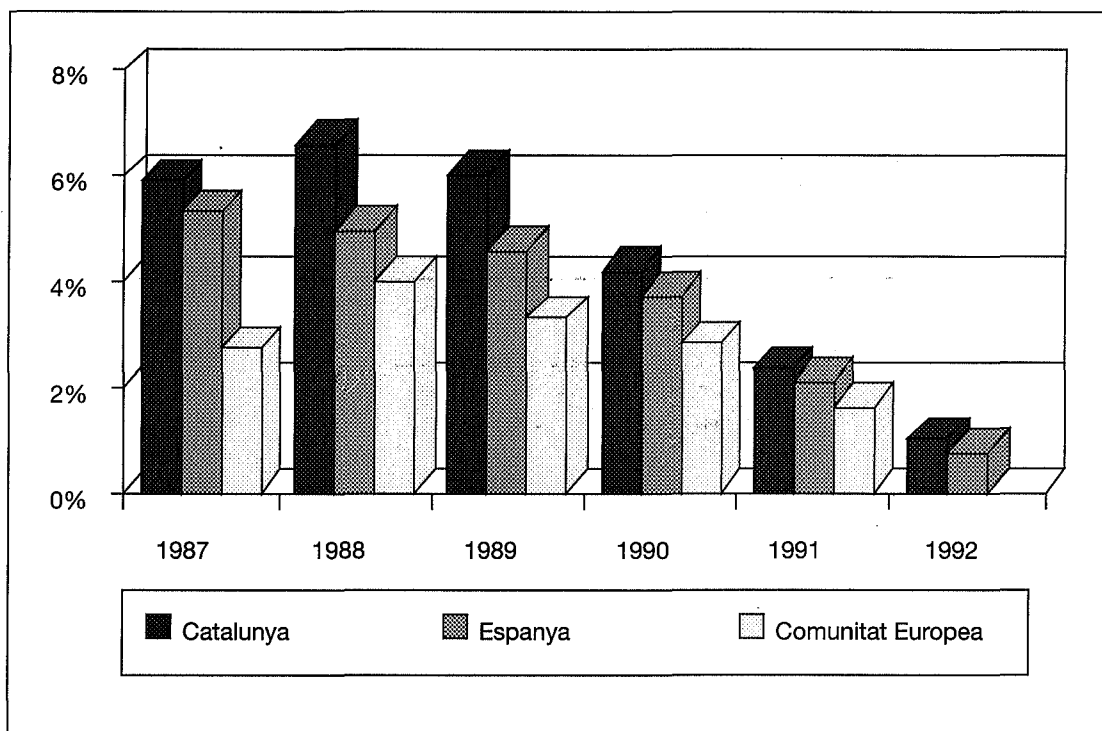

9.1

Valor afegit brut pm.

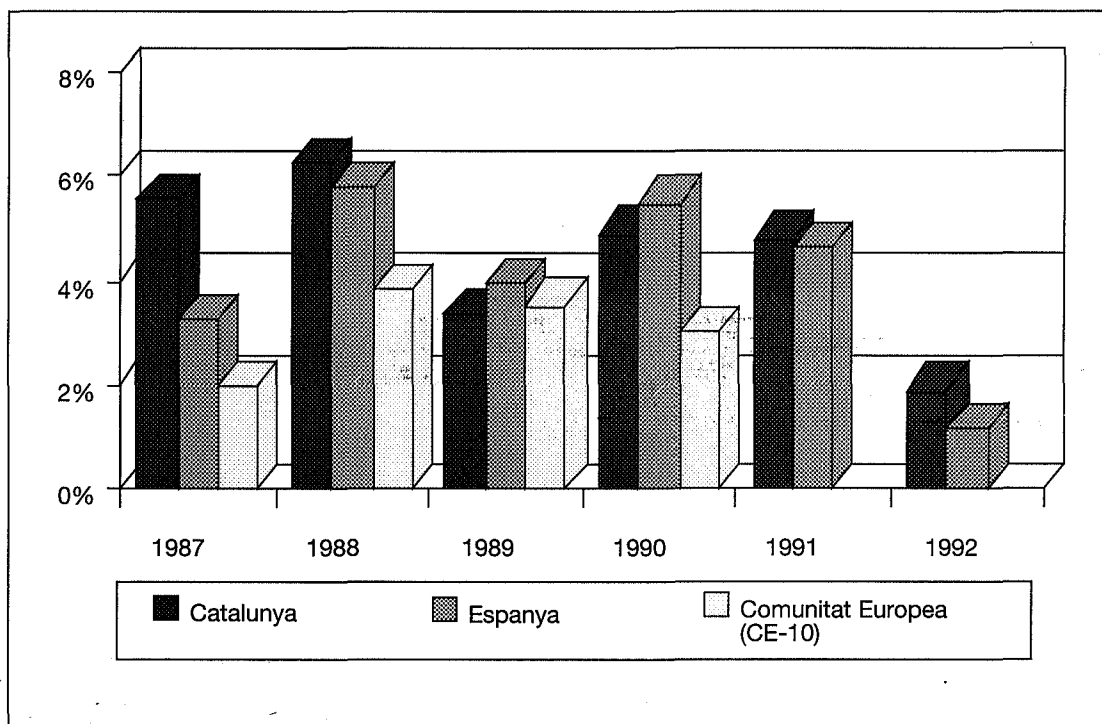
Taxes de variació a preus constants (%).

9.2

Renda bruta disponible familiar.

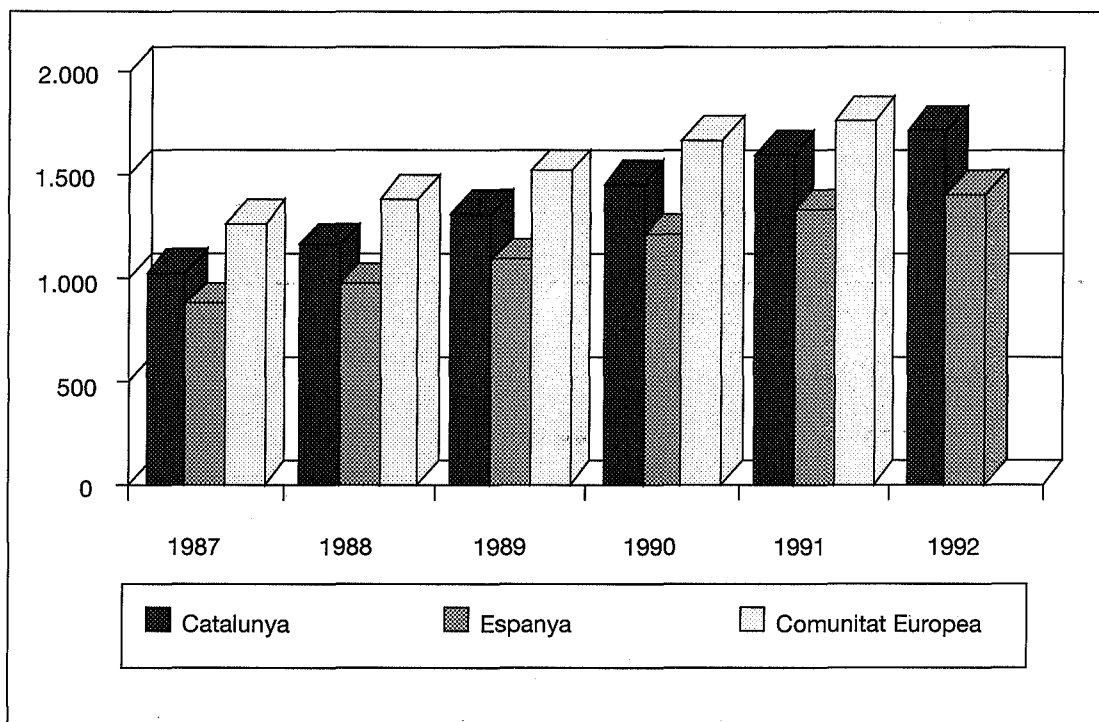
Taxes de variació a preus constants (%).

9.3

Valor afegit brut pm per càpita.

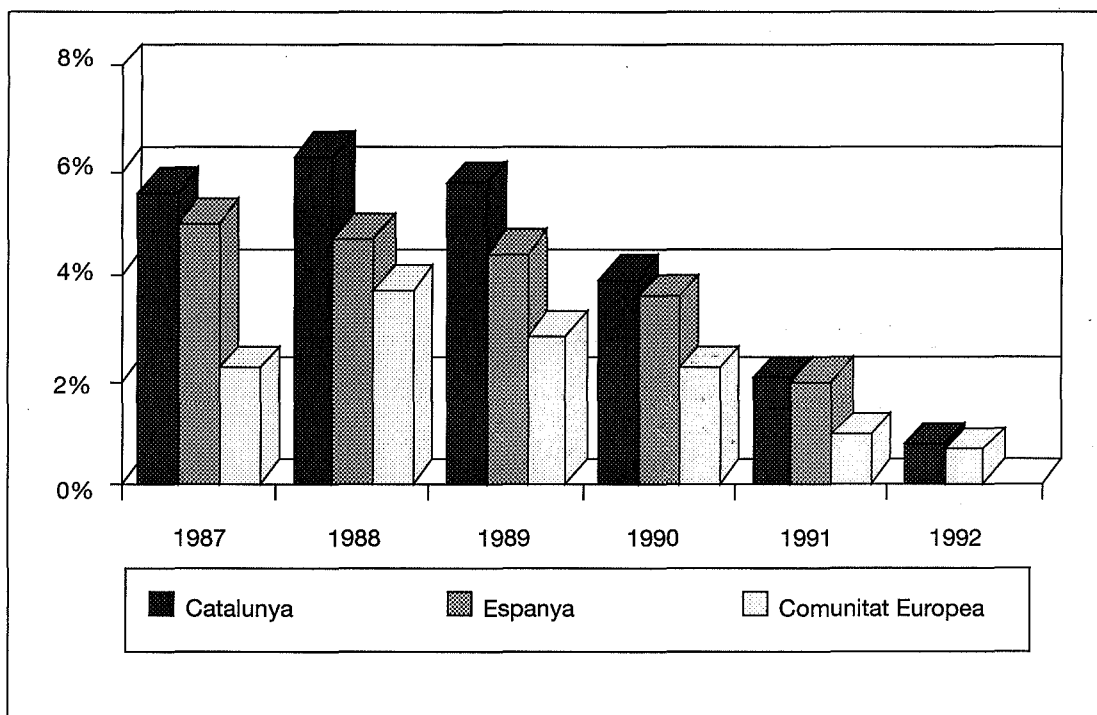
Segons paritat de poder de compra (milers de PTA).

9.4

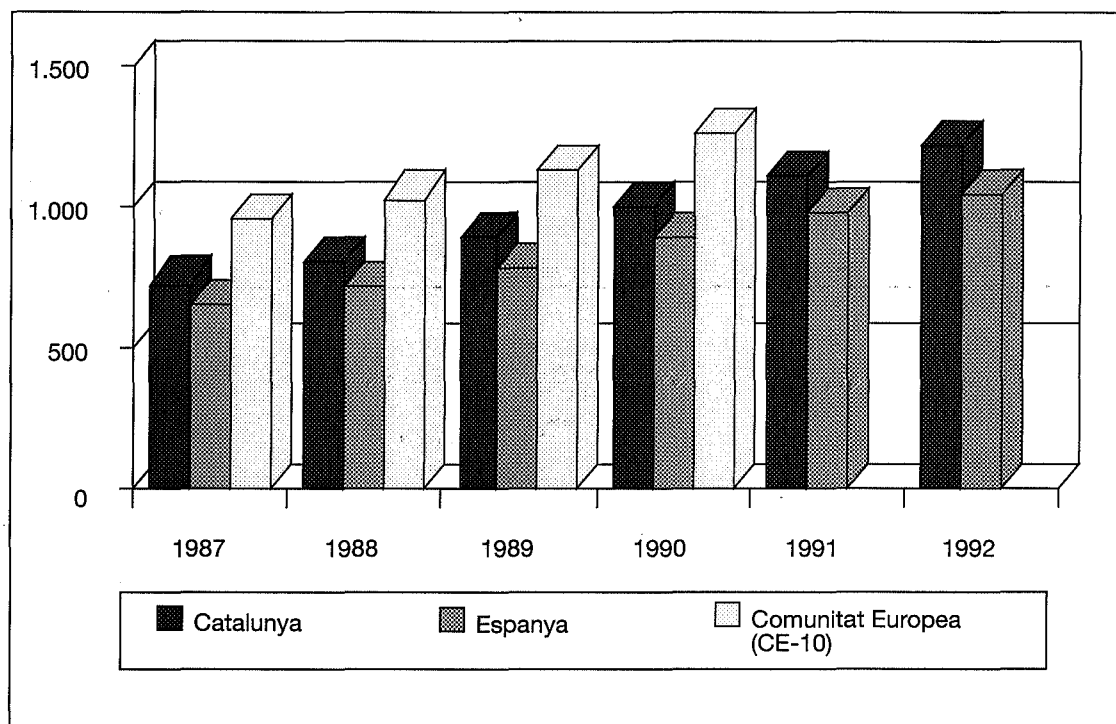
Valor afegit brut pm per càpita.

Taxes de variació a preus constants (%).

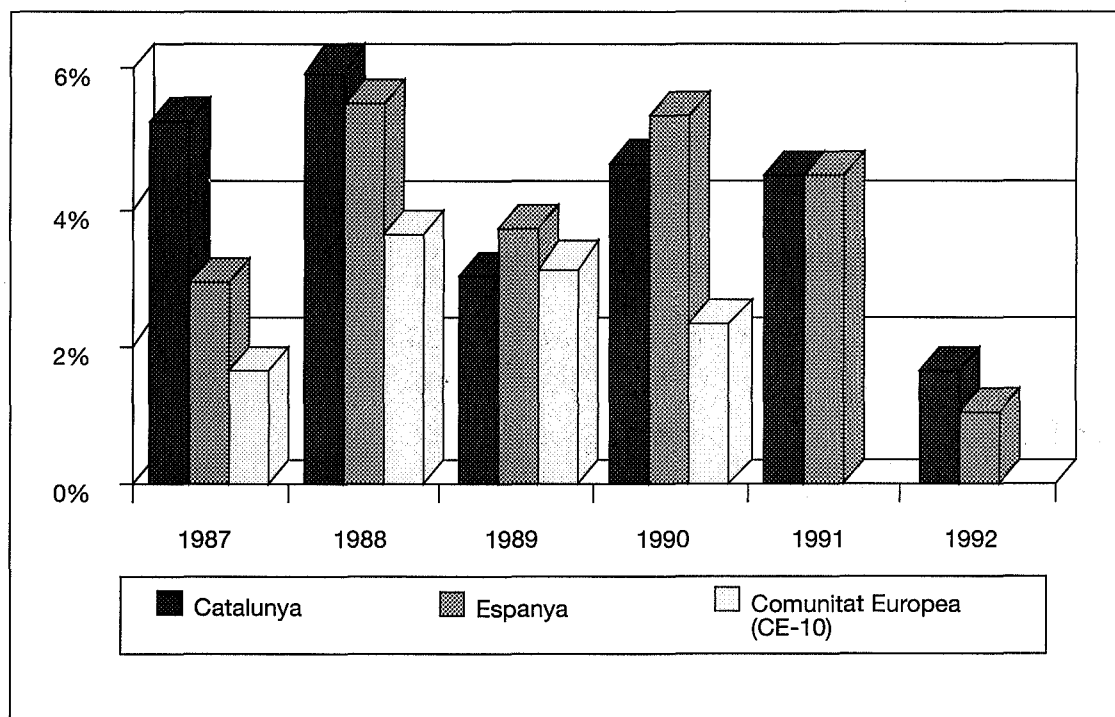
9.5

Renda bruta disponible familiar.
Segons paritat de poder de compra (milers PTA).

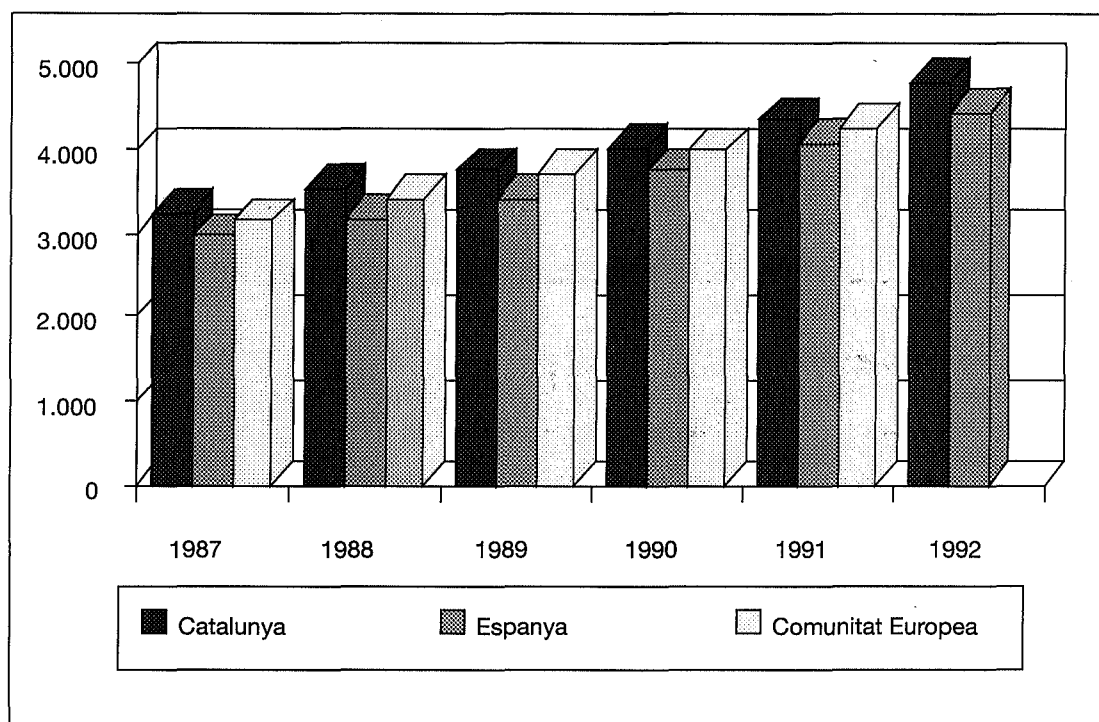
9.6

Renda bruta disponible familiar per càpita.
Taxes de variació a preus constants (%).

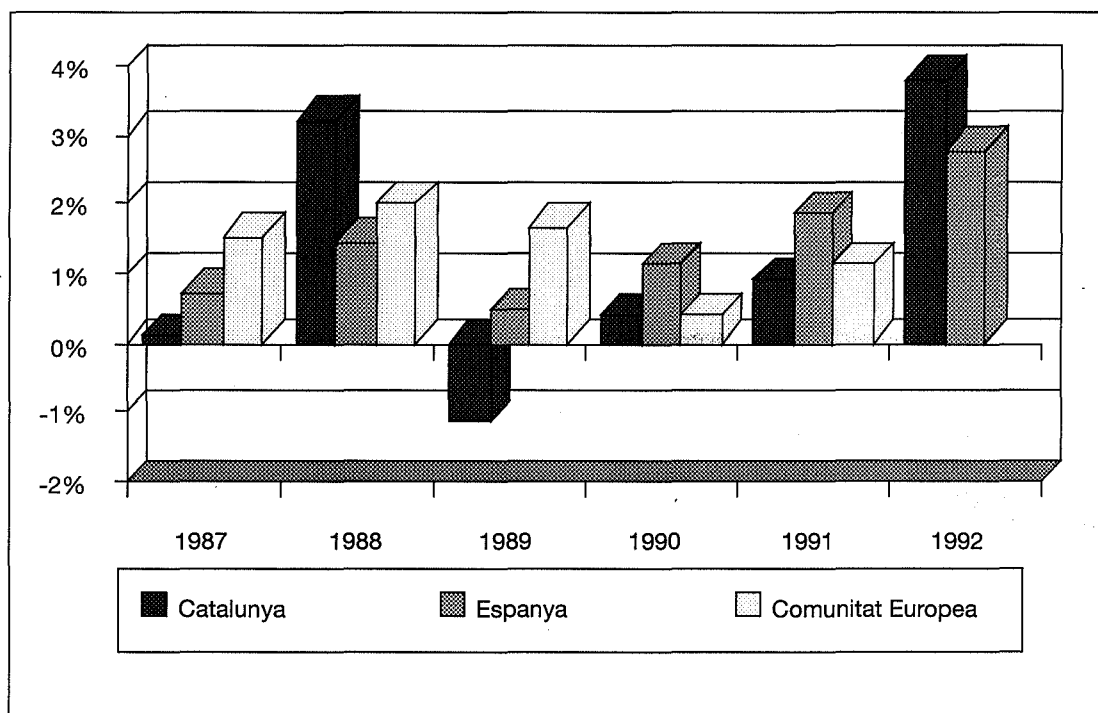
9.7

Valor afegit brut pm per ocupat.
Segons paritat de poder de compra (milers de PTA).

9.8

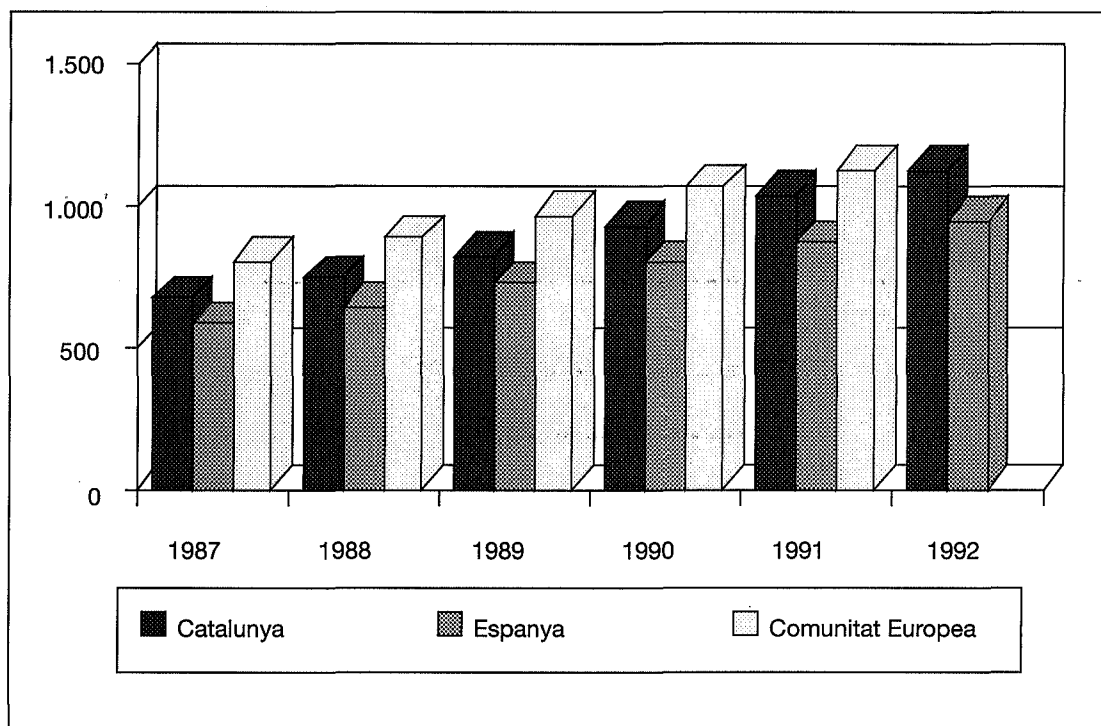
Valor afegit brut pm per ocupat.
Taxes de variació a preus constants (%)

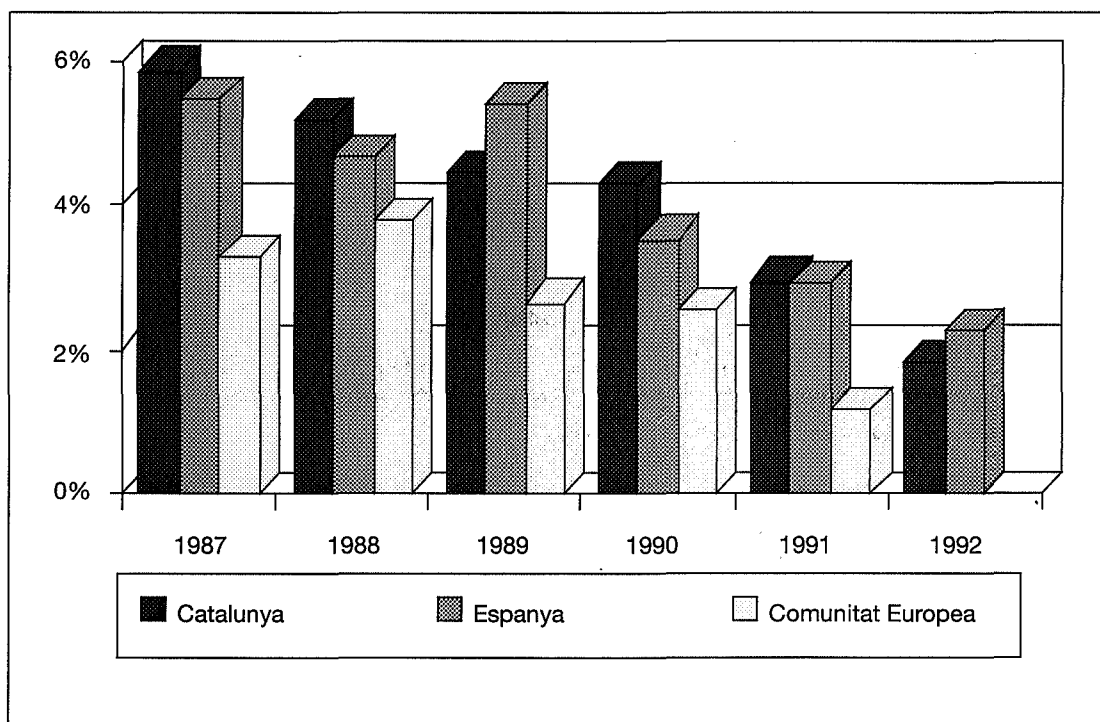
9.9

Consum de les famílies per càpita.
Segons paritat de poder de compra (milers de PTA).

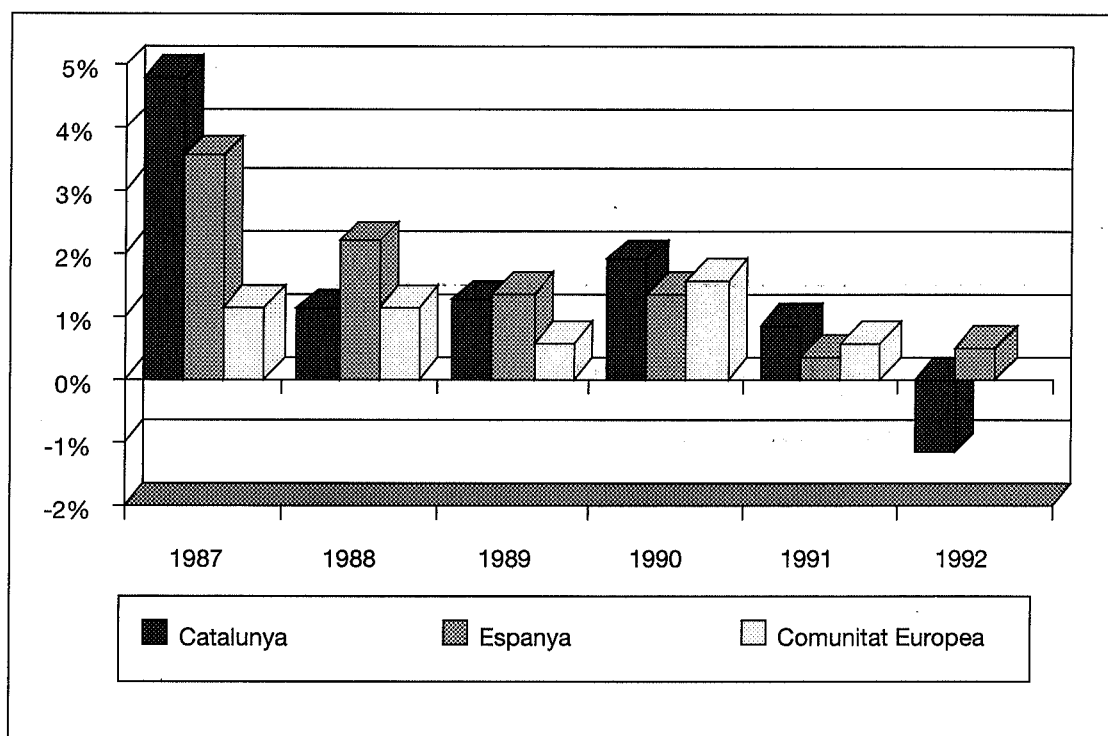

9.10

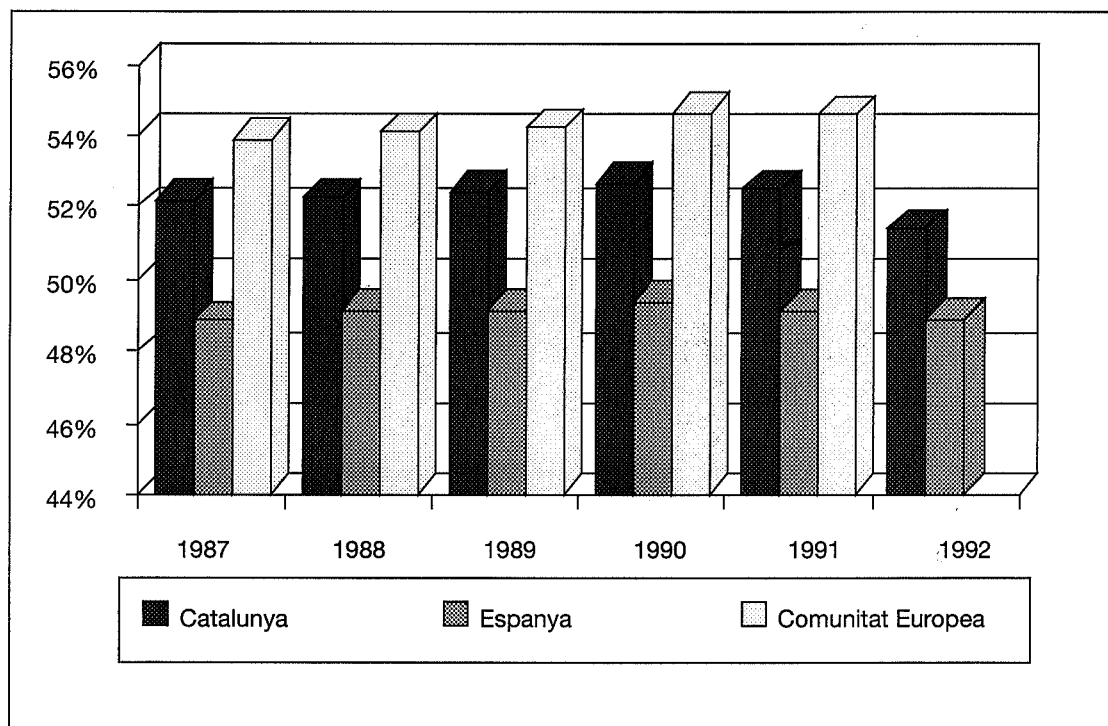
Consum de les famílies per càpita.
Taxes de variació a preus constants (%).

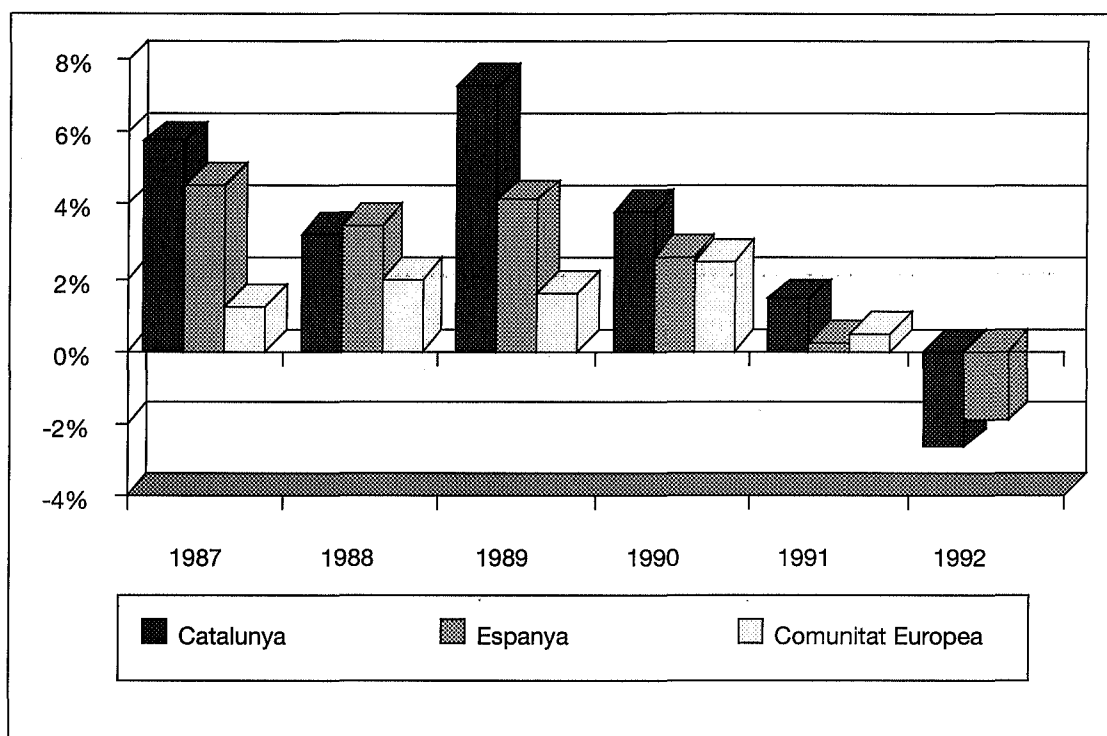
9.11 Població activa. Taxes de variació (%).

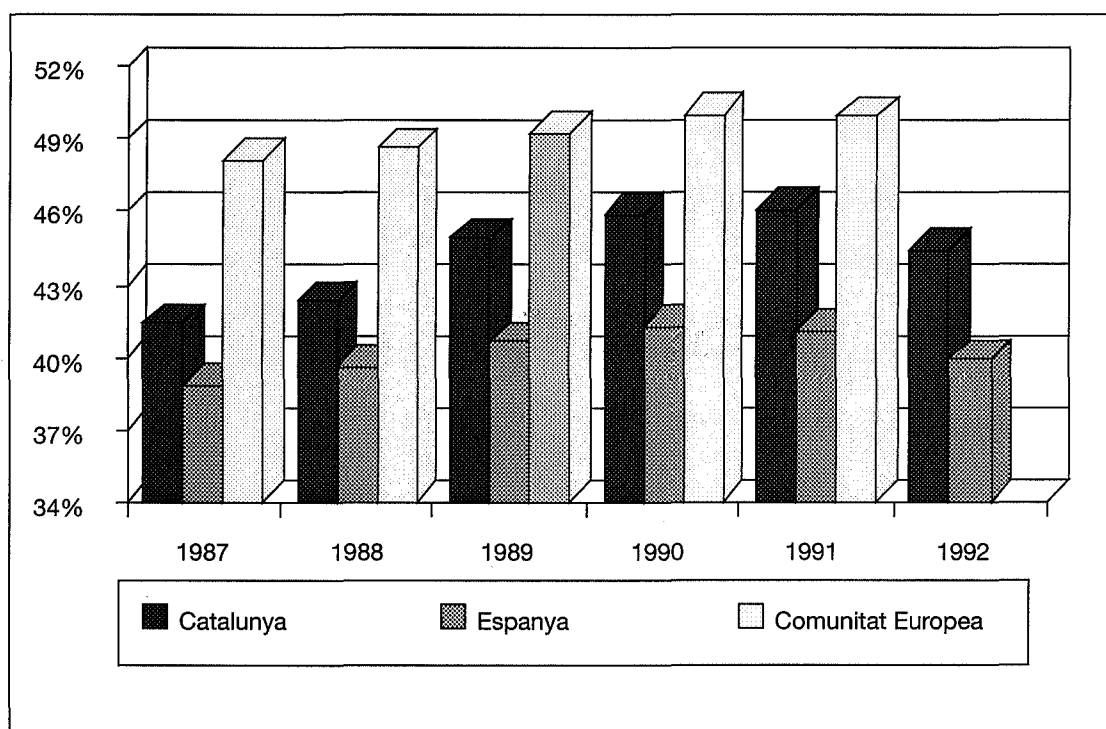
9.12 Població activa. Taxa d'activitat (%).

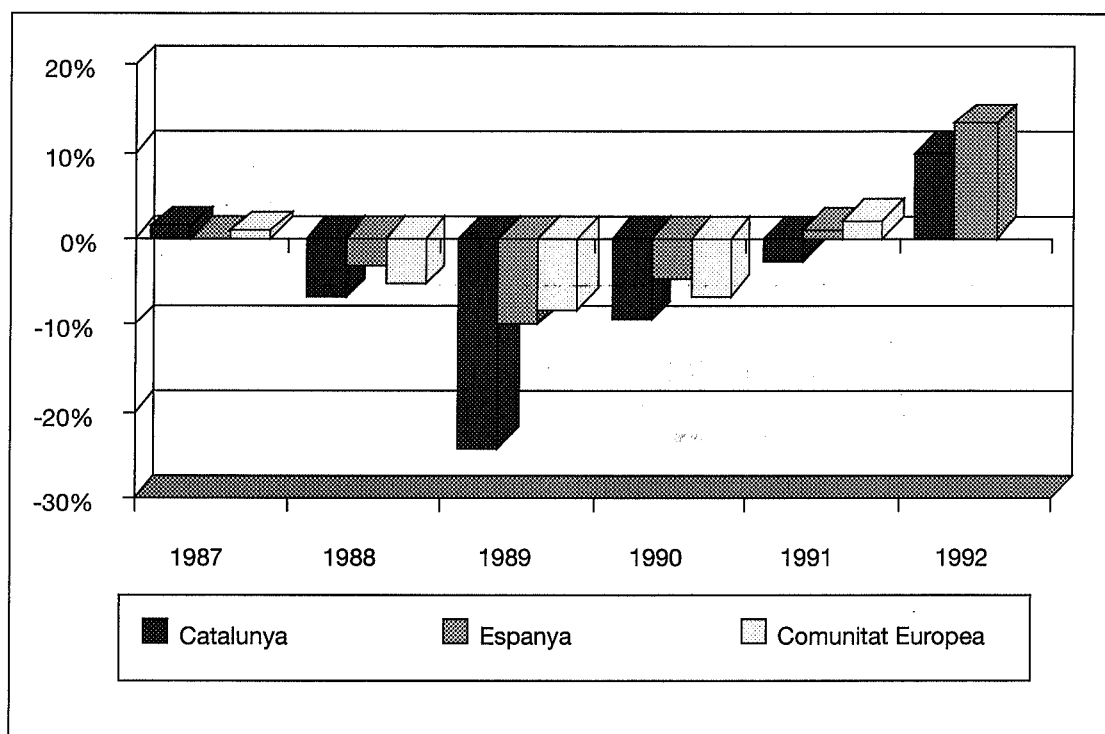
9.13 Població ocupada. Taxes de variació (%).

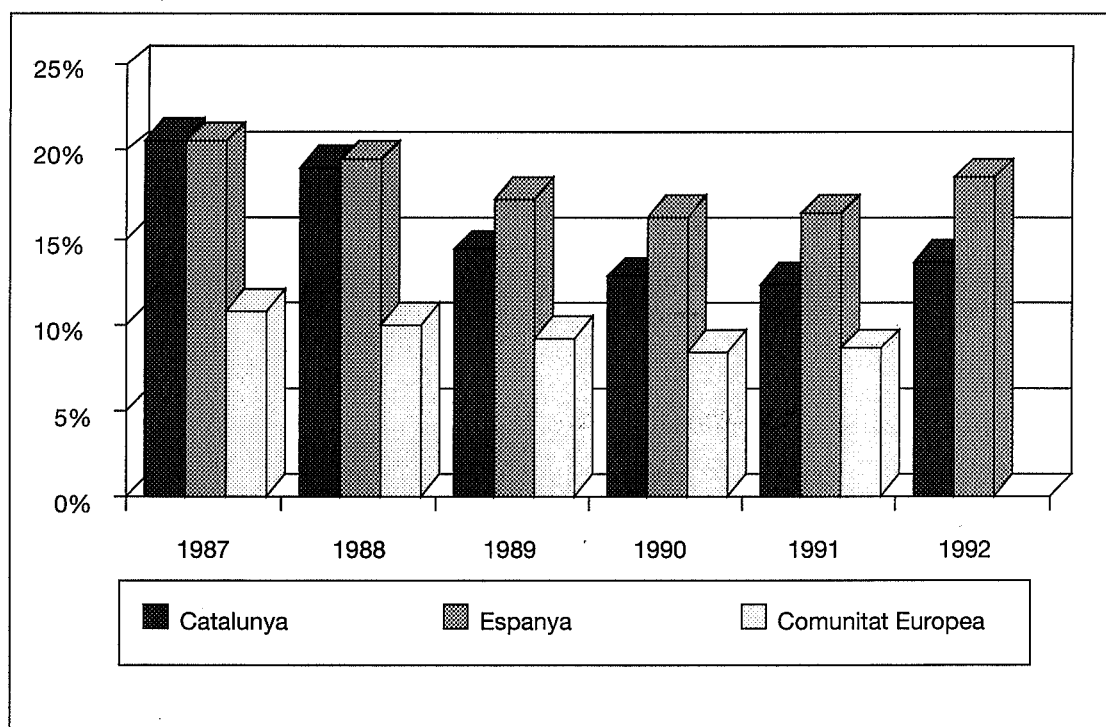
9.14 Població ocupada. Taxa d'ocupació (%).

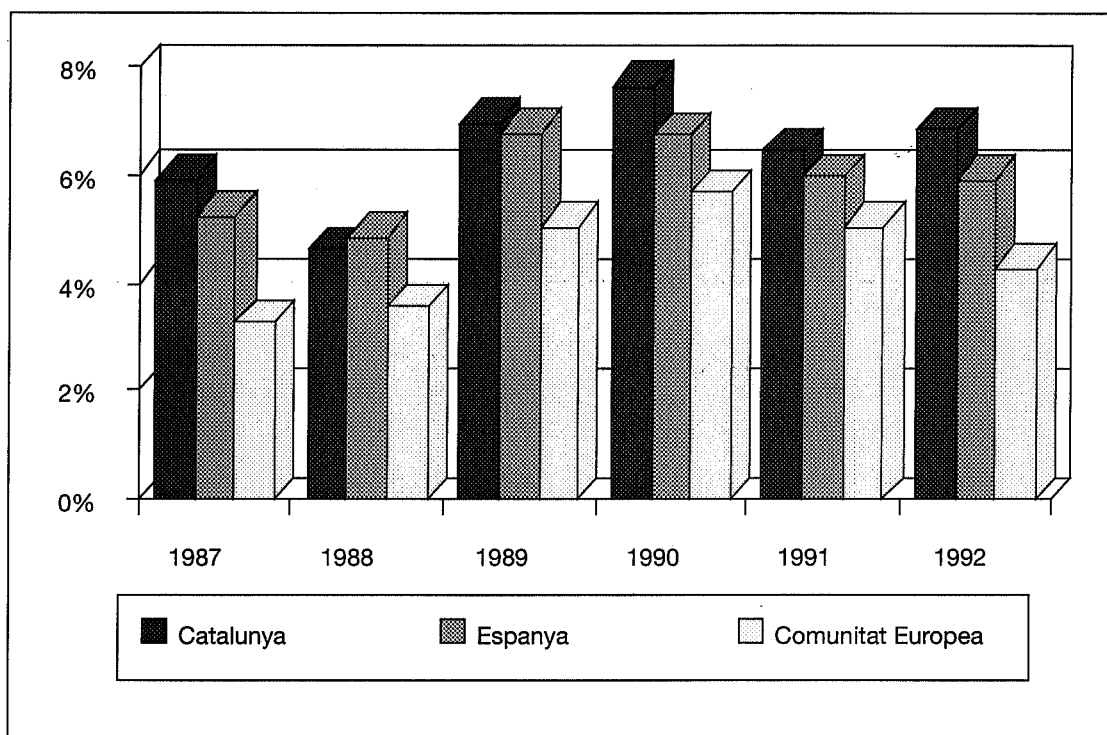
9.15 Població desocupada. Taxes de variació (%).

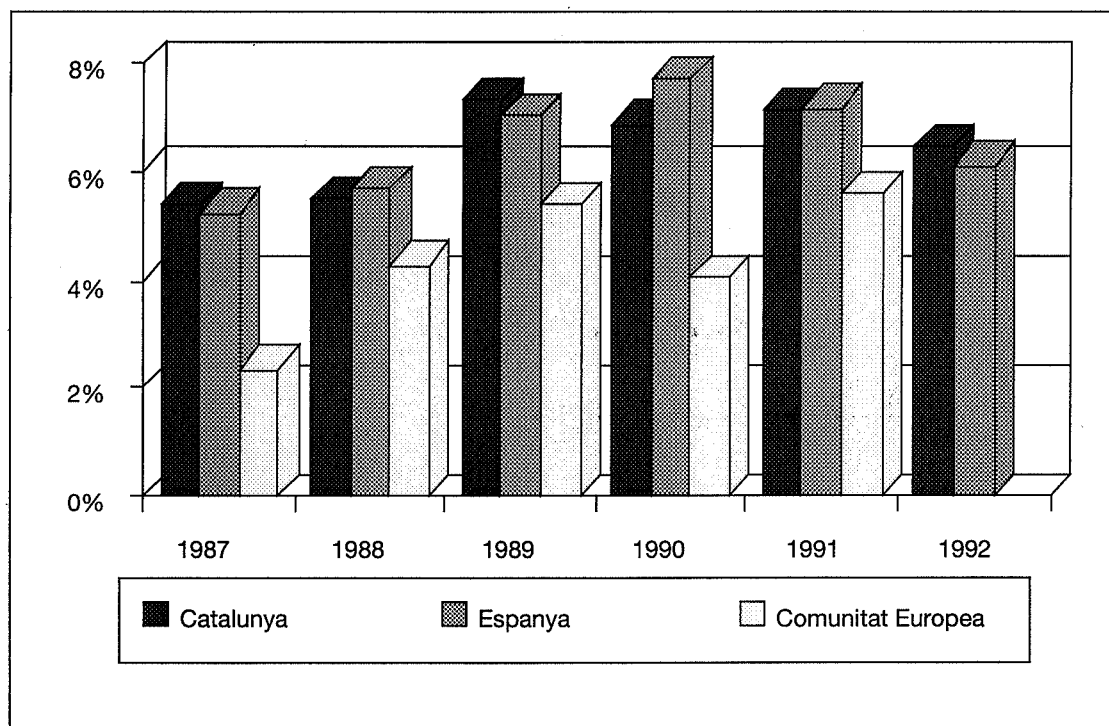
9.16 Població desocupada. Taxa d'atur (%).

9.17 Índex de preus al consum. Taxes de variació de la mitjana anual (%).

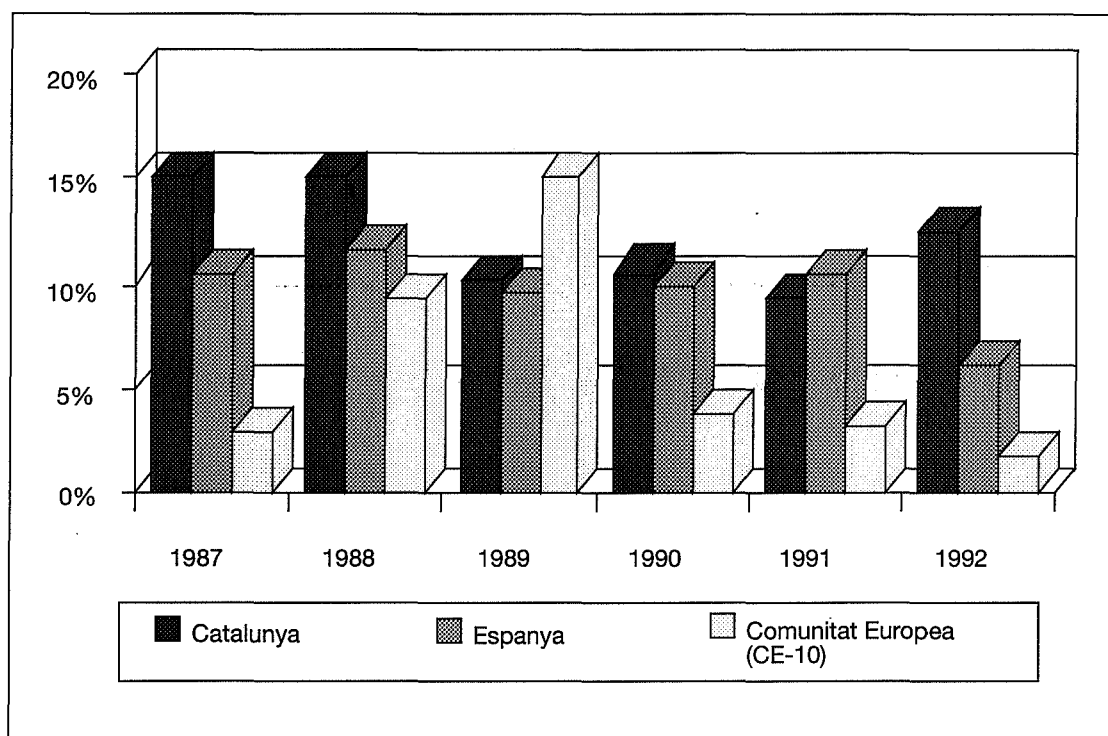

9.18 Deflactor del valor afegit brut pm. Taxes de variació (%).

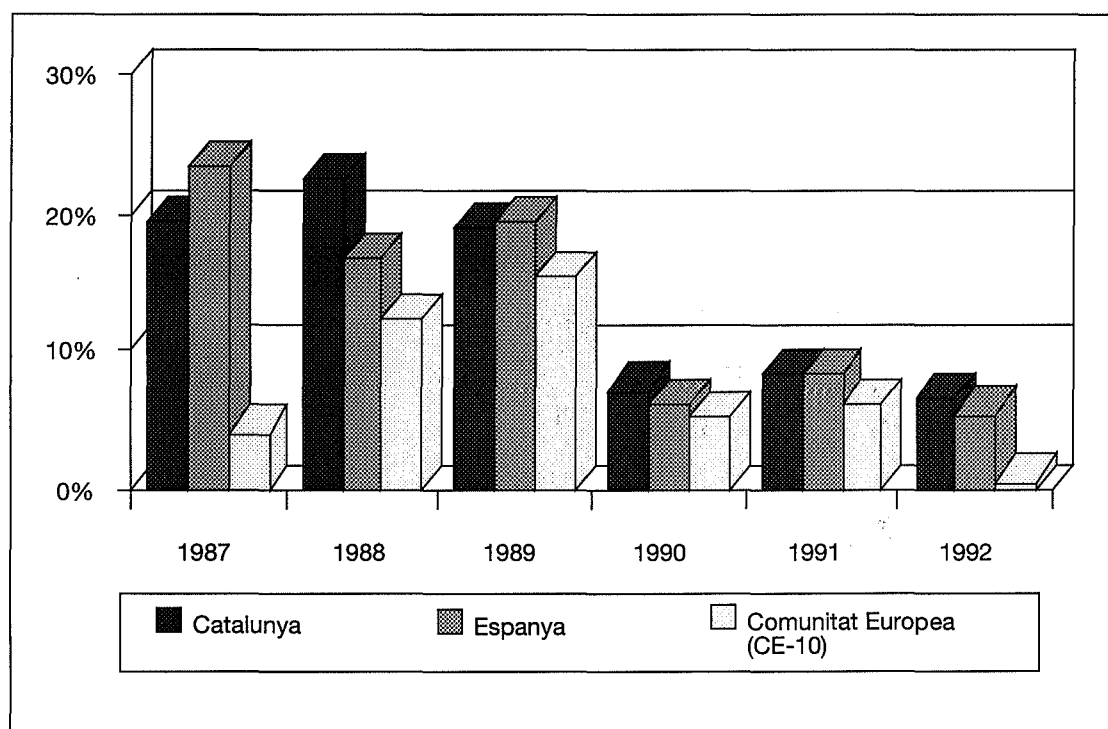
9.19 Exportacions.

Taxes de variació a preus corrents (%).

9.20 Importacions.

Taxes de variació a preus corrents (%).

Annex 1: definició de conceptes i fonts

Definició de conceptes i fonts

Aquest annex té com a objectiu l'explicació del significat de les variables econòmiques ressenyades a les taules estadístiques anteriors, les quals s'enumeren a continuació:

Valor afegit brut a preus de mercat
Producte interior brut a preus de mercat
Remuneració d'assalariats
Renda bruta disponible de les famílies
Consum privat
Població de dret
Població activa
Població ocupada
Població assalariada
Índex de preus al consum
Índex regional de preus relatius
Deflactor del valor afegit brut pm
Deflactor del comerç amb l'estranger
Salaris per ocupat
Salaris pactats en convenis col·lectius
Comerç amb l'estranger
Inversió estrangera
Estadística de la Comunitat Europea

Valor afegit brut a preus de mercat

El Sistema Europeu de Comptes Econòmics Integrats (SEC) estableix que el producte interior brut a preus de mercat (PIB pm) és la variable que millor sintetitza el resultat final de l'activitat productiva d'una economia nacional. Però quan l'objectiu és mesurar aquesta activitat en un territori integrat dins d'un Estat, i per tant sense fronteres pròpies, la versió regional del SEC utilitza com a millor variable el valor afegit brut a preus de mercat (VAB pm). El motiu radica en què les variables que permeten calcular el PIB pm a partir del VAB pm (l'IVA que grava els productes i els impostos nets d'importació) són difícils d'assignar amb caràcter regional. Fins ara els instituts oficials d'estadística no han proporcionat aquesta informació regionalitzada, encara que està prevista la seva estimació futura.

El valor afegit brut a preus de mercat representa la riquesa generada durant el període considerat i s'obté com a diferència entre el valor de la producció i el valor dels consums intermedis utilitzats (primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.). Es calcula a preus de mercat perquè el valor de la producció recull la incidència dels impostos lligats a la producció i de les subvencions d'explotació (si no es consideren aquests dos conceptes, la valoració és a cost de factors).

En coherència amb la metodologia que l'Institut Nacional d'Estadística (INE) aplica a la comptabilitat nacional, la producció imputada dels serveis bancaris s'ha deduït del valor afegit del sector serveis, en comptes de distribuir-la entre tots els sectors de l'economia. La justificació metodològica de l'existència d'aquesta branca fictícia es pot trobar en l'epígraf 310 de la publicació *Sistema europeo de cuentas económicas integradas*.

El valor afegit brut pm es pot descompondre en els següents conceptes: remuneració d'assalariats (sous i salaris més cotitzacions empresarials), excedent brut d'explotació i impostos lligats a la producció nets de subvencions d'explotació.

El valor afegit brut per ocupat és una mesura de productivitat i es coneix com a productivitat aparent.

Font: Catalunya. 1987-1989. *Contabilidad regional de España. Base 1985*. INE.
Catalunya. 1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1992. *Contabilidad nacional de España. Base 1986*. INE.

Producte interior brut a preus de mercat

Aquesta variable representa el resultat final de l'activitat de producció de les unitats productores residents i correspon a la producció total de béns i serveis de l'economia menys el total de consum intermedis, més l'IVA que grava els productes i més els impostos lligats a la importació.

El producte interior brut (PIB) és equivalent per tant a la suma de valors afegits bruts de les diferents branques productives més l'IVA que grava els productes i més els impostos nets lligats a la importació.

Malgrat que la comptabilitat regional d'Espanya no proporciona, fins ara, estimacions del PIB de les comunitats autònomes a causa de les dificultats d'estimació regional de l'IVA que grava els productes i els impostos nets lligats a la importació, és interessant disposar d'estimacions de PIB regionals perquè aquesta macromagnitud acostuma a ésser una variable utilitzada a totes les comparacions internacionals.

Per aquest motiu, i prenent com a referència el criteri establert per l'Eurostat, s'incorporen algunes comparacions basades en el PIB de Catalunya. S'ha de tenir present que no és una estimació en sentit estricte sinó l'aplicació del sistema de càlcul d'Eurostat: calcular el PIB regional a partir de l'estimació del VAB i imputar la part d'IVA que grava els productes i els impostos nets d'importacions en funció de la ponderació del VAB regional sobre el total estatal.

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

Remuneració d'assalariats

La remuneració d'assalariats comprèn tots els pagaments en diners i espècie realitzats pels ocupadors en concepte de remuneració pels treballs realitzats pels seus assalariats durant el termini considerat. Inclou per tant els sous i salaris íntegres, i també les cotitzacions socials a càrrec d'ocupadors.

Font: Catalunya. 1987-1989. *Contabilidad regional de España. Base 1985*. INE.
Catalunya. 1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1992. *Contabilidad nacional de España. Base 1986*. INE.

Renda bruta disponible de les famílies

El sector institucional de les famílies inclou, segons la comptabilitat nacional:

- Els individus o grups d'individus la funció principal dels quals consisteix a consumir.
- Les empreses individuals dedicades a produir béns i serveis no financers, sempre que el seu nombre d'assalariats sigui inferior a nou. En cas contrari, malgrat l'absència de personalitat jurídica diferenciada de l'empresari es considera l'empresa individual com una quasi-societat i la seva activitat s'engloba, en conseqüència, amb les societats mercantils.
- Organismes sense afany de lucre.

La renda bruta disponible de les famílies és la macromagnitud que mesura els ingressos de què disposen els residents d'un territori per a destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no només depèn dels ingressos de les famílies directament vinculats a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats, excedent brut d'explotació), sinó que també és influenciada per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, és la diferència entre el conjunt dels seus recursos i usos. El caràcter de renda bruta s'ha d'interpretar en el sentit que no es dedueix cap consum del capital fix (l'amortització dels béns immobles propietat de les famílies, per exemple).

Els principals recursos del compte de renda de les llars són els següents: remuneració d'assalariats, l'excedent brut d'explotació, les prestacions socials (de jubilació, d'atur i altres) i els interessos efectius cobrats. La resta de components del compte de renda de les llars són: les cotitzacions socials reals, els impostos sobre la renda i patrimoni, els interessos efectius pagats i altres.

Els principals conceptes del compte de renda de les famílies s'expliquen a continuació:

La remuneració d'assalariats de les famílies és el conjunt de sous i salaris íntegres percebuts pels assalariats residents més les cotitzacions socials pagades pels seus ocupadors.

L'excedent brut d'explotació de les famílies és el benefici empresarial que prové de petites empreses de menys de nou assalariats els titulars de les quals són persones físiques residents. Els interessos efectius nets són la diferència entre els interessos efectius cobrats i els pagats per les famílies. Els interessos efectius cobrats són la remuneració global dels actius financers dels quals les famílies són titulars. Per tant, fan referència als ingressos que provenen del comptes financers en institucions financeres, interessos de títols en renda fixa, dividendes i altres rendes equivalents. Els interessos pagats són els interessos dels préstecs abonats per les famílies a les entitats financeres.

Per prestacions socials s'entenen totes les transferències corrents proporcionades a les llars amb intervenció d'un tercer (Administració pública, societats, institucions de crèdit, etc.) que són objecte d'assignació personal i tenen com a finalitat cobrir les càrregues que, per a les llars, es deriven de l'existència de certs riscos o necessitats sense que hi hagi una contrapartida equivalent i simultània del beneficiari. Les principals prestacions socials són econòmiques (rendes transferides per diverses institucions, com per exemple les prestacions per jubilació, desocupació, invalidesa provisional, etc.) i sanitàries (transferències pel pagament de les despeses de farmàcia). S'ha de tenir present que les despeses d'educació i sanitat no es consideren, segons el SEC, prestacions socials, atès que no són transferències monetàries sinó prestacions directes de serveis.

Les cotitzacions socials són els pagaments que fan les empreses o els propis treballadors a institucions (Seguretat Social, mutualitats) que concedeixen prestacions socials, per garantir el dret a percebre-les. Poden ser cotitzacions socials reals i fictícies. Les primeres es paguen a institucions que concedeixen prestacions socials. En canvi les cotitzacions socials fictícies són els pagaments directes que realitzen els empresaris als seus assalariats, fora de tot circuit de cotitzacions.

Els impostos sobre renda i patrimoni són els pagaments de les famílies per l'impost sobre la renda de les persones físiques, l'impost de patrimoni i l'impost de béns immobles.

Els altres components comprenen la resta de variables del compte de renda: transferències netes, primes i indemnitzacions d'assegurances d'accidents, etc.

La renda bruta disponible de les famílies per càpita és una magnitud que s'utilitza com a quantificació del nivell de vida de la població d'un territori. Per tal de comparar-la amb l'espanyola, la renda de Catalunya es pot corregir amb l'índex regional de preus relatius. D'aquesta forma s'evita la distorsió que suposen els diferents nivells de preus d'ambdós territoris.

Font: Catalunya. 1987-1989. *Contabilidad regional de España*. Base 1985. INE.
Catalunya. 1990-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1990. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. INE.
Espanya. 1991-1992. *Cuentas financieras de la economía española*. Banco de España.

Consum privat

És el valor que correspon a la despesa efectuada per les famílies per satisfer les seves necessitats. Es pot diferenciar entre el consum privat interior, realitzat sobre el territori econòmic per famílies residents o no residents (per tant, inclou el consum dels turistes a Catalunya) i el consum privat regional, que és el total de consum realitzat per les famílies residents tant a Catalunya com a la resta del món. En aquesta publicació s'utilitza només el concepte de consum privat regional per a Catalunya i l'anàleg, consum privat nacional, per a Espanya i la Comunitat Europea.

El SEC considera diferents grups de despesa de consum de les famílies entre els quals destaquen aliments, begudes i tabac, vestit i calçat, lloguers, calefacció i enllumenat, etc. Cal tenir en compte que la compra d'habitatges no es considera despesa de consum, mentre que sí que es consideren els pagaments en concepte de lloguers, i també els lloguers imputats (lloguer fictici que hauria de pagar el propietari pel propi habitatge de residència si fos llogater).

La taxa mitjana de consum és la part de la renda bruta disponible de les famílies que aquestes destinen al consum.

Font: Catalunya. 1987-1990. *Contabilidad regional de España*. Base 1985. INE.
Catalunya. 1991-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1992. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. INE.

Població de dret

La població de dret recull els residents presents i absents. Els primers són els habitants que resideixen habitualment en algun municipi de Catalunya i que hi són presents en el moment censal. Els altres són els residents que n'eren circumstancialment absents.

Font: Catalunya: Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: Instituto Nacional de Estadística

Població activa

És el conjunt de persones que subministren mà d'obra disponible per a la producció de béns i serveis econòmics o que estan disponibles i fan gestions per incorporar-se a aquesta producció. S'hi inclouen per tant, totes aquelles persones que tenen ocupació i les que no en tenen, però la cerquen activament.

Són taxes significatives relacionades amb la població activa les següents: taxa d'activitat (percentatge que representa la població activa en relació amb la població de 16 anys o més), taxa d'atur (percentatge que representa la població desocupada en relació amb la població activa), taxa d'ocupació (percentatge que representa la població ocupada sobre la població de 16 anys o més), i taxa de salarització (percentatge que representa la població assalariada en relació amb la població ocupada).

Font: Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: Enquesta de població activa (EPA). INE.

Població ocupada

La població ocupada comprèn aquella part de la població formada per les persones de 16 anys o més que durant la setmana de referència de l'enquesta han tingut un treball per compted'altri o han exercit una activitat per compte propi. Segons la seva situació professional es poden dividir entre empresaris, membres de cooperatives, ajut familiar -persones que treballen en el negoci d'un familiar amb regularitat- i assalariats per compte d'altri.

Font: Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: Enquesta de població activa (EPA). INE.

Població assalariada

La població assalariada és el conjunt d'ocupats que treballen per compte d'altri i compleixen les següents condicions: haver treballat almenys una hora retribuïda durant la setmana de referència de l'enquesta o haver treballat en l'ocupació actual i estar-ne absent, però mantenint un estret vincle (p.e. malatia, vacances, etc.).

Les modalitats de contractació del personal assalariat es poden classificar en dos grups: contractació temporal i indefinida. Contractació temporal és aquella on la fi de la relació laboral o del contracte queda determinada per condicions objectives, com l'expiració del termini, la realització d'una tasca determinada etc. Contractació indefinida és aquella en què s'ha explicitat així dins les seves condicions i també quan no existeixen criteris objectius per al cessament d'un treball o la realització d'un contracte o relació laboral. Pel que fa a la distinció del sector contractant segons que sigui públic o privat, cal tenir present que el sector públic inclou no només l'Administració pública sinó també les empreses públiques.

Font: Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: Enquesta de població activa (EPA). INE.

Índex de preus al consum (IPC)

Aquest índex mesura la variació dels preus que paguen els consumidors pels diversos béns i serveis que constitueixen el seu consum, respecte a un any base en què tots els preus tenen un nivell de referència igual a 100. L'actual IPC té com a any base el 1983 i la seva estructura de consum prové de l'enquesta de pressupostos familiars de 1980/81.

L'IPC s'utilitza com a deflactor de la renda bruta disponible de les famílies i també del consum.

Font: Índex de preus al consum. INE.

Índex regional de preus relatius

L'índex regional de preus relatius mesura el diferent nivell de preus dels béns i serveis que es dona entre Catalunya i Espanya. Aquest índex serveix per homogeneïtzar el poder adquisitiu d'ambdós territoris prenent com a referència la mitjana de preus espanyola, a la qual se li adjudica cada any el valor 100.

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Deflactor del valor afegit brut pm

Els deflactors del valor afegit brut pm per sectors permeten transformar les variacions anuals d'aquesta variable de preus corrents a preus constants. D'aquesta forma fan possible avaluar l'evolució en termes reals de l'economia, sense la distorsió que suposa l'augment de preus que afecta l'evolució expressada en pessetes corrents.

Font: Catalunya. 1987-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1992. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. INE.

Deflactor del comerç amb l'estranger

Els deflactors del comerç amb l'estranger permeten transformar les variacions anuals de les exportacions i importacions de preus corrents a preus constants. D'aquesta forma fan possible avaluar l'evolució en termes reals dels fluxos comercials amb l'estranger, sense la distorsió que suposa l'augment de preus que afecta l'evolució expressada en preus corrents.

Font: Catalunya. 1987-1992. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1992. *Síntesis mensual de indicadores económicos*.
DG de Previsión y Coyuntura. Ministerio de Economía y Hacienda.

Salaries per ocupat

Són les remuneracions en metàl·lic i en espècie pagades als treballadors pel temps treballat o pel treball realitzat juntament amb la remuneració per períodes de temps no treballats, com les vacances i dies festius. Per tant, s'hi inclouen el sou base i també la resta de complements salarials (personals, per lloc de treball, primes, pagues extraordinàries, etc.).

L'import consignat és íntegre, és a dir, previ a la deducció d'impostos i cotitzacions a la Seguretat Social a càrrec del treballador. Les dades tenen caràcter anual i s'han calculat a partir de les dades mensuals, les quals incorporen la part prorratejada de les pagues extraordinàries.

La classificació sectorial de l'enquesta de salaris comprèn la indústria, construcció i serveis. Aquest últim sector exclou la divisió 9 de la CNAE (Classificació nacional d'activitats econòmiques), la qual comprèn principalment els serveis públics

Font: Enquesta de salaris. INE.

Salariis pactats en convenis col·lectius

Són els increments salarials que es deriven de l'explotació dels fulls estadístics que es complimenten amb la signatura de cada conveni col·lectiu. El criteri general d'agregació és l'any d'inici dels seus efectes econòmics.

Font: Departament de Treball.

Comerç amb l'estranger

El comerç amb l'estranger comprèn les operacions d'exportació i importació de Catalunya amb l'estranger. Les exportacions es valoren a preus FOB (free on board) i les importacions a preus CIF (cost insurance freight). Aquesta informació es basa en les declaracions manifestades al corresponent document duaner.

La classificació utilitzada dels grups de productes segons la destinació final és fruit d'un acord que data de l'any 1983 entre l'INE, la Direcció General de Duanes, el Banc d'Espanya i el Ministeri de Comerç. La classificació resultant és congruent amb els criteris establerts pel SEC i assigna tres grans categories: béns de consum, intermedis i de capital.

La classificació per àrees geogràfiques reflecteix tres àrees de comerç: Comunitat Europea, la resta d'Europa i la resta del món.

Quant a l'estadística de comerç amb l'estranger corresponent a Catalunya s'hi ha d'incorporar dos importants aclariments, els quals afecten la comparabilitat de les dades:

- 1) S'hi inclouen, exclusivament, operacions d'importacions i exportacions de mercaderies. La resta d'operacions que integren la balança de pagaments (serveis, transferències corrents i de capital) queda exclosa d'aquesta estadística.
- 2) Aquesta publicació reflecteix el comerç de Catalunya amb l'estranger, però no el comerç exterior. S'entén per comerç exterior d'un territori integrat dins d'un Estat, l'agregació del seu comerç amb l'estranger i del que realitza amb la resta de l'Estat. Aquesta distinció entre comerç amb l'estranger i comerç exterior no té, obviament, sentit per a l'estadística estatal perquè ambdós conceptes són equivalents.

Les comparacions entre comerç amb l'estranger de Catalunya i comerç exterior espanyol han de tenir present aquesta diferència conceptual.

Font: Catalunya. 1987-1992. *Comerç amb l'estranger*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1987-1992. *Síntesis mensual de indicadores económicos*.
DG de Previsión y Coyuntura. Ministerio de Economía y Hacienda.

Inversió estrangera

La informació estadística d'inversió estrangera prové del registre d'inversions estrangeres del Ministeri d'Economia i Hisenda. L'estadística recollida correspon a la inversió directa, la qual inclou les següents modalitats:

- La participació en una societat espanyola que permeti a l'inversor la influència efectiva en la gestió o control de la societat.
- La constitució, ampliació o adquisició de sucursals o establiments de societats estrangeres o explotacions que realitzin persones físiques no residents.
- La concessió a societats espanyoles de préstecs de durada superior a cinc anys amb la finalitat d'establir vincles durables.
- La reinversió dels beneficis obtinguts per l'inversor.

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

Estadística de la Comunitat Europea

La informació referida a la Comunitat Europea es troba a les taules 8.1 i 8.2. Els seus continguts són equivalents a les taules catalanes (1.1 i 1.2) i espanyoles (7.1 i 7.2), a fi de facilitar la seva comparabilitat. Hi ha, però, un conjunt de variables que requereixen alguns aclariments.

Per realitzar les comparacions de les macromagnituds de Catalunya i Espanya amb les de la Comunitat Europea s'ha utilitzat una unitat de compte homogènia: la paritat de poder de compra (PPC). Aquesta unitat és en realitat un tipus particular d'índex internacional de preus que permet reflectir les diferències de capacitat adquisitiva real de les diferents monedes, evitant l'efecte de la volatilitat dels tipus de canvi sobre les macromagnituds que són objecte de comparació.

Tots els índexs en referència amb la Comunitat Europea (valor afegit brut, valor afegit brut per ocupat, valor afegit brut per càpita, producte interior brut per càpita, renda bruta disponible per càpita) han estat comparats utilitzant les macromagnituds ajustades per paritat de compra.

Les dades de comerç exterior comunitari inclouen exportacions i importacions, intracomunitàries i extracomunitàries. Les operacions «intra CE» són aquelles que es dirigeixen o provenen d'altres estats membres de la Comunitat. Les operacions «extra CE» són aquelles que reflecteixen únicament les operacions comercials amb tercers països.

La taxa de cobertura resulta de la consideració exclusiva de les exportacions i importacions extracomunitàries, és a dir, del conjunt d'operacions amb tercers països i per tant sense considerar els fluxos comercials interiors a la Comunitat.

Font: Eurostat.

Annex 2: Notes metodològiques

Notes metodològiques

En aquest annex es presenten els trets metodològics fonamentals de les estimacions elaborades per l'Institut d'Estadística de Catalunya. Pel que fa als conceptes recollits en la publicació, dels quals no és font l'Institut, el lector s'haurà de remetre a les fonts originals referenciades en l'annex I.

La relació dels conceptes estimats per l'Institut és la següent:

- Valor afegit brut pm del sector agrari
- Valor afegit brut pm del sector industrial
- Valor afegit brut pm del sector de la construcció
- Valor afegit brut pm del sector dels serveis
- Remuneració d'assalariats per sectors
- Consum privat
- Renda bruta disponible de les famílies
- Població de dret
- Índex regional de preus relatius
- Deflactor del valor afegit brut pm per sectors
- Deflactor del comerç amb l'estranger

Valor afegit brut pm del sector agrari

Les estimacions del sector agrari es basen en la informació que originàriament proporciona el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya. En concret es fan servir les dades de producció i valor afegit de *La renda agrària* d'aquest departament. Aquesta informació requereix alguns ajustos per donar-li coherència amb les dades de la comptabilitat regional.

En primer lloc, s'incorporen les dades de pesca, les quals no estan considerades en la informació originària del departament. En concret es fa servir el valor de l'import de les captures anuals per estimar el valor afegit d'aquest subsector. La transformació de captures (valor de la producció) a valor afegit es realitza a partir del coeficient que es deriva de la *Taula input-output de Catalunya 1987*.

En segon lloc, ha calgut realitzar un ajust per tal de transformar la producció de vi en producció de raïm i, d'aquesta manera, evitar una doble comptabilització de la indústria agroalimentària. En aquest cas el coeficient s'ha calculat a partir de diverses fonts, entre les quals cal destacar l'enquesta industrial anual que proporciona informació del valor de la primera matèria de la indústria del vi i del cava. Finalment, s'ha procedit a realitzar una modificació equivalent a la indústria de l'oli.

Una vegada realitzats aquests ajustos s'aplica la dinàmica resultant a l'últim valor de referència de la *Contabilidad regional* de l'INE.

Valor afegit brut pm del sector industrial

Els avanços realitzats per l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han estimat en funció de l'evolució de l'ocupació, el nivell de productivitat mitjà de la indústria i un índex estimat de producció industrial. Les dades d'ocupació provenen de l'explotació realitzada a l'Institut de l'arxiu de base de l'enquesta de població activa. La productivitat ha estat estimada en funció de la seva sensibilitat a les variacions de la població ocupada. Finalment, l'índex estimat de producció industrial s'ha calculat a partir de l'evolució de l'índex industrial de l'INE a 26 sectors, reponderat en funció de l'estructura industrial catalana que es deriva de la publicació de l'Institut, *Estadística i comptes del sector industrial*.

Valor afegit brut pm de la construcció

La font bàsica utilitzada en el seguiment del sector de la construcció ha estat la *Encuesta coyuntural de la industria de la construcción* del Ministeri d'Obres Públiques i Transports (MOPT). Aquesta publicació incorpora informació sobre l'activitat del sector per comunitats autònomes des de l'any 1989. Un problema d'aquesta font és que inclou els treballs realitzats per les empreses (com a contractista principal i també com a subcontractista), però en canvi no inclou l'activitat realitzada pels autònoms. Aquesta activitat representa una part petita del conjunt del sector en termes de valor afegit però cal considerar-la perquè esdevé un percentatge significatiu de l'ocupació. Per realitzar les estimacions s'ha utilitzat l'enquesta de població activa en termes de personal ocupat i una hipòtesi de productivitats entre empreses i autònoms que es troba a la publicació anual del MOPT *Estadística de la estructura de la construcción*.

El valor dels treballs d'empreses i autònoms calculat a partir d'aquest procediment s'utilitza per distribuir el valor afegit de la comptabilitat d'Espanya que correspon a Catalunya. La utilització d'aquest criteri es fonamenta en la pròpia metodologia de la *Contabilidad regional* de l'INE.

Valor afegit brut pm del sector serveis

Els avanços realitzats per l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han estimat en funció de l'evolució de l'ocupació i el nivell de productivitat dels serveis. Les dades d'ocupació provenen de l'explotació realitzada per l'Institut de l'arxiu de base de l'enquesta de població activa. La productivitat ha estat estimada en funció de la seva sensibilitat a les variacions de la població ocupada.

Remuneració d'assalariats per sectors

Les estimacions de l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han elaborat combinant dos tipus de fonts estadístiques. Per a l'ocupació assalariada per sectors s'han utilitzat estimacions pròpies d'acord amb el Registre d'Afiliats al Règim General de la Seguretat Social i a l'enquesta de població activa. La determinació de les fonts per conèixer l'increment anual en la remuneració d'assalariats s'ha basat en l'avaluació dels resultats entre les diferents estadístiques alternatives: estadística de convenis col·lectius i enquesta de salaris.

La remuneració d'assalariats del sector agrari ha estat estimada a partir de l'estadística de convenis col·lectius. La utilització d'aquesta font era obligada ja que l'enquesta de salaris no abasta el sector agrícola. Per al sector industrial l'estimació s'ha realitzat incorporant la informació de la *Encuesta de salarios* de l'INE. Finalment el sector de la construcció i els serveis s'han estimat en funció de l'evolució dels convenis col·lectius.

Consum privat

L'obtenció del consum privat es basa en l'activitat que presenta la dinàmica d'aquesta variable amb l'evolució de la renda bruta disponible de les famílies. Un cop contrastada l'elevada concordança que existeix entre aquestes variables s'ha procedit a la seva estimació.

Per obtenir les taxes de creixement a preus constants s'ha deflactat el consum regional amb l'índex general de l'IPC i el consum alimentari i no alimentari amb els seus índexs específics.

Renda bruta disponible de les famílies

L'estimació d'aquesta variable es realitza estructuradament a partir dels conceptes més importants del compte de renda de les llars, segons la metodologia establerta al SEC. Els conceptes de recursos d'aquest compte que s'estimen individualment són: remuneració d'assalariats, excedent d'explotació, prestacions socials (per jubilació, desocupació i altres) i interessos efectius cobrats per les famílies. Els conceptes d'usos estimats individualment són: impostos corrents de renda i patrimoni, cotitzacions socials reals i interessos efectius pagats per les famílies.

L'estimació de la renda disponible s'ha realitzat a partir del saldo que presenten els principals recursos i usos estimats individualment. D'aquesta manera, és la dinàmica del saldo entre ingressos i aplicacions del compte de renda de les llars la que determina l'evolució de la renda disponible. Aquest procediment queda avalat a partir de la constatació de l'evolució similar d'aquest saldo i la renda disponible.

Pel que fa a la remuneració d'assalariats l'estimació recupera la remuneració d'assalariats interior i la transforma en remuneració d'assalariats dels residents a partir de la relació d'estabilitat que històricament han experimentat ambdues variables.

L'excedent brut d'explotació de les famílies s'ha estimat a partir de la relació existent a nivell estatal entre l'evolució de l'excedent brut del conjunt de sectors institucionals i la del sector de les famílies.

Les prestacions socials s'han estimat a partir de la identificació dels principals agents que les concedeixen, els quals s'enumeren a continuació. La Seguretat Social és la institució més significativa, ja que inclou les prestacions econòmiques més rellevants (pensions de jubilació, assistencials, invalidesa provisional, incapacitat laboral transitòria, etc.) i també les prestacions sanitàries (despesa farmacèutica). Aquesta informació prové de l'*Anuario de estadísticas laborales* del Ministeri de Treball i del pressupost liquidat de l'Institut Català de la Salut. S'han incorporat també les prestacions per desocupació gestionades per l'INEM, mitjançant la informació directa d'aquest organisme i també les d'altres administracions de la Seguretat Social com les mutualitats de funcionaris (MUFACE, ISFAS, MUNPAL) que atorguen diverses prestacions sanitàries i econòmiques als seus associats. L'estimació d'aquestes prestacions per a residents a Catalunya s'ha regionalitzat a partir d'informació incorporada a les seves respectives memòries. Finalment s'han incorporat també els imports dels pagaments d'indemnitzacions per acomiadaments a treballadors i les prestacions pagades pel Fons de Garantia Salarial, segons les dades publicades a l'esmentat *Anuario de estadísticas laborales*. Aquestes prestacions representen a l'entorn del 90% de les prestacions totals. L'estimació de la resta s'ha realitzat incorporant la hipòtesi de manteniment de la seva ponderació respecte al conjunt total de prestacions.

Els interessos efectius nets s'han estimat prenent com a referència les estimacions del Banc d'Espanya i assumint la hipòtesi d'estabilitat dels interessos efectius cobrats i pagats per les famílies respecte el total estatal.

Els pagaments obligatoris recaptats sobre la renda i el patrimoni de les famílies són la principal detracció de la seva renda i s'estimen a partir de l'agregació de la recaptació d'aquests impostos: IRPF, patrimoni i impost sobre béns immobles (antiga contribució rústica i urbana).

Les dades de l'IRPF s'han obtingut a partir d'informació de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària proporcionada per mitjà de la Direcció General de Programació Econòmica. Les dades de recaptació de l'impost sobre el patrimoni són les publicades per la Direcció General de Tributs del Departament d'Economia i Finances. Finalment, les dades sobre contribució urbana i rural s'han estimat a partir de la informació de recaptació cadastral del Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària del Ministeri d'Economia i Hisenda.

L'estimació de les cotitzacions socials reals no es basa en les dades de recaptació territorial, perquè hi ha empreses que poden centralitzar el seu pagament en la província de la seu social amb independència, per tant, de la localització de l'activitat productiva. Per evitar aquest efecte la distribució regional es determina a partir del nombre de treballadors en alta per província de cada un dels règims de cotització en què aquest efecte territorial és rellevant (actualment, només el règim general, però fins l'any 1987 també s'aplicava al règim ferroviari). La resta de règims tenen una assignació territorial directa. L'estimació de les cotitzacions socials de les mutualitats de funcionaris ha requerit una metodologia equivalent.

Població de dret

Les xifres de població que es presenten en aquesta publicació són estimacions basades en els recomptes del padró municipal d'habitants de 1986, el cens de població de 1991 i el moviment natural i migratori entre el 1987 i el 1992.

Per a l'estimació de les poblacions intercensals a 1 de juliol dels anys 1987-1990, s'ha seguit el mètode dels components. La diferència («error de tancament») entre la població estimada a 1 de març de 1991 i la població que resulta del recompte censal a la mateixa data, s'ha distribuït linealment entre cadascuna de les poblacions estimades en el període. Per al càlcul de la població postcensal de l'1 de juliol de 1991 i de 1992 s'ha utilitzat també el mètode dels components (moviment natural més saldo migratori en el període anual) i s'hi ha incorporat per a l'any 1991 les omissions referides a la població censal de l'1 de març.

Índex regional de preus relatius

L'elaboració de l'índex regional de preus relatius es basa en la informació proporcionada per l'INE per mitjà de la *Encuesta regional de precios* realitzada l'any 1989 i integrada en el marc del programa estadístic de l'Oficina d'Estadística de les Comunitats Europees (EUROSTAT).

Deflactors del valor afegit brut pm per sectors

En el sector agrari s'ha utilitzat el deflactor del Departament d'Agricultura.

El deflactor industrial ha estat construït segons una doble metodologia. En els anys de referència en què s'ha disposat de deflactors del VAB pm industrial espanyol amb un nivell de desagregació important (22 branques d'activitat) el deflactor de la indústria catalana s'ha calculat ponderant aquests deflactors en funció del pes de cada una de les branques corresponents segons els resultats de l'*Estadística i comptes dels sector industrial*.

Pel que fa als anys per als quals no s'ha disposat d'una sèrie de deflactors prou desagregada, la metodologia de construcció del deflactor ha partit de la constatació de la concordança de les trajectòries en el temps de l'índex de preus industrials (IPRI) espanyol i del deflactor de la indústria de la *Contabilidad nacional de España. Serie enlazada 1964-1991* de l'INE. Aquesta concordança ha fet possible l'estimació d'un deflactor per a la indústria catalana a partir de la construcció d'un IPRI de Catalunya, adaptat a l'estructura industrial de Catalunya (preus de l'IPRI de l'INE i divuit ponderacions derivades de l'*Estadística i comptes del sector industrial*).

L'estimació del deflactor del sector de la construcció ha requerit l'obtenció prèvia dels deflactors del valor de la producció i del consum intermedi. Per a l'estimació d'aquest últim deflactor s'ha pres com a estadística de referència l'índex de costos de la construcció elaborat per la Cambra Oficial de Constructistes d'Obres de Catalunya, atès que l'abast de la seva informació de base permet mesurar l'efecte diferencial dels costos d'aquest sector a Catalunya.

El deflactor del sector serveis ha estat estimat a partir del component no alimentari de l'índex de preus al consum per a Catalunya. Aquest indicador presenta un elevat grau de concordança, en la seva trajectòria, amb el deflactor dels serveis de la comptabilitat espanyola i, per tant, s'hi ha incorporat aquesta hipòtesi per a l'estimació del corresponent deflactor català.

Deflactors del comerç amb l'estranger

El deflactor del comerç amb l'estranger s'ha obtingut a partir de l'evolució dels índexs de valors unitaris de comerç exterior que publica el Departament de Duanes ponderats per l'estructura catalana dels grups d'utilització de la TARIC a un nivell de desagregació que comprèn 18 grups. Per a l'any 1992 se segueix la mateixa metodologia però amb un grau de desagregació per grups de productes menor i utilitzant els índexs publicats per la Direcció General de Previsió i Conjuntura del Ministeri d'Economia i Hisenda, basats en informació del propi Departament de Duanes. Cal advertir que aquestes estimacions de l'Institut són provisionals i properament es disposarà d'uns deflactors definitius elaborats per la Direcció General de Programació Econòmica del Departament d'Economia i Finances.

